
TAM-OMGEVINGSPLAN HOOFDSTUK 22A, HERZIENING 2025

Boekel

RHO ADVISEURS

RHO ADVISEURS

DATUM	02-10-2025
KENMERK	NL.IMRO.0755.TAM22a-VA01
PROJECT PROJECTLEIDER	TAM-omgevingsplan Hoofdstuk 22a, Herziening 2025 M.V. van der Berg, MSc.
OPDRACHTGEVER PROJECTNUMMER	Gemeente Boekel 20240360
AUTEUR STATUS	S.A.M. Breugem Ter vaststelling

© RHO ADVISEURS BV

Niets uit dit drukwerk mag door anderen dan de opdrachtgever worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande toestemming van Rho Adviseurs bv, behoudens voorzover dit drukwerk wettelijk een openbaar karakter heeft gekregen. Dit drukwerk mag zonder genoemde toestemming niet worden gebruikt voor enig ander doel dan waarvoor het is vervaardigd.

Preamble

Dit plan beoogt verschillende ontwikkelingen mogelijk te maken op verschillende locaties in de gemeente Boekel. Juridisch is het plan een nieuw hoofdstuk in het omgevingsplan van de gemeente Boekel. De in deze wijziging van het omgevingsplan (hierna: dit deel) weergegeven hoofdstukken moeten worden gelezen als afdelingen van hoofdstuk 22a van het omgevingsplan van de gemeente Boekel.

In de artikelkop van de in dit deel weergegeven artikelen moet na het woord 'Artikel', na de spatie en direct voor het artikelnummer 22a gelezen worden. In de kop van de bijlagen bij het in dit deel opgenomen hoofdstuk moet na het woord 'Bijlage', na de spatie en direct voor het nummer van de bijlage 22a gelezen worden.

Inhoudsopgave

Bijlagen regels

Bijlage 1	Staat van Bedrijfsactiviteiten
Bijlage 2	Beleidsnotitie Erfbeplanting
Bijlage 3	Beleidsregel Huisvesting tijdelijke Arbeidsmigranten
Bijlage 4	Landschappelijk inpassingsplan De Bunders 4b
Bijlage 5	Landschappelijk inpassingsplan Neerbroek 15c
Bijlage 6	Landschappelijk inpassingsplan Boekweit ong.
Bijlage 7	Landschappelijk inpassingsplan Peelstraat 7
Bijlage 8	Landschappelijk inpassingsplan Hoekstraat 1-1a
Bijlage 9	Landschappelijk inpassingsplan Zandhoek ong.
Bijlage 10	Landschappelijk inpassingsplan Neerbroek 18-20
Bijlage 11	Landschappelijk inpassingsplan Peelsehuis 10
Bijlage 12	Landschappelijk inpassingsplan Neerbroek 17
Bijlage 13	Landschappelijk inpassingsplan Zandhoek 2a
Bijlage 14	Landschappelijk inpassingsplan Neerbroek ong., naast 19
Bijlage 15	Te saneren gebouwen Hoekstraat 1 - 1a
Bijlage 16	Te saneren gebouwen Peelstraat 7
Bijlage 17	Te saneren gebouwen en verharding Peelsehuis 10
Bijlage 18	Nota archeologie Boekel

BIJLAGEN BIJ DE REGELS

Bijlage 1 Staat van Bedrijfsactiviteiten

Bijlage Standaard Staat van Bedrijfsactiviteiten

1

Lijst van afkortingen in de Staat van Bedrijfsactiviteiten

-	niet van toepassing of niet relevant	w	week
<	kleiner dan	j	jaar
>	groter	B	bodemverontreiniging
=	gelijk aan	C	continu
cat.	categorie	D	divers
e.d.	en dergelijke	L	luchtverontreiniging
kl.	klasse	Z	zonering op basis van Wet geluidhinder
n.e.g.	niet elders genoemd	R	risico (Besluit externe veiligheid inrichtingen mogelijk van toepassing)
o.c.	opslagcapaciteit	V	Vuurwerkbesluit van toepassing
p.c.	productiecapaciteit	G/P	verkeersaantrekkende werking goederenvervoer/personenvervoer:
p.o.	productieoppervlak		1. potentieel geringe verkeersaantrekkende werking
b.o.	bedrijfsoppervlak		2. potentieel aanzienlijke verkeersaantrekkende werking
v.c.	verwerkingscapaciteit		3. potentieel zeer grote verkeersaantrekkende werking
u	uur		
d	dag		

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS									INDICES	
		VNG-nr.		GEUR	STOF	GELUID			GEVAAR		GROOTSTE AFSTAND	CATEGORIE	VERKEER	
01	01	-	LANDBOUW EN DIENSTVERLENING TEN BEHOEVE VAN DE LANDBOUW											
0112	011, 012, 013, 016	0	Tuinbouw:											
0112	0113	4	- champignonkwekerijen (algemeen)	30	10	30	C		10		30	2	1	G
0112	0113	5	- champignonkwekerijen met mestfermentatie	100	10	30	C		10		100	3.2	1	G
0112	0163	6	- bloembollendroog- en prepareerbedrijven	30	10	30	C		10		30	2	1	G
0112	011	7	- witlofkwekerijen (algemeen)	30	10	30	C		10		30	2	1	G
014	016	0	Dienstverlening ten behoeve van de landbouw:											
014	016	1	- algemeen (onder andere loonbedrijven): b.o. > 500 m ²	30	10	50			10		50	D	3.1	2 G
014	016	2	- algemeen (onder andere loonbedrijven): b.o. <= 500 m ²	30	10	30			10		30	2	1	G
014	016		- algemeen met opslag bestrijdingsmiddelen > 10 ton: zie SBI-code 51.55											
014	016	3	- plantsoenendiensten en hoveniersbedrijven: b.o. > 500 m ²	30	10	50			10		50	3.1	2	G
014	016	4	- plantsoenendiensten en hoveniersbedrijven: b.o. <= 500 m ²	30	10	30			10		30	2	1	G
0142	0162		KI-stations	30	10	30	C		0		30	2	1	G
05	03	-	VISSERIJ- EN VISTEELTBEDRIJVEN											
0501.1	0311		Zeevisserijbedrijven	100	0	100	C		50	R	100	3.2	2	G
0501.2	0312		Binnenvisserijbedrijven	50	0	50	C		10		50	3.1	1	G
0502	032	0	Vis- en schaaldierkwekerijen											
0502	032	1	- oester-, mossel- en schelpenteeltbedrijven	100	30	50	C		0		100	3.2	1	G
0502	032	2	- visteeltbedrijven	50	0	50	C		0		50	3.1	1	G
15	10, 11	-	VERVAARDIGING VAN VOEDINGSMIDDELEN EN DRANKEN											
151	101, 102	0	Slachterijen en overige vleesverwerking:											
151	101, 102	1	- slachterijen en pluimveeslachterijen	100	0	100	C		50	R	100	D	3.2	2 G
151	101	2	- vetsmelterijen	700	0	100	C		30		700	5.2	2	G
151	101	3	- bewerkingsinrichting van darmen en vleesafval	300	0	100	C		50	R	300	4.2	2	G

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS										INDICES	
		VNG-nr.		GEUR	STOF	GELUID			GEVAAR		GROOTSTE AFSTAND		CATEGORIE	VERKEER	
151	101	4	- vleeswaren- en vleesconservenfabrieken: p.o. > 1.000 m ²	100	0	100	C		50	R	100		3.2	2	G
151	101	5	- vleeswaren- en vleesconservenfabrieken: p.o. <= 1.000 m ²	50	0	50	C		30		50		3.1	1	G
151	101	6	- vleeswaren- en vleesconservenfabrieken: p.o. <= 200 m ²	30	0	50			10		50		3.1	1	G
151	101, 102	7	- loonslachterijen	50	0	50			10		50		3.1	1	G
151	108	8	- vervaardiging van snacks en vervaardiging van kant-en-klaarmaaltijden met p.o. < 2.000 m ²	50	0	50			10		50		3.1	2	G
152	102	0	Visverwerkingsbedrijven:												
152	102	1	- drogen	700	100	200	C		30		700		5.2	2	G
152	102	2	- conserveren	200	0	100	C		30		200		4.1	2	G
152	102	3	- roken	300	0	50	C		0		300		4.2	1	G
152	102	4	- verwerken anderszins: p.o. > 1.000 m ²	300	10	50	C		30		300	D	4.2	2	G
152	102	5	- conserveren of verwerken anderszins: p.o. <= 1.000 m ²	100	10	50			30		100		3.2	1	G
152	102	6	- conserveren of verwerken anderszins: p.o. <= 300 m ²	50	10	30			10		50		3.1	1	G
1531	1031	0	Aardappelproductenfabrieken:												
1531	1031	1	- vervaardiging van aardappelproducten	300	30	200	C		50	R	300		4.2	2	G
1531	1031	2	- vervaardiging van snacks met p.o. < 2.000 m ²	50	10	50			50	R	50		3.1	1	G
1532,1533	1032, 1039	0	Groente- en fruitconservenfabrieken:												
1532,1533	1032, 1039	1	- jam	50	10	100	C		10		100		3.2	1	G
1532,1533	1032, 1039	2	- groente algemeen	50	10	100	C		10		100		3.2	2	G
1532,1533	1032, 1039	3	- met koolsoorten	100	10	100	C		10		100		3.2	2	G
1532,1533	1032, 1039	4	- met drogerijen	300	10	200	C		30		300		4.2	2	G
1532,1533	1032, 1039	5	- met uienconservering (zoutinleggerij)	300	10	100	C		10		300		4.2	2	G
1541	104101	0	Vervaardiging van ruwe plantaardige en dierlijke oliën en vetten:												
1541	104101	1	- p.c. < 250.000 ton/jaar	200	30	100	C		30	R	200		4.1	3	G
1541	104101	2	- p.c. >= 250.000 ton/jaar	300	50	300	C	Z	50	R	300		4.2	3	G
1542	104102	0	Raffinage van plantaardige en dierlijke oliën en vetten:												
1542	104102	1	- p.c. < 250.000 ton/jaar	200	10	100	C		100	R	200		4.1	3	G
1542	104102	2	- p.c. >= 250.000 ton/jaar	300	10	300	C	Z	200	R	300		4.2	3	G

[illegible]

[illegible]

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS									INDICES	
		VNG-nr.		GEUR	STOF	GELUID			GEVAAR		GROOTSTE AFSTAND		CATEGORIE	VERKEER
1592	110102	1	- p.c. < 5.000 ton/jaar	200	30	200	C		30	R	200		4.1	1 G
1592	110102	2	- p.c. >= 5.000 ton/jaar	300	50	300	C		50	R	300		4.2	2 G
1593 t/m 1595	1102 t/m 1104		Vervaardiging van wijn, cider en dergelijke	10	0	30	C		0		30		2	1 G
1596	1105		Bierbrouwerijen	300	30	100	C		50	R	300		4.2	2 G
1597	1106		Mouterijen	300	50	100	C		30		300		4.2	2 G
1598	1107		Mineraalwater- en frisdrankfabrieken	10	0	100			50	R	100		3.2	3 G
16	12	-	VERWERKING VAN TABAK											
160	120		Tabakverwerkende industrie	200	30	50	C		30		200		4.1	2 G
17	13	-	VERVAARDIGING VAN TEXTIEL											
171	131		Bewerken en spinnen van textielvezels	10	50	100			30		100		3.2	2 G
172	132	0	Weven van textiel:											
172	132	1	- aantal weefgetouwen < 50	10	10	100			0		100		3.2	2 G
172	132	2	- aantal weefgetouwen >= 50	10	30	300		Z	50		300		4.2	3 G
173	133		Textielveredelingsbedrijven	50	0	50			10		50		3.1	2 G
174,175	139		Vervaardiging van textielwaren	10	0	50			10		50		3.1	1 G
1751	1393		Tapijt-, kokos- en vloermattenfabrieken	100	30	200			10		200		4.1	2 G
176,177	139, 143		Vervaardiging van gebreide en gehaakte stoffen en artikelen	0	10	50			10		50		3.1	1 G
18	14	-	VERVAARDIGING VAN KLEDING; BEREIDEN EN VERVEN VAN BONT											
181	141		Vervaardiging kleding van leer	30	0	50			0		50		3.1	1 G
182	141		Vervaardiging van kleding en –toebehoren (exclusief van leer)	10	10	30			10		30		2	2 G
183	142, 151		Bereiden en verven van bont; vervaardiging van artikelen van bont	50	10	10			10		50		3.1	1 G
19	15	-	VERVAARDIGING VAN LEER EN LEDERWAREN (EXCLUSIEF KLEDING)											
191	151, 152		Lederfabrieken	300	30	100			10		300		4.2	2 G

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS									INDICES	
		VNG-nr.		GEUR	STOF	GELUID			GEVAAR		GROOTSTE AFSTAND		CATEGORIE	VERKEER
192	151		Lederwarenfabrieken (exclusief kleding en schoeisel)	50	10	30			10		50	D	3.1	2 G
193	152		Schoenenfabrieken	50	10	50			10		50		3.1	2 G
20	16	-	HOUTINDUSTRIE EN VERVAARDIGING ARTIKELEN VAN HOUT, RIET, KURK EN DERGELIJKE											
2010.1	16101		Houtzagerijen	0	50	100			50	R	100		3.2	2 G
2010.2	16102	0	Houtconserveringsbedrijven:											
2010.2	16102	1	- met creosootolie	200	30	50			10		200		4.1	2 G
2010.2	16102	2	- met zoutoplossingen	10	30	50			10		50		3.1	2 G
202	1621		Fineer- en plaatmaterialenfabrieken	100	30	100			10		100		3.2	3 G
203,204,205	162	0	Timmerwerkfabrieken, vervaardiging overige artikelen van hout	0	30	100			0		100		3.2	2 G
203,204,205	162	1	Timmerwerkfabrieken, vervaardiging overige artikelen van hout, p.o. < 200 m²	0	30	50			0		50		3.1	1 G
205	162902		Kurkwaren-, riet- en vlechtwerkfabrieken	10	10	30			0		30		2	1 G
21	17	-	VERVAARDIGING VAN PAPIER, KARTON EN PAPIER- EN KARTONWAREN											
2111	1711		Vervaardiging van pulp	200	100	200	C		50	R	200		4.1	3 G
2112	1712	0	Papier- en kartonfabrieken:											
2112	1712	1	- p.c. < 3 ton/uur	50	30	50	C		30	R	50		3.1	1 G
2112	1712	2	- p.c. 3 - 15 ton/uur	100	50	200	C	Z	50	R	200		4.1	2 G
2112	1712	3	- p.c. >= 15 ton/uur	200	100	300	C	Z	100	R	300		4.2	3 G
212	172		Papier- en kartonwarenfabrieken	30	30	100	C		30	R	100		3.2	2 G
2121.2	17212	0	Golfkartonfabrieken:											
2121.2	17212	1	- p.c. < 3 ton/uur	30	30	100	C		30	R	100		3.2	2 G
2121.2	17212	2	- p.c. >= 3 ton/uur	50	30	200	C	Z	30	R	200		4.1	2 G
22	18	-	UITGEVERIJEN, DRUKKERIJEN EN REPRODUCTIE VAN OPGENOMEN MEDIA											
2221	1811		Drukkerijen van dagbladen	30	0	100	C		10		100		3.2	3 G

[illegible]

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS									INDICES	
		VNG-nr.		GEUR	STOF	GELUID			GEVAAR		GROOTSTE AFSTAND		CATEGORIE	VERKEER
2414.1	20141	A1	- niet vallend onder 'post-Seveso-richtlijn'	300	10	200	C		300	R	300	D	4.2	2 G
2414.1	20141	A2	- vallend onder 'post-Seveso-richtlijn'	1000	30	500	C		700	R	1000	D	5.3	2 G
2414.1	20141	B0	Methanolfabrieken:											
2414.1	20141	B1	- p.c. < 100.000 ton/jaar	100	0	200	C		100	R	200		4.1	2 G
2414.1	20141	B2	- p.c. >= 100.000 ton/jaar	200	0	300	C	Z	200	R	300		4.2	3 G
2414.2	20149	0	Vetzuren en alkanolenfabrieken (niet synthetische):											
2414.2	20149	1	- p.c. < 50.000 ton/jaar	300	0	200	C		100	R	300		4.2	2 G
2414.2	20149	2	- p.c. >= 50.000 ton/jaar	500	0	300	C	Z	200	R	500		5.1	3 G
2415	2015		Kunstmeststoffenfabrieken	500	300	500	C		500	R	500		5.1	3 G
2416	2016		Kunstharsenfabrieken en dergelijke	700	30	300	C		500	R	700		5.2	3 G
242	202	0	Landbouwchemicaliënfabrieken:											
242	202	1	- fabricage	300	50	100	C		1000	R	1000		5.3	3 G
242	202	2	- formulering en afvullen	100	10	30	C		500	R	500	D	5.1	2 G
243	203		Verf, lak en vernisfabrieken	300	30	200	C		300	R	300	D	4.2	3 G
2441	2110	0	Farmaceutische grondstoffenfabrieken:											
2441	2110	1	- p.c. < 1.000 ton/jaar	200	10	200	C		300	R	300		4.2	1 G
2441	2110	2	- p.c. >= 1.000 ton/jaar	300	10	300	C		500	R	500		5.1	2 G
2442	2120	0	Farmaceutische productenfabrieken:											
2442	2120	1	- formulering en afvullen geneesmiddelen	50	10	50			50	R	50		3.1	2 G
2442	2120	2	- verbandmiddelenfabrieken	10	10	30			10		30		2	2 G
2451	2041		Zeep-, was- en reinigingsmiddelenfabrieken	300	100	200	C		100	R	300		4.2	3 G
2452	2042		Parfumerie- en cosmeticafabrieken	300	30	50	C		50	R	300		4.2	2 G
2462	2052	0	Lijm- en plakmiddelenfabrieken:											
2462	2052	1	- zonder dierlijke grondstoffen	100	10	100			50		100		3.2	3 G
2462	2052	2	- met dierlijke grondstoffen	500	30	100			50		500		5.1	3 G
2464	205902		Fotochemische productenfabrieken	50	10	100			50	R	100		3.2	3 G
2466	205903	A	Chemische kantoorbenodigdhedenfabrieken	50	10	50			50	R	50		3.1	3 G

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS									INDICES	
		VNG-nr.		GEUR	STOF	GELUID			GEVAAR		GROOTSTE AFSTAND		CATEGORIE	VERKEER
2466	205903	B	Overige chemische productenfabrieken n.e.g.	200	30	100	C		200	R	200	D	4.1	2 G
247	2060		Kunstmatige synthetische garen- en vezelfabrieken	300	30	300	C		200	R	300		4.2	3 G
25	22	-	VERVAARDIGING VAN PRODUCTEN VAN RUBBER EN KUNSTSTOF											
2511	221101		Rubberbandenfabrieken	300	50	300	C		100	R	300		4.2	2 G
2512	221102	0	Loopvlakvernieuwingsbedrijven:											
2512	221102	1	- vloeroppervlak < 100 m²	50	10	30			30		50		3.1	1 G
2512	221102	2	- vloeroppervlak >= 100 m²	200	50	100			50	R	200		4.1	2 G
2513	2219		Rubberartikelenfabrieken	100	10	50			50	R	100	D	3.2	1 G
252	222	0	Kunststofverwerkende bedrijven:											
252	222	1	- zonder fenolharsen	200	50	100			100	R	200		4.1	2 G
252	222	2	- met fenolharsen	300	50	100			200	R	300		4.2	2 G
252	222	3	- productie van verpakkingsmateriaal en assemblage van kunststofbouwmaterialen	50	30	50			30		50		3.1	2 G
26	23	-	VERVAARDIGING VAN GLAS, AARDEWERK, CEMENT-, KALK- EN GIPSPRODUCTEN											
261	231	0	Glasfabrieken:											
261	231	1	- glas en glasproducten, p.c. < 5.000 ton/jaar	30	30	100			30		100		3.2	1 G
261	231	2	- glas en glasproducten, p.c. >= 5.000 ton/jaar	30	100	300	C	Z	50	R	300		4.2	2 G
261	231	3	- glaswol en glasvezels, p.c.< 5.000 ton/jaar	300	100	100			30		300		4.2	1 G
261	231	4	- glaswol en glasvezels, p.c. >= 5.000 ton/jaar	500	200	300	C	Z	50	R	500		5.1	2 G
2612	231		Glas-in-loodzetterij	10	30	30			10		30		2	1 G
2615	231		Glasbewerkingsbedrijven	10	30	50			10		50		3.1	1 G
262, 263	232, 234	0	Aardewerkfabrieken:											
262, 263	232, 234	1	- vermogen elektrische ovens totaal < 40 kW	10	10	30			10		30		2	1 G
262, 263	232, 234	2	- vermogen elektrische ovens totaal >= 40 kW	30	50	100			30		100		3.2	2 G
264	233	A	Baksteen en baksteenelementenfabrieken	30	200	200			30		200		4.1	2 G
264	233	B	Dakpannenfabrieken	50	200	200			100	R	200		4.1	2 G

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS									INDICES
		VNG-nr.		GEUR	STOF	GELUID			GEVAAR		GROOTSTE AFSTAND	CATEGORIE	VERKEER
2651	2351	0	Cementfabrieken:										
2651	2351	1	- p.c. < 100.000 ton/jaar	10	300	500	C		30	R	500	5.1	2 G
2651	2351	2	- p.c. >= 100.000 ton/jaar	30	500	1000	C	Z	50	R	1000	5.3	3 G
2652	235201	0	Kalkfabrieken:										
2652	235201	1	- p.c. < 100.000 ton/jaar	30	200	200			30	R	200	4.1	2 G
2652	235201	2	- p.c. >= 100.000 ton/jaar	50	500	300		Z	50	R	500	5.1	3 G
2653	235202	0	Gipsfabrieken:										
2653	235202	1	- p.c. < 100.000 ton/jaar	30	200	200			30	R	200	4.1	2 G
2653	235202	2	- p.c. >= 100.000 ton/jaar	50	500	300		Z	50	R	500	5.1	3 G
2661.1	23611	0	Betonwarenfabrieken:										
2661.1	23611	1	- zonder persen, triltafels en bekistingstriller	10	100	200			30		200	4.1	2 G
2661.1	23611	2	- met persen, triltafels of bekistingstrillers, p.c. < 100 ton/dag	10	100	300			30		300	4.2	2 G
2661.1	23611	3	- met persen, triltafels of bekistingstrillers, p.c. >= 100 ton/dag	30	200	700		Z	30		700	5.2	3 G
2661.2	23612	0	Kalkzandsteenfabrieken:										
2661.2	23612	1	- p.c. < 100.000 ton/jaar	10	50	100			30		100	3.2	2 G
2661.2	23612	2	- p.c. >= 100.000 ton/jaar	30	200	300		Z	30		300	4.2	3 G
2662	2362		Mineraalgebonden bouwplatenfabrieken	50	50	100			30		100	3.2	2 G
2663, 2664	2363, 2364	0	Betonmortelcentrales:										
2663, 2664	2363, 2364	1	- p.c. < 100 ton/uur	10	50	100			10		100	3.2	3 G
2663, 2664	2363, 2364	2	- p.c. >= 100 ton/uur	30	200	300		Z	10		300	4.2	3 G
2665, 2666	2365, 2369	0	Vervaardiging van producten van beton, (vezel)cement en gips:										
2665, 2666	2365, 2369	1	- p.c. < 100 ton/dag	10	50	100			50	R	100	3.2	2 G
2665, 2666	2365, 2369	2	- p.c. >= 100 ton/dag	30	200	300		Z	200	R	300	4.2	3 G
267	237	0	Natuursteenbewerkingsbedrijven:										
267	237	1	- zonder breken, zeven en drogen: p.o. > 2.000 m²	10	30	100			0		100	D 3.2	1 G
267	237	2	- zonder breken, zeven en drogen: p.o. <= 2.000 m²	10	30	50			0		50	3.1	1 G
267	237	3	- met breken, zeven of drogen, v.c. < 100.000 ton/jaar	10	100	300			10		300	4.2	1 G

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS									INDICES	
		VNG-nr.		GEUR	STOF	GELUID			GEVAAR		GROOTSTE AFSTAND	CATEGORIE	VERKEER	
267	237	4	- met breken, zeven of drogen, v.c. >= 100.000 ton/jaar	30	200	700		Z	10		700	5.2	2	G
2681	2391		Slijp- en polijstmiddelenfabrieken	10	30	50			10		50	D 3.1	1	G
2682	2399	A0	Bitumineuze materialenfabrieken:											
2682	2399	A1	- p.c. < 100 ton/uur	300	100	100			30		300	4.2	3	G
2682	2399	A2	- p.c. >= 100 ton/uur	500	200	200		Z	50		500	5.1	3	G
2682	2399	B0	Isolatiematerialenfabrieken (exclusief glaswol):											
2682	2399	B1	- steenwol, p.c. >= 5.000 ton/jaar	100	200	300	C	Z	30		300	4.2	2	G
2682	2399	B2	- overige isolatiematerialen	200	100	100	C		50		200	4.1	2	G
2682	2399	C	Minerale productenfabrieken n.e.g.	50	50	100			50		100	D 3.2	2	G
2682	2399	D0	Asfaltcentrales: p.c. < 100 ton/uur	100	50	200			30		200	4.1	3	G
2682	2399	D1	- asfaltcentrales: p.c. >= 100 ton/uur	200	100	300		Z	50		300	4.2	3	G
27	24	-	VERVAARDIGING VAN METALEN											
271	241	0	Ruwijzer- en staalfabrieken:											
271	241	1	- p.c. < 1.000 ton/jaar	700	500	700			200	R	700	5.2	2	G
271	241	2	- p.c. >= 1.000 ton/jaar	1500	1000	1500	C	Z	300	R	1500	6	3	G
272	245	0	Ijzeren- en stalenbuizenfabrieken:											
272	245	1	- p.o. < 2.000 m²	30	30	500			30		500	5.1	2	G
272	245	2	- p.o. >= 2.000 m²	50	100	1000		Z	50	R	1000	5.3	3	G
273	243	0	Draadtrekkerijen, koudbandwalserijen en profielzetterijen:											
273	243	1	- p.o. < 2.000 m²	30	30	300			30		300	4.2	2	G
273	243	2	- p.o. >= 2.000 m²	50	50	700		Z	50	R	700	5.2	3	G
274	244	A0	Non-ferro-metaalfabrieken:											
274	244	A1	- p.c. < 1.000 ton/jaar	100	100	300			30	R	300	4.2	1	G
274	244	A2	- p.c. >= 1.000 ton/jaar	200	300	700		Z	50	R	700	5.2	2	G
274	244	B0	Non-ferro-metaalwalserijen, -trekkerijen en dergelijke:											
274	244	B1	- p.o. < 2.000 m²	50	50	500			50	R	500	5.1	2	G

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS									INDICES		
		VNG-nr.		GEUR	STOF	GELUID			GEVAAR		GROOTSTE AFSTAND		CATEGORIE	VERKEER	
274	244	B2	- p.o. >= 2.000 m²	200	100	1000		Z	100	R	1000		5.3	3	G
2751, 2752	2451, 2452	0	IJzer- en staalgietereien/-smelterijen:												
2751, 2752	2451, 2452	1	- p.c. < 4.000 ton/jaar	100	50	300	C		30	R	300		4.2	1	G
2751, 2752	2451, 2452	2	- p.c. >= 4.000 ton/jaar	200	100	500	C	Z	50	R	500		5.1	2	G
2753, 2754	2453, 2454	0	Non-ferro-metaalgietereien/-smelterijen:												
2753, 2754	2453, 2454	1	- p.c. < 4.000 ton/jaar	100	50	300	C		30	R	300		4.2	1	G
2753, 2754	2453, 2454	2	- p.c. >= 4.000 ton/jaar	200	100	500	C	Z	50	R	500		5.1	2	G
28	25, 31	-	VERVAARDIGING EN REPARATIE VAN PRODUCTEN VAN METAAL (EXCLUSIEF MACHINES/TRANSPORTMIDDELEN)												
281	251, 331	0	Constructiewerkplaatsen:												
281	251, 331	1	- gesloten gebouw	30	30	100			30		100		3.2	2	G
281	251, 331	1a	- gesloten gebouw, p.o. < 200 m²	30	30	50			10		50		3.1	1	G
281	251, 331	2	- in open lucht, p.o. < 2.000 m²	30	50	200			30		200		4.1	2	G
281	251, 331	3	- in open lucht, p.o. >= 2.000 m²	50	200	300		Z	30		300		4.2	3	G
2821	2529, 3311	0	Tank- en reservoirbouwbedrijven:												
2821	2529, 3311	1	- p.o. < 2.000 m²	30	50	300			30	R	300		4.2	2	G
2821	2529, 3311	2	- p.o. >= 2.000 m²	50	100	500		Z	50	R	500		5.1	3	G
2822, 2830	2521, 2530, 3311		Vervaardiging van verwarmingsketels, radiatoren en stoomketels	30	30	200			30		200		4.1	2	G
284	255, 331	A	Stamp-, pers-, dieptrek- en forceerbedrijven	10	30	200			30		200		4.1	1	G
284	255, 331	B	Smederijen, lasinrichtingen, bankwerkerijen en dergelijke	50	30	100			30		100	D	3.2	2	G
284	255, 331	B1	Smederijen, lasinrichtingen, bankwerkerijen en dergelijke, p.o. < 200 m²	30	30	50			10		50	D	3.1	1	G
2851	2561, 3311	0	Metaaloppervlaktebehandelingsbedrijven:												
2851	2561, 3311	1	- algemeen	50	50	100			50		100		3.2	2	G
2851	2561, 3311	10	- stralen	30	200	200			30		200	D	4.1	2	G
2851	2561, 3311	11	- metaalhardens	30	50	100			50		100	D	3.2	1	G

[illegible]

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS									INDICES	
		VNG-nr.		GEUR	STOF	GELUID			GEVAAR		GROOTSTE AFSTAND		CATEGORIE	VERKEER
31	26, 27, 33	-	VERVAARDIGING VAN OVERIGE ELEKTRISCHE MACHINES, APPARATEN EN BENODIGDHEDEN											
311	271, 331		Elektromotoren- en generatorenfabrieken, inclusief reparatie	200	30	30			50		200		4.1	1 G
312	271, 273		Schakel- en installatiemateriaalfabrieken	200	10	30			50		200		4.1	1 G
313	273		Elektrische draad- en kabelfabrieken	100	10	200			100	R	200	D	4.1	2 G
314	272		Accumulatoren- en batterijenfabrieken	100	30	100			50		100		3.2	2 G
315	274		Lampenfabrieken	200	30	30			300	R	300		4.2	2 G
316	293		Elektrotechnische industrie n.e.g.	30	10	30			10		30		2	1 G
3162	2790		Koolelektrodenfabrieken	1500	300	1000	C		200	R	1500		6	2 G
32	26, 33	-	VERVAARDIGING VAN AUDIO-, VIDEO-, TELECOMMUNICATIEAPPARATEN EN - BENODIGDHEDEN											
321 t/m 323	261, 263, 264, 331		Vervaardiging van audio-, video- en telecommunicatieapparatuur en dergelijke, inclusief reparatie	30	0	50			30		50	D	3.1	2 G
3210	2612		Fabrieken voor gedrukte bedrading	50	10	50			30		50		3.1	1 G
33	26, 32, 33	-	VERVAARDIGING VAN MEDISCHE EN OPTISCHE APPARATEN EN INSTRUMENTEN											
33	26, 32, 33	A	Fabrieken voor medische en optische apparaten en instrumenten en dergelijke, inclusief reparatie	30	0	30			0		30		2	1 G
34	29		VERVAARDIGING VAN AUTO'S, AANHANGWAGENS EN OPLEGGERS											
341	291	0	Autofabrieken en assemblagebedrijven:											
341	291	1	- p.o. < 10.000 m²	100	10	200	C		30	R	200	D	4.1	3 G
341	291	2	- p.o. >= 10.000 m²	200	30	300		Z	50	R	300		4.2	3 G
3420.1	29201		Carrosseriefabrieken	100	10	200			30	R	200		4.1	2 G
3420.2	29202		Aanhangwagen- en opleggerfabrieken	30	10	200			30		200		4.1	2 G
343	293		Auto-onderdelenfabrieken	30	10	100			30	R	100		3.2	2 G

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS									INDICES	
		VNG-nr.		GEUR	STOF	GELUID			GEVAAR		GROOTSTE AFSTAND		CATEGORIE	VERKEER
35	30	-	VERVAARDIGING VAN TRANSPORTMIDDELEN (EXCLUSIEF AUTO'S, AANHANGWAGENS)											
351	301, 3315	0	Scheepsbouw- en reparatiebedrijven:											
351	301, 3315	1	- houten schepen	30	30	50			10		50		3.1	2 G
351	301, 3315	2	- kunststof schepen	100	50	100			50	R	100		3.2	2 G
351	301, 3315	3	- metalen schepen < 25 m	50	100	200			30		200		4.1	2 G
351	301, 3315	4	- metalen schepen >= 25 m en/of proefdraaien motoren >= 1 MW	100	100	500	C	Z	50		500		5.1	2 G
351	301, 3315		- onderhoud/reparatie metalen schepen < 25 m, incidenteel bouwen	30	50	50			30		50		3.1	2 G
3511	3831		Scheepssloperijen	100	200	700			100	R	700		5.2	2 G
352	302, 317	0	Wagonbouw- en spoorwegwerkplaatsen:											
352	302, 317	1	- algemeen	50	30	100			30		100		3.2	2 G
352	302, 317	2	- met proefdraaien van verbrandingsmotoren >= 1 MW	50	30	300		Z	30	R	300		4.2	2 G
353	303, 3316	0	Vliegtuigbouw en -reparatiebedrijven:											
353	303, 3316	1	- zonder proefdraaien motoren	50	30	200			30		200		4.1	2 G
353	303, 3316	2	- met proefdraaien motoren	100	30	1000		Z	100	R	1000		5.3	2 G
354	309		Rijwiel- en motorrijwielfabrieken	30	10	100			30	R	100		3.2	2 G
355	3099		Transportmiddelenindustrie n.e.g.	30	30	100			30		100	D	3.2	2 G
36	31	-	VERVAARDIGING VAN MEUBELS EN OVERIGE GOEDEREN N.E.G.											
361	310	1	Meubelfabrieken	50	50	100			30		100	D	3.2	2 G
361	9524	2	Meubelstoffeerderijen b.o. < 200 m²	0	10	10			0		10		1	1 P
362	321		Fabricage van munten, sieraden en dergelijke	30	10	10			10		30		2	1 G
363	322		Muziekinstrumentenfabrieken	30	10	30			10		30		2	2 G
364	323		Sportartikelenfabrieken	30	10	50			30		50		3.1	2 G
365	324		Speelgoedartikelenfabrieken	30	10	50			30		50		3.1	2 G
3661.1	32991		Sociale werkvoorziening	0	30	30			0		30		2	1 P

[illegible]

[illegible]

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS									INDICES	
		VNG-nr.		GEUR	STOF	GELUID			GEVAAR		GROOTSTE AFSTAND		CATEGORIE	VERKEER
50	45, 47	-	HANDEL/REPARATIE VAN AUTO'S, MOTORFIETSEN; BENZINESERVICESTATIONS											
501, 502, 504	451, 452, 454		Groothandel in auto's en motorfietsen, reparatie- en servicebedrijven	10	0	30			10		30		2	2 P
501	451		Groothandel in vrachtauto's (inclusief import en reparatie)	10	10	100			10		100		3.2	2 G
5020.4	45204	A	Autoplaatwerkerijen	10	30	100			10		100		3.2	1 G
5020.4	45204	B	Autobeklederijen	0	0	10			10		10		1	1 G
5020.4	45204	C	Autospuitinrichtingen	50	30	30			30	R	50		3.1	1 G
5020.5	45205		Autowasserijen	10	0	30			0		30		2	3 P
503, 504	453		Groothandel in auto- en motorfietsonderdelen en -accessoires	0	0	30			10		30		2	1 P
51	46	-	GROOTHANDEL EN OPSLAG											
5121	4621	0	Groothandel in akkerbouwproducten en veevoeders	30	30	50			30	R	50		3.1	2 G
5121	4621	1	Groothandel in akkerbouwproducten en veevoeders met een verwerkingscapaciteit van 500 ton/uur of meer	100	100	300		Z	50	R	300		4.2	2 G
5122	4622		Groothandel in bloemen en planten	10	10	30			0		30		2	2 G
5123	4623		Groothandel in levende dieren	50	10	100	C		0		100		3.2	2 G
5124	4624		Groothandel in huiden, vellen en leder	50	0	30			0		50		3.1	2 G
5125, 5131	46217, 4631		Groothandel in ruwe tabak, groenten, fruit en consumptieaardappelen	30	10	30			50	R	50		3.1	2 G
5132, 5133	4632, 4633		Groothandel in vlees, vleeswaren, zuivelproducten, eieren, spijssoliën	10	0	30			50	R	50		3.1	2 G
5134	4634		Groothandel in dranken	0	0	30			0		30		2	2 G
5135	4635		Groothandel in tabaksproducten	10	0	30			0		30		2	2 G
5136	4636		Groothandel in suiker, chocolade en suikerwerk	10	10	30			0		30		2	2 G
5137	4637		Groothandel in koffie, thee, cacao en specerijen	30	10	30			0		30		2	2 G
5138, 5139	4638, 4639		Groothandel in overige voedings- en genotmiddelen	10	10	30			10		30		2	2 G
514	464, 46733		Groothandel in overige consumentenartikelen	10	10	30			10		30		2	2 G
5148.7	46499	0	Groothandel in vuurwerk en munitie:											
5148.7	46499	1	- consumentenvuurwerk, verpakt, opslag < 10 ton	10	0	30			10	V	30		2	2 G
5148.7	46499	2	- consumentenvuurwerk, verpakt, opslag 10 tot 50 ton	10	0	30			50	V	50		3.1	2 G

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS									INDICES	
		VNG-nr.		GEUR	STOF	GELUID			GEVAAR		GROOTSTE AFSTAND		CATEGORIE	VERKEER
5148.7	46499	5	- munitie	0	0	30			30		30		2	2 G
5151.1	46711	0	Groothandel in vaste brandstoffen:											
5151.1	46711	1	- klein, lokaal verzorgingsgebied	10	50	50			30		50		3.1	2 P
5151.1	46711	2	- kolenterminal, opslag oppervlak >= 2.000 m ²	50	500	500		Z	100		500		5.1	3 G
5151.2	46712	0	Groothandel in vloeibare brandstoffen:											
5151.2	46712		- ondergronds, K1/K2/K3-klasse	10	0	10			10		10		1	1 G
5151.2	46712		- bovengronds, K1/K2-kl.: o.c. < 10 m ³	10	0	10			50	R	50		3.1	1 G
5151.2	46712		- bovengronds, K1/K2-kl.: o.c. 10 - 1.000 m ³	30	0	30			100	R	100		3.2	1 G
5151.2	46712		- bovengronds, K3-klasse: o.c. < 10 m ³	10	0	10			10		30		2	1 G
5151.2	46712		- bovengronds, K3-klasse: o.c. 10 - 1.000 m ³	30	0	30			50		50		3.1	1 G
5151.2	46712	1	- o.c. > 1.000 m ³ , < 100.000 m ³	50	0	50			200	R	200	D	4.1	2 G
5151.2	46712	2	- o.c. >= 100.000 m ³	100	0	50			500	R	500	D	5.1	2 G
5151.2	46712	3	- tot vloeistof verdichte gassen	50	0	50			300	R	300	D	4.2	2 G
5151.2	46712	0	Groothandel in gasvormige brandstoffen (butaan, propaan, lpg (in tanks)):											
5151.2	46712		- bovengronds, < 2 m ³	0	0	0			30		30		2	1 G
5151.2	46712		- bovengronds, 2 - 8 m ³	10	0	0			50	R	50		3.1	1 G
5151.2	46712		- bovengronds, 8 - 80 m ³	10	0	10			100	R	100		3.2	1 G
5151.2	46712		- bovengronds, 80 - 250 m ³	30	0	30			300	R	300		4.2	2 G
5151.2	46712		- ondergronds, < 80 m ³	10	0	10			50	R	50		3.1	1G G
5151.2	46712		- ondergronds, 80 - 250 m ³	30	0	30			200	R	200		4.1	2 G
5151.2	46712	1	- o.c. > 1.000 m ³ , < 100.000 m ³	50	0	50			200	R	200	D	4.1	2 G
5151.2	46712	2	- o.c. >= 100.000 m ³	100	0	50			500	R	500	D	5.1	2 G
5151.2	46712	0	Gasvormige brandstoffen in gasflessen											
5151.2	46712		- kleine hoeveelheden < 10 ton	0	0	0			10		10		1	1 G
5151.2	46712		- beperkte hoeveelheden (< 150 ton) en hoog beschermingsniveau	10	0	10			30	R	30		2	1 G
5151.2	46712		- grote hoeveelheden (> 150 ton) en/of laag beschermingsniveau	30	0	30			500	R	500		5.1	2 G
5151.2	46712		Niet-reactieve gassen (inclusief zuurstof), gekoeld	10	0	10			50		50		3.1	1 G

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS									INDICES	
		VNG-nr.		GEUR	STOF	GELUID			GEVAAR		GROOTSTE AFSTAND		CATEGORIE	VERKEER
5151.3	46713		Groothandel minerale olieproducten (exclusief brandstoffen)	100	0	30			50		100		3.2	2 G
5152.1	46721	0	Groothandel in metaalertsen:											
5152.1	46721	1	- opslag oppervlak < 2.000 m ²	30	300	300			10		300		4.2	3 G
5152.1	46721	2	- opslag oppervlak >= 2.000 m ²	50	500	700		Z	10		700		5.2	3 G
5152.2 /3	46722, 46723		Groothandel in metalen en -halfabrikaten	0	10	100			10		100		3.2	2 G
5153	4673	0	Groothandel in hout en bouwmaterialen:											
5153	4673	1	- algemeen: b.o. > 2.000 m ²	0	10	50			10		50		3.1	2 G
5153	4673	2	- algemeen: b.o. <= 2.000 m ²	0	10	30			10		30		2	1 G
5153.4	46735	4	Zand en grind:											
5153.4	46735	5	- algemeen: b.o. > 200 m ²	0	30	100			0		100		3.2	2 G
5153.4	46735	6	- algemeen: b.o. <= 200 m ²	0	10	30			0		30		2	1 G
5154	4674	0	Groothandel in ijzer- en metaalwaren en verwarmingsapparatuur:											
5154	4674	1	- algemeen: b.o. > 2.000 m ²	0	0	50			10		50		3.1	2 G
5154	4674	2	- algemeen: b.o. <= 2.000 m ²	0	0	30			0		30		2	1 G
5155.1	46751		Groothandel in chemische producten	50	10	30			100	R	100	D	3.2	2 G
5155.2	46752		Groothandel in kunstmeststoffen	30	30	30			30	R	30		2	1 G
5155.2	46752		Groothandel in bestrijdingsmiddelen in emballage of in gasflessen											
5155.2	46752		- kleine hoeveelheden < 10 ton	0	0	0			10		10		1	1 G
5155.2	46752		- beperkte hoeveelheden (< 150 ton) en hoog beschermingsniveau	0	0	0			30	R	30		2	1 G
5155.2	46752		- grote hoeveelheden (>150 ton) en/of laag beschermingsniveau	0	0	0			500	R	500		5.1	1 G
5156	4676		Groothandel in overige intermediaire goederen	10	10	30			10		30		2	2 G
5157	4677	0	Autosloperijen: b.o. > 1.000 m ²	10	30	100			30		100		3.2	2 G
5157	4677	1	- autosloperijen: b.o. <= 1.000 m ²	10	10	50			10		50		3.1	2 G
5157.2/3	4677	0	Overige groothandel in afval en schroot: b.o. > 1.000 m ²	10	30	100			10		100	D	3.2	2 G
5157.2/3	4677	1	- overige groothandel in afval en schroot: b.o. <= 1.000 m ²	10	10	50			10		50		3.1	2 G
518	466	0	Groothandel in machines en apparaten:											
518	466	1	- machines voor de bouwnijverheid	0	10	100			10		100		3.2	2 G

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS									INDICES	
		VNG-nr.		GEUR	STOF	GELUID			GEVAAR		GROOTSTE AFSTAND		CATEGORIE	VERKEER
518	466	2	- overige	0	10	50			0		50		3.1	2 G
518	466	3	- overig met oppervlak <= 2.000 m²	0	10	30			0		30		2	1 G
519	466, 469		Overige groothandel (bedrijfsmeubels, emballage, vakbenodigdheden en dergelijke)	0	0	30			0		30		2	2 G
52	47	-	REPARATIE TEN BEHOEVE VAN PARTICULIEREN											
527	952		Reparatie ten behoeve van particulieren (exclusief auto's en motorfietsen)	0	0	10			10		10		1	1 P
60	49	-	VERVOER OVER LAND											
6022	493		Taxibedrijven	0	0	30	C		0		30		2	2 P
6023	493		Touringcarbedrijven	10	0	100	C		0		100		3.2	2 G
6024	494	0	Goederenwegvervoerbedrijven (zonder schoonmaken tanks): b.o. > 1.000 m²	0	0	100	C		30		100		3.2	3 G
6024	494	1	- goederenwegvervoerbedrijven (zonder schoonmaken tanks): b.o. <= 1.000 m²	0	0	50	C		30		50		3.1	2 G
63	52	-	DIENSTVERLENING TEN BEHOEVE VAN HET VERVOER											
631	522		Loswal	10	30	50			30		50		3.1	2 G
6312	52102, 52109	A	Distributiecentra, pak- en koelhuizen	30	10	50	C		50	R	50	D	3.1	2 G
6312	52109	B	Opslaggebouwen (verhuur opslagruimte)	0	0	30	C		10		30		2	2 G
6321	5221	2	Stalling van vrachtwagens (met koelinstallaties)	10	0	100	C		30		100		3.2	2 G
6321	5221	3	Caravanstalling	10	0	30	C		10		30		2	2 P
64	53	-	POST EN TELECOMMUNICATIE											
641	531, 532		Post- en koeriersdiensten	0	0	30	C		0		30		2	2 P
71	77	-	VERHUUR VAN TRANSPORTMIDDELEN, MACHINES, ANDERE ROERENDE GOEDEREN											
711	7711		Personenautoverhuurbedrijven	10	0	30			10		30		2	2 P
712	7712, 7739		Verhuurbedrijven voor transportmiddelen (exclusief personenauto's)	10	0	50			10		50	D	3.1	2 G
713	773		Verhuurbedrijven voor machines en werktuigen	10	0	50			10		50	D	3.1	2 G

[illegible]

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS									INDICES	
		VNG-nr.		GEUR	STOF	GELUID			GEVAAR		GROOTSTE AFSTAND		CATEGORIE	VERKEER
9002.2	382	A1	- mestverwerking/korrelfabrieken	500	10	100	C		10		500		5.1	3 G
9002.2	382	A2	- kabelbranderijen	100	50	30			10		100		3.2	1 G
9002.2	382	A3	- verwerking radioactief afval	0	10	200	C		1500		1500		6	1 G
9002.2	382	A4	- pathogeen afvalverbranding (voor ziekenhuizen)	50	10	30			10		50		3.1	1 G
9002.2	382	A5	- oplosmiddeltherugwinning	100	0	10			30	R	100	D	3.2	1 G
9002.2	382	A6	- afvalverbrandingsinrichtingen, thermisch vermogen > 75 MW	300	200	300	C	Z	50		300	D	4.2	3 G
9002.2	382	A7	- verwerking fotochemisch en galvanoafval	10	10	30			30	R	30		2	1 G
9002.2	382	B	Vuilstortplaatsen	300	200	300			10		300		4.2	3 G
9002.2	382	C0	Composteerbedrijven:											
9002.2	382	C1	- niet-belucht v.c. < 5.000 ton/jaar	300	100	50			10		300		4.2	2 G
9002.2	382	C2	- niet-belucht v.c. 5.000 tot 20.000 ton/jaar	700	300	100			30		700		5.2	2 G
9002.2	382	C3	- belucht v.c. < 20.000 ton/jaar	100	100	100			10		100		3.2	2 G
9002.2	382	C4	- belucht v.c. > 20.000 ton/jaar	200	200	100			30		200		4.1	3 G
9002.2	382	C5	- gft in gesloten gebouw	200	50	100			100	R	200		4.1	3 G
93	96	-	OVERIGE DIENSTVERLENING											
9301.1	96011	A	Wasserijen en linnenverhuur	30	0	50	C		30		50		3.1	2 G
9301.1	96011	B	Tapijtreinigingsbedrijven	30	0	50			30		50		3.1	2 G
9301.2	96012		Chemische wasserijen en ververijen	30	0	30			30	R	30		2	2 G
9301.3	96013	A	Wasverzendinrichtingen	0	0	30			0		30		2	1 G

Bijlage 2 Beleidsnotitie Erfbeplanting

Beleidsnotitie Erfbeplantingen

Herschreven versie behorende bij het Omgevingsplan Buitengebied 2016

1 Inleiding

Erfbeplantingen vormen kenmerkende landschappelijke en cultuurhistorische elementen in het landschap. Daarnaast kunnen erfbeplantingen bijdragen aan een landschappelijke inpassing van ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving van het buitengebied en aan de rand van het stedelijk gebied. In het Omgevingsplan Buitengebied Boekel 2016 is voor vrijwel alle ontwikkelingen opgenomen dat er minimaal sprake moet zijn van aan te leggen erfbeplanting. Minimale kwaliteitseisen voor deze erfbeplanting zijn in het Omgevingsplan zelf niet opgenomen. Deze beleidsnotitie beoogt hierin te voorzien.

2 Doel van deze beleidsnotitie

Het doel van de “*beleidsnotitie erfbeplantingen*” is om alle ontwikkelingen optimaal in te passen in het landschap en hiermee de kwaliteit van het landschap tenminste te behouden en waar mogelijk te verbeteren. Erfbeplanting is een basisinspanning voor alle ontwikkelingen in het buitengebied.

Om dit te bereiken worden in deze beleidsnotitie minimale technische en inhoudelijke kwaliteitseisen voor de verplichte erfbeplantingsplannen bij ontwikkelingen in het buitengebied vastgelegd. Alle erfbeplantingsplannen moeten voldoen aan de in deze notitie vastgestelde kwaliteitseisen (toetsing). Deze beleidsnotitie is dan ook de handreiking die initiatiefnemers kunnen gebruiken bij het uitwerken van de ontwikkeling in een concreet plan c.q. concrete aanvraag (handreiking).

3 Waarom erfbeplanting?

Een erfbeplanting is het geheel van bomen, struiken en andere natuurlijke elementen op een bouwperceel. Bij een goede erfbeplanting vormen deze groene elementen en de gebouwen visueel één geheel. Een erfbeplanting kan bijvoorbeeld bestaan uit vrijstaande bomen, laanbomen, houtsingels, kleine bosjes, poelen en andere waterelementen, heggen en laag- en hoogstamboomgaarden. De gemeente Boekel wil de aanleg om diverse redenen stimuleren:

- ☐ In plaats van een schutting, gaas of prikkeldraad kan het erf ook met beplanting fysiek ingedeeld worden. Hierdoor verfraait het erf en ontstaat er een prettigere leefomgeving die ook beschutting geeft en privacy schept.
- ☐ Beplanting kan gebouwen tegen weersinvloeden beschermen en onder andere zorgen voor schaduw waardoor het klimaat beïnvloed wordt.
- ☐ Mooie gebouwen komen door een goede erfbeplanting beter tot hun recht.
- ☐ Minder mooie gebouwen kunnen met beplanting worden gecamoufleerd.
- ☐ Door een juiste beplantingskeuze wordt het erf beter in het omliggende landschap ingepast. Passend bij het karakter van de streek. Beplanting accentueert de plek van het gebouw of de boerderij en vergroot de herkenbaarheid van het erf in de leefomgeving.
- ☐ Erfbeplanting is vaak ook ecologisch waardevol voor allerlei soorten vogels, vlinders en andere kleine dieren.
- ☐ Erfbeplanting kan ook de verspreiding van fijnstof verminderen, afhankelijk van de gebruikte soorten en omstandigheden.

4 Wanneer is er een erfbeplantingsplan nodig?

Erfbeplantingsplannen zijn via de regels in het Omgevingsplan rechtstreeks gekoppeld aan bepaalde ontwikkelingen en/of vergunningen. Soms zelfs aan het toestaan van een bepaald gebruik. Dit is voor

Beleidsnotitie Erfbeplantingen

Herschreven versie behorende bij het Omgevingsplan Buitengebied 2016

het gehele plangebied van het Omgevingsplan van toepassing. Het Omgevingsplan is daarin bepalend. In de regels is opgenomen wanneer erfbeplanting verplicht is.

4.1 Basisinspanning

Zoals gezegd is erfbeplanting een basisinspanning voor iedereen. Erfbeplanting kan echter niet worden opgelegd bij bestaande situaties of rechten. In tegenstelling tot het oude bestemmingsplan Buitengebied 2005 is erfbeplanting in het Omgevingsplan wel beter verankerd als basisinspanning en kan het ook betrekking hebben op direct vergunbare gebouwen en/of bouwwerken, maar ook op veranderend gebruik.

4.2 Landschappelijke inpassing

Erfbeplanting is een vorm van landschappelijke inpassing. Bij grotere ontwikkelingen heeft landschappelijke inpassing een veel belangrijkere rol. Landschappelijke inpassing heeft echter ook betrekking op de situering van gebouwen, de vorm en de verschijning van gebouwen. Het gaat daarbij veel meer om hoe de ontwikkeling in het grotere plaatje past. Erfbeplanting gaat over de inrichting van het erf c.q. bouwperceel.

4.3 Buitenplanse ontwikkelingen

Bij ontwikkelingen die buiten het Omgevingsplan heen gaan, zoals een volledige herziening of buitenplanse afwijkingen op basis van de landelijke wetgeving, is erfbeplanting in alle gevallen ook verplicht. Vaak wordt dit landschappelijke inpassing genoemd op grond van bijvoorbeeld de wet of de provinciale regels. Zoals hierboven gezegd is erfbeplanting niet helemaal hetzelfde als landschappelijke inpassing.

5 Het erfbeplantingsplan

Erfbeplanting moet bij ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving tot een verhoogde kwaliteit van het buitengebied leiden, maar ook aan de randen van het stedelijke gebied. Om de beoogde kwaliteit te kunnen realiseren moet het onderliggende erfbeplantingsplan ook van voldoende kwaliteit zijn. Om deze kwaliteit te borgen zijn in dit hoofdstuk een aantal technische en inhoudelijke kwaliteitseisen voor erfbeplantingsplannen benoemd. Daarnaast wordt er een aantal tips en suggesties gegeven die kunnen worden meegenomen bij het opstellen en uitvoeren van een kwalitatief goed erfbeplantingsplan.

5.1 Technische eisen erfbeplantingsplannen

Een erfbeplantingsplan moet voldoen aan onderstaande technische eisen.

- 1) Een erfbeplantingsplan bevat tenminste de volgende drie onderdelen:
 - a) een ontwerptekening (schaal 1:200 – 1:1000, afhankelijk van het bouwperceel) met een korte onderbouwing en waar nodig detailtekeningen. Op de ontwerptekening zijn de volgende zaken aangegeven:
 - i) alle bestaande en nieuwe bebouwing, inclusief aanduidingen “bestaand” en “nieuw”;
 - ii) bestaande en nieuwe beplantingsstroken en –vlakken, inclusief aanduidingen “bestaand” en “nieuw”;
 - iii) bestaande en nieuwe verhardingen, silo’s, paden en andere voorzieningen op het perceel, inclusief aanduiding.
 - b) een onderhoudsplan met een beschrijving van het eindbeeld van de beplanting.

Beleidsnotitie Erfbeplantingen

Herschreven versie behorende bij het Omgevingsplan Buitengebied 2016

- c) een soortenlijst van de toe te passen soorten en een onderverdeling in aantallen of percentages (bosstroken of singelbeplantingen).
- 2) Een erfbeplantingsplan wordt in overleg met een deskundige partij opgesteld en ter beoordeling bij de gemeente aangeleverd. Deskundige partijen zijn in deze de volgende:
 - a) Stichting "Het Brabants landschap";
 - b) Veldcoördinator stimuleringskader Groenblauwe diensten;
 - c) Dienst Landelijk Gebied (DLG);
 - d) Staatsbosbeheer c.q. Natuurmonumenten;
 - e) Erkende hoveniers en/of landschapstekenaars.

5.2 Inhoudelijke kwaliteitseisen erfbeplantingsplannen

Het belangrijkste doel van erfbeplanting bij nieuwe ontwikkelingen is dat er wordt voorzien in een goede inpassing van (bedrijfs)gebouwen en afscherming van storende elementen. Om dit doel te bereiken moeten erfbeplantingsplannen tenminste aan de volgende inhoudelijke kwaliteitseisen voldoen. De initiatiefnemer is zelf verantwoordelijk voor de inhoudelijke kwaliteit van het plan en voor de realisatie en de instandhouding van de erfbeplanting:

- 1) Er worden alleen inheemse soorten beplanting gebruikt. Dus geen gebiedsvreemde soorten, zoals coniferen en Amerikaanse eiken, maar bijvoorbeeld beukenhagen en zomereiken.
- 2) De beplanting en de structuur is afgestemd op de omgeving. Omgevingskenmerken zijn van belang bij de keuze van de soorten, structuren en schaalgrootte.
- 3) Er bestaat een duidelijke samenhang in de terreinindeling tussen de beplanting en de bedrijfsgebouwen. Beplanting moet geen belemmering vormen voor de (toekomstige) bouwmogelijkheden.
- 4) Erfbeplanting mag binnen én buiten het bouw- en functievlak worden gerealiseerd, mits:
 - a) de grond in eigendom is van de initiatiefnemer, en
 - b) dit niet strijdig is met de regels van hogere overheden / instanties.
- 5) De bereikbaarheid van bebouwing én groene elementen (de erfbeplanting) moet geborgd zijn. Een groensingel tegen een varkensstal aan kan moeilijk worden onderhouden en beide zullen hierdoor aan kwaliteit verliezen.
- 6) De erfbeplanting heeft een omvang van tenminste 20% van het totale oppervlakte van het bouwvlak, danwel functievlak, waarbij navolgende regels gelden:
 - a) Indien het bouw- of functievlak groter of gelijk is aan 3 hectare, bedraagt de minimaal te realiseren erfbeplanting 6.000 m²;
 - b) Indien het erfbeplanting betreft ten behoeve van de landschappelijke inpassing van teelt ondersteunende voorzieningen en daarmee gelijk te stellen vormen van ruimtebeslag, zoals zonneweides, geldt de volgende minimale omvang:

Ruimtebeslag activiteit	Minimaal oppervlak erfbeplanting
<10.000 m ² (< 1 ha)	20%
10.000 m ² – 40.000 m ² (1 tot 4 ha)	10%, doch minimaal 2.000 m ²
40.000 m ² – 100.000 m ² (4 tot 10 ha)	7,5%, doch minimaal 4.000 m ²
>100.000 m ² (> 10 ha)	5%, doch minimaal 7.500 m ²

- c) Reeds gerealiseerde erfbeplanting en landschappelijke inrichting, welke van voldoende kwaliteit is, tellen mee voor deze 20%-norm, mits in eigendom van de initiatiefnemer;
- d) Indien het bouwvlak kleiner is dan het bijhorende functievlak, dan geldt deze 20%-norm ten opzichte van het functievlak.
- 7) Oppervlakten die, voorafgaand aan een ontwikkeling waarbij erfbeplanting verplicht is gesteld en niet voortvloeien uit een eerdere erfbeplantingsverplichting (bestaande situatie),

Beleidsnotitie Erfbeplantingen

Herschreven versie behorende bij het Omgevingsplan Buitengebied 2016

onderdeel uitmaken van de beschermde functies “Natuur”, “Groen”, “Water”, “Onverharde wegen”, “Ecologische verbindingszone, herstel watersysteem” of anderszins tot een beschermde natuur of ecologische functie behoren tellen niet mee voor de 20%-norm.

- 8) Er wordt hydrologisch neutraal omgegaan met het hemelwater.
- 9) Erfbeplanting is niet toegestaan binnen de functie “Leiding” (bij gasleidingen en riooltransportleidingen), alsmede binnen de keurzone langs waterschapslopen.

5.3 Tips en suggesties

Daarnaast kunnen de volgende tips en suggesties worden meegenomen bij het opstellen van een kwalitatief goed erfbeplantingsplan:

- 1) Als er grootschalige bebouwing wordt gerealiseerd of aanwezig is, bijvoorbeeld stallen en grote loodsen, kunnen brede groensingels deze bebouwing camoufleren of visueel breken. Deze groensingels vragen dan om een bepaalde breedte, mede afhankelijk van de gebruikte soorten. Een dergelijke singel moet immers ook in het najaar en de winter een visueel afschermende werking hebben.
- 2) Integreer eventuele watervoorzieningen, zoals retentievijvers en buffersloten in het erfbeplantingsplan. Dit oppervlak kan ook meetellen als erfbeplanting.
- 3) “Open groen” is ook groen. Een mooie weide, grasveld of weilandje met wat fruitbomen en andere opgaande beplanting kan een goede landschappelijke kwaliteit hebben.
- 4) Bij ontwikkelingen op basis van de beleidsvisie “*Vitaal Buitengebied Boekel*” vormt versterking van de omgevingskwaliteit de basis voor extra ontwikkelingsruimte. Erfbeplanting en landschappelijke elementen zijn dan relatief goedkope vormen van tegenprestatie. Hierbij gelden de volgende regels:
 - a) De helft van de erfbeplantingsverplichting telt niet mee als tegenprestatie;
 - b) Erfbeplanting kent een lagere waarde in tegenprestatie dan de beschermde functies “Groen” en “Natuur”. Voor deze laatste twee functies moet dus een functievlak opgenomen worden en gelden ook strengere uitvoeringseisen. Niet al het groen heeft immers natuurlijke kwaliteiten. In voorkomende gevallen wordt bij de eerstvolgende herziening van het omgevingsplan dan de functie “Groen” danwel “Natuur” opgenomen.
- 5) Beplanting op afstand kan in sommige gebieden of bij sommige functies onderlinge hinder tussen die functies voorkomen. Het kan ook goed passen in het landschap en dit versterken. Op afstand erfbeplanting realiseren kan ook beter zijn om toekomstige ontwikkelingsruimte te behouden.
- 6) Realiseer eerst de bouwplannen en plant daarna, in het juiste plantseizoen, de erfbeplanting pas aan;

6 Realisatie

Een kwalitatief goed erfbeplantingsplan op papier is natuurlijk mooi, maar dit plan moet ook daadwerkelijk gerealiseerd worden. Om de realisatie van het erfbeplantingsplan te waarborgen worden in deze beleidsnotitie regels gesteld.

6.1 Termijn van realisatie

Een goedgekeurd erfbeplantingsplan moet binnen de navolgende termijn worden uitgevoerd:

- 1) uiterlijk binnen 1 jaar na vergunning van eventueel beoogde werken, bouwwerken en gebouwen;
- 2) doch uiterlijk binnen 3 jaar na afgifte van de juridische toestemming van het bevoegde gezag voor de beoogde ontwikkeling.

Beleidsnotitie Erfbeplantingen

Herschreven versie behorende bij het Omgevingsplan Buitengebied 2016

6.2 Onderhoud en instandhouding

Nadat de beplanting is aangelegd moet deze ook onderhouden worden. Het erfbeplantingsplan bevat hiervoor een onderhoudsplan, waarin is omschreven welke reguliere onderhoudswerkzaamheden worden uitgevoerd om de instandhouding van de erfbeplanting te verzekeren.

De instandhouding van erfbeplanting is oneindig in tijd. Deze plicht kan worden geborgd door dit op te nemen in de exploitatieovereenkomst of een erfbeplantingsovereenkomst. De gemeente Boekel gaat ervan uit dat het onderhoud en de instandhouding wordt geborgd middels een overeenkomst.

6.3 Overeenkomst

Publiekrechtelijk is de daadwerkelijke realisatie van een erfbeplanting moeilijk af te dwingen. In het Omgevingsplan is weliswaar opgenomen dat het gebruik pas is toegestaan, nadat aan de gestelde voorwaarden is voldaan, maar dat biedt nog geen garantie. Om deze reden moet een erfbeplantingsplan vergezeld gaan van een privaatrechtelijke overeenkomst tussen gemeente en initiatiefnemer. Hierin wordt bedongen dat uitvoering wordt gegeven aan het erfbeplantingsplan. Ook wordt het onderhoud en de instandhouding middels deze overeenkomst geborgd. Op deze verplichtingen wordt een boetebeding gelegd.

In geval van subsidies voor erfbeplanting wordt door de subsidieverstrekker altijd een hardheidsclausule en instandhoudingsplicht opgenomen. In de overeenkomst die de subsidieverlener – ontvanger samen aangaan. De gemeente is hier doorgaans geen partij in. Deze geldt in ieder geval voor de periode van onderhoudssubsidie, maar vaak ook voor langere termijn. Hiermee is de instandhouding soms al (tijdelijk) geborgd. Dit kan in de overeenkomst met de gemeente worden benoemd, maar is onvoldoende houvast om de erfbeplantingsovereenkomst achterwege te laten.

Erfbeplanting geniet vanuit het Omgevingsplan gezien niet altijd een even goede juridische bescherming. In tegenstelling tot de functies “Groen” of “Natuur”. Dit willen we ook niet om de flexibiliteit in de uitvoering te behouden.

Herschreven versie behorende bij het Omgevingsplan Buitengebied 2016

30 augustus 2016

Gemeente Boekel

Bijlage 3 Beleidsregel Huisvesting tijdelijke Arbeidsmigranten

Beleidsregel Huisvesting tijdelijke Arbeidsmigranten

Gemeente Boekel

*Herschreven versie behorende bij het
Omgevingsplan Buitengebied Boekel 2016*

Sector Beleid en Strategie

1 december 2016

Oorspronkelijke beleidsregel
Commissie Grondgebiedzaken
Raadsbesluit vaststelling
[Aanpassing Omgevingsplan](#)

AB/020054
4 oktober 2016
13 oktober 2016
1 december 2016

Sector Beleid en Strategie

[1 december 2016](#)

Oorspronkelijke beleidsregel
Commissie Grondgebiedzaken
Raadsbesluit vaststelling
[Aanpassing Omgevingsplan](#)

AB/020054
4 oktober 2016
13 oktober 2016
[1 december 2016](#)

0 Inhoudsopgave

0	Inhoudsopgave-----	1
1	Inleiding -----	3
1.1	Aanleiding -----	3
1.2	Doelstelling-----	3
1.3	Proces-----	3
1.4	Leeswijzer -----	4
2	VIGEREND RUIMTELIJK BELEID-----	5
2.1	Provinciaal beleid-----	5
2.1.1	Verordening Ruimte 2014 -----	5
2.2	Gemeentelijk beleid -----	6
2.2.1	Komplannen-----	6
2.2.2	Buitengebied 2005 -----	6
3	HUIDIGE SITUATIE-----	9
4	UITGANGSPUNTEN-----	11
5	VOORWAARDEN -----	13
6	OPLOSSINGSMOGELIJKHEDEN -----	15
6.1	Algemene jurisprudentie -----	15
6.2	Oplossingsrichting-----	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
6.3	Overgangsregeling voor bestaande situaties -----	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
7	HANDHAVING -----	17

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De laatste jaren komt er landelijk steeds meer aandacht voor de huisvesting van tijdelijke buitenlandse werknemers. Gemeenten krijgen regelmatig aanvragen voor het tijdelijk huisvesten van tijdelijke werknemers. In Boekel komen zulke vragen vooral van agrarische bedrijven in het buitengebied. Hierbij is lang niet altijd sprake van pieken in het productieproces en is de huisvesting benodigd voor langer dan 6 maanden. Het huidige gemeentelijke beleid biedt niet altijd voldoende soelaas.

Door de afdeling Handhaving en Toezicht is geconstateerd dat er zich meerdere 'onrechtmatige' situaties voordoen wat de huisvesting betreft. Zo is er geconstateerd dat er zich arbeidsmigranten bevinden in agrarische bedrijfsgebouwen (zonder vergunning), op het bedrijventerrein en in een gebouw met een maatschappelijke functie. Bij de vraag over hoe met deze situaties omgegaan moet worden, is naar voren gekomen dat er op dit moment niet voldoende alternatieven bestaan voor de huisvesting van tijdelijke arbeidsmigranten. Vooralsnog is handhaving op een 'laag pitje' gezet. Eerst dient er een alternatief te komen alvorens er handhavend opgetreden gaat worden tegen deze onrechtmatige situaties. Onveilige of niet 'humane' leefomstandigheden zijn niet aangetroffen. Wel wordt actie ondernomen indien zich dergelijke situaties voordoen. Achterliggende gedachte van deze werkwijze is dat het niet gewenst is om mensen op straat te zetten zonder dat zij alternatieve huisvestingsmogelijkheden hebben.

1.2 Doelstelling

Het college heeft aangegeven beleid te willen ontwikkelen ten aanzien van de huisvesting van tijdelijke buitenlandse werknemers voor zowel binnen als buiten de bebouwde kom. De doelstelling in dit kader luidt als volgt:

“Ruimtelijk beleid opstellen dat op een maatschappelijk verantwoorde wijze voldoende ruimte biedt aan de behoefte aan huisvesting van tijdelijke arbeidsmigranten binnen de gemeente Boekel.”

Deze notitie wordt alleen opgesteld voor de huisvesting van tijdelijke arbeidsmigranten, die hier op grond van een EU-paspoort of een tewerkstellingsvergunning legaal werkzaam zijn en hun hoofdverblijf elders hebben. De meeste van deze tijdelijke werknemers hebben behoefte aan een direct beschikbare woning, tegen lage kosten en voor kortstondige huisvesting. De in dit beleidskader genoemde huisvestingsvormen zijn niet bedoeld voor arbeidsmigranten die zich hier in Boekel permanent vestigen. Deze mensen hebben hier in beginsel een baan, zijn langere tijd aan het sociale leven gebonden en zijn aangewezen op de reguliere woningmarkt.

Wanneer iemand in een periode van zes maanden, vier maanden of langer in Nederland verblijft, dan dient deze persoon ingeschreven te worden in de Gemeentelijke Basis Administratie. Hiermee wordt het begrip 'tijdelijk' dan ook afgebakend.

De belangrijkste groep 'arbeidsmigranten' in Boekel wordt momenteel gevormd door Poolse medewerkers. In 2013 zijn 129 inwoners van Poolse nationaliteit in de GBA van Boekel ingeschreven (in maart 2011 waren dit 69 personen). Het betreft hier niet het totale aantal omdat niet iedereen zich conform de regels inschrijft of zich niet hoeft in te schrijven gezien de beperkte verblijfsduur.

1.3 Proces

Bij het opstellen van deze beleidsnotitie is gekeken naar landelijke ontwikkelingen op het gebied van huisvestingsbeleid van (tijdelijke) arbeidsmigranten. Zo is er bij het opstellen van de uitgangspunten en de voorwaarden van dit huisvestingsbeleid aansluiting gezocht bij beleid dat de Stichting Normering Flexwonen (SNF) heeft opgesteld.

De SNF is een onder andere door VNG erkende organisatie die als onafhankelijke partij huisvesting van arbeidsmigranten certificeert. Deze norm is bedoeld voor bedrijven die huisvesting aanbieden.

Andere, veelal agrarische, bedrijven kunnen dan hun werknemers daar met een gerust hart laten overnachten. De huisvesting is immers gecertificeerd.

In de gemeente Boekel zijn tot op heden nog geen aanvragen van zulke onafhankelijke huisvesting-aanbieders binnengekomen. In de Boekelse gevallen organiseert de werkgever van de arbeidsmigranten vaak zelfstandig de woonruimte voor zijn tijdelijke buitenlandse werknemers. Het keurmerk gaat dan niet op omdat er geen sprake is van twee afzonderlijke partijen (verhuurder en huurder). In deze beleidsnotitie wordt daarom niet uitgebreid gesproken over onafhankelijke huisvestingaanbieders. In de uitgangspunten en voorwaarden van deze beleidsnotitie wordt wel de aansluiting in de normering van de SNF gezocht.

De gemeenteraad van Boekel heeft op 13 oktober 2016 deze beleidsregeling vastgesteld na meervoudige consultatie van betrokken partijen, zoals de ZLTO en ook de bewoners en bedrijven in Boekel. Het beleid is derhalve in werking. Omdat het Omgevingsplan voor het buitengebied van Boekel gebruik maakt van een andere systematiek en andere termen dan onder de traditionele Wet ruimtelijke ordening en bestemmingsplan, is de geldende beleidsregel herschreven. Inhoudelijk is er niets gewijzigd.

Deze versie van de beleidsregel wordt integraal opgenomen als bijlage bij de regels van het Omgevingsplan Buitengebied 2016.

1.4 Leeswijzer

In deze beleidsnotitie worden achtereenvolgens de volgende hoofdstukken behandeld.

In hoofdstuk 2 komt het vigerende ruimtelijke beleid van de provincie en de gemeente Boekel aan bod. In hoofdstuk 3 wordt de huidige huisvestingssituatie besproken waarna in hoofdstuk 4 de uitgangspunten voor het nieuwe beleid worden geformuleerd. Daarbij wordt ook gekeken naar landelijke ontwikkelingen op het gebied van huisvestingsbeleid van tijdelijke arbeidsmigranten.

In hoofdstuk 5 worden de voorwaarden van het Boekelse beleid uitgewerkt. In hoofdstuk 6 wordt een inventarisatie van mogelijke oplossingsmogelijkheden beschreven en hoofdstuk 7 gaat over handhaving van het beleid.

2 VIGEREND RUIMTELIJK BELEID

Om aan te kunnen geven of de mogelijkheden voor de huisvesting van arbeidsmigranten uitgebreid moet worden, dient eerst bekeken te worden wat de huidige mogelijkheden zijn binnen de nu geldende wet- en regelgeving.

2.1 Provinciaal beleid

De provincie Noord Brabant heeft in de vorm van de Verordening Ruimte bindende regels vastgelegd voor ruimtelijke ontwikkelingen die direct geldend zijn voor gemeenten en de bestemmingsplanregels 'overrulen'.

2.1.1 Verordening Ruimte 2014

Komgebieden

Artikel 4.3 uit de Verordening Ruimte 2014 bepaalt dat een bestemmingsplan dat voorziet in nieuwbouw van woningen een verantwoording bevat over de wijze waarop de afspraken die gemaakt zijn in het regionaal ruimtelijke overleg worden nagekomen.

Een belangrijke afspraak in dit kader is dat de harde plancapaciteit voor de komende tien jaren niet meer dan 100% mag bedragen. Op het moment dat het huisvesten van arbeidsmigranten ertoe leidt dat er meer woningen gebouwd moeten worden voor de huisvesting van de Boekelse burger dan moet dit in de regio afgestemd worden. Als dit aangetoond kan worden dan worden er meer woningen ter beschikking gesteld.

Buitengebied

Artikel 7.7 uit de Verordening Ruimte 2014 bepaalt dat een bestemmingsplan dat is gelegen in gemengd landelijk gebied regels stelt ter voorkoming van:

- a. nieuwbouw van één of meer woningen;
- b. zelfstandige bewoning van bedrijfsgebouwen, recreatiewoningen en andere niet voor bewoning bestemde gebouwen.

In de toelichting op de Verordening ruimte 2014 is het onderstaande opgenomen inzake arbeidsmigranten.

Er bestaan veel vragen rondom het voorzien in permanente opvang van (wisselende groepen) arbeidsmigranten in het buitengebied. Gebaseerd op de regeling in het eerste lid is het niet mogelijk om de functie van bedrijfsgebouw om te zetten naar een zelfstandige woonfunctie. Wel is een tijdelijk gebruik van bedrijfsbebouwing voor het huisvesten van bijvoorbeeld arbeidsmigranten mogelijk voor de piekopvang in een aantal maanden per jaar. Dit kan worden geregeld door middel van een omgevingsvergunning voor een planologische gebruiksactiviteit voor een bepaalde termijn op grond van artikel 2.12, tweede lid, Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Voor de toepassing van dit artikel gelden specifieke wettelijke eisen. De gemeente dient te beoordelen of daaraan voldaan wordt.

Als het gaat om het bieden van een meer permanente opvangmogelijkheid voor arbeidsmigranten biedt de Verordening op grond van artikel 6.10 de mogelijkheid om een logiesfunctie toe te kennen aan een bedrijfsgebouw.

Artikel 7.10 geeft regels voor niet-agrarische ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied. In het Bouwbesluit wordt een logiesfunctie als volgt gedefinieerd: gebruiksfunctie voor het bieden van recreatief verblijf of tijdelijk onderdak aan mensen. In het genoemde artikel zijn verruimde mogelijkheden voor hergebruik van VAB's opgenomen. Zo wordt onder een VAB-vestiging nu verstaan vestiging van een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling waarbij gebruik wordt gemaakt van een bestaand bestemmingsvlak of bouwblok. VAB-vestigingen zijn niet meer beperkt tot de voormalige agrarische bedrijfsbebouwing.

Op basis van het bovenstaande wordt geconcludeerd dat er mogelijkheden bestaan voor de permanente huisvesting van tijdelijke medewerkers. Dit wordt nog eens versterkt door het feit dat meerdere gemeenten, waaronder Zundert en Asten voor een langere periode dan zes maanden, wisselende groepen arbeidsmigranten toestaan. Hierbij mag echter geen sprake zijn van 'wonen'.

Tijdens het jaarlijkse "R.O. overleg" met de provincie Noord Brabant op 19 november 2013 is het bovenstaande bevestigd. Er bestaan mogelijkheden om arbeidsmigranten zelfs jaarrond te vestigen. Er mag dan geen sprake zijn van zelfstandige bewoning, de medewerkers moeten werken op het eigen bedrijf, de tijdelijke medewerkers mogen maar een beperkt aantal maanden woonachtig zijn (mogelijkheid c.q. verplichting tot wisselende groepen).

2.2 Gemeentelijk beleid

2.2.1 Komplannen

In de vigerende bestemmingsplannen van de kernen Boekel en Venhorst zijn geen specifieke regelingen opgenomen voor de huisvesting van tijdelijke arbeidsmigranten. In de begripsbepalingen behorende bij deze plannen is het begrip 'woning' als volgt omschreven: *een complex van ruimten, geschikt en bestemd voor de huisvesting van niet meer dan één huishouden*. Hier zijn de mogelijkheden om tijdelijke arbeidsmigranten op te vangen dus zeer beperkt. In paragraaf 6.1 is jurisprudentie opgenomen waaruit blijkt dat tijdelijke arbeidsmigranten in principe geen huishouden kunnen vormen.

Het is niet reëel om van tijdelijke arbeidsmigranten te verlangen om een woning te bemachtigen via de woningbouwstichting of om een zelfstandige woning te kopen. Dit kan wel verlangd worden van de ondernemer waar de arbeidsmigranten werkzaam zijn. Daar komt bij dat de meeste tijdelijke arbeidsmigranten of alleen of met een partner naar Nederland komen. Met overige personen kunnen zij over het algemeen geen huishouden vormen waardoor het erg kostbaar is om alleen of maximaal met zijn tweeën een woning te betrekken. Het bovenstaande kan verholpen worden door het aanpassen van de opgenomen definitie voor het begrip 'huishouden' in bestemmingsplannen. Wellicht is het verstandiger om een binnenplanse afwijkingsmogelijkheid op te nemen.

2.2.2 Buitengebied 2005

De tijdelijke opvang van arbeidsmigranten in het buitengebied is reeds geregeld in het vigerende bestemmingsplan Buitengebied 2005 (bestemming 'Agrarisch bouwblok'). Het tijdelijk huisvesten van tijdelijke werknemers is hierin niet direct mogelijk gemaakt. Wel is er een binnenplanse afwijkingsmogelijkheid opgenomen voor tijdelijke huisvesting in *bestaande gebouwen, in woonunits en in stacaravans*. Er zijn wel voorwaarden verbonden aan de toepassing van deze afwijkingsbevoegdheid:

- ☐ een dergelijke huisvesting moet noodzakelijk zijn voor een doelmatige agrarische bedrijfsvoering vanuit het oogpunt van de opvang van de tijdelijke grote arbeidsbehoefte van dat bedrijf;
- ☐ de huisvesting mag uitsluitend werknemers betreffen die alleen binnen het bedrijf waar ze gehuisvest zijn werkzaamheden verrichten;
- ☐ de huisvesting mag niet meer dan 6 maanden per kalenderjaar bedragen;
- ☐ er wordt een maximum gesteld aan de gezamenlijke vloeroppervlakte ten behoeve van het nachtverblijf;
- ☐ burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de situering van de bebouwing die geschikt wordt gemaakt voor het bieden van nachtverblijf voor zover nodig met het oog op bescherming van de belangen van omwonenden en omliggende (agrarische) bedrijven;
- ☐ burgemeester en wethouders trekken de vergunning in, indien de daaraan ten grondslag liggende tijdelijk grote arbeidsbehoefte niet meer aanwezig is.

Op meerdere plekken in Boekel is op grond hiervan al eerder medewerking verleend aan de tijdelijke huisvesting van tijdelijke werknemers. Voor zover wij weten is tot op heden enkel medewerking verleend door het college van B&W aan de huisvesting van arbeidsmigranten in bestaande bedrijfsgebouwen. De overige twee mogelijkheden (woonunits en caravans) zijn voor zover bekend nooit vergund. Wel is in een enkel geval een omgevingsvergunning verleend voor de huisvesting in stacaravans.

De definitie die gehanteerd wordt voor een woning is als volgt: *een complex van ruimten, uitsluitend bedoeld voor huisvesting van één afzonderlijke huishouding*. Het huisvesten van tijdelijke arbeidsmigranten in een (bedrijfs)woning in het buitengebied is op basis van de eerder weergegeven jurisprudentie zeer beperkt. Enkel wanneer meerdere bewoners één huishouden vormen is dit toegestaan. In paragraaf 6.1 is jurisprudentie opgenomen waaruit blijkt dat tijdelijke arbeidsmigranten over het algemeen geen huishouden vormen.

3 SITUATIE ANNO 2015

Er is getracht om erachter te komen over welke aantallen tijdelijke arbeidsmigranten we het nu eigenlijk hebben. Dit blijkt een nagenoeg onmogelijke opgave. Werkgevers geven om verschillende redenen niet allemaal openheid van zaken.

Duidelijk is dat er tot en met medio 2016 meerdere situaties bekend waren bij de gemeente waarin tijdelijke arbeidsmigranten 'onrechtmatig' gehuisvest worden:

- ☐ Op het bedrijf zelf waar de tijdelijke werknemers werkzaam zijn en de situatie niet vergund c.q. niet te vergunnen is.
- ☐ Op bedrijven elders waar de tijdelijke werknemers niet direct werkzaam zijn.
- ☐ Op recreatieterreinen, (mini)campings waar het verblijf van tijdelijke arbeidsmigranten in principe niet is toegestaan omdat dit geen recreatief aspect heeft.
- ☐ Op bedrijventerreinen.
- ☐ In maatschappelijke gebouwen.
- ☐ In B&B's waar volgens de gemeentelijke beleidsregels slechts een onafgebroken aanwezigheid van maximaal twee weken is toegestaan.

Meerdere van deze situaties zijn bij de afdeling Handhaving & Toezicht bekend. Tot vaststelling van deze beleidsregel op oktober 2016 is afgesproken om niet op te treden tegen de bestaande illegale situaties indien er zich geen onveilige situaties voordoen en de leefomstandigheden 'humaan' zijn. Dit omdat er tot in werking treding van de beleidsregel geen reëel alternatief geboden kon worden. Tot aan de vaststelling is in afwachting van het nieuwe huisvestingsbeleid voor tijdelijke arbeidsmigranten dus niet opgetreden.

Gezien het feit dat het hier meerdere illegale situaties betreft, komt naar voren dat het een serieus probleem is waar een oplossing voor gevonden moet worden. Even los van de vraag over welke aantallen we het exact hebben, er moet een alternatief geboden worden waarbij voldoende tijdelijke arbeidsmigranten gehuisvest kunnen worden. Het lijkt niet zinvol om veel tijd te steken in het onderzoeken van de totale huisvestingsbehoefte.

In oktober 2016 heeft de gemeenteraad de beleidsregel vastgesteld. Tegelijkertijd werd er gewerkt aan een nieuw Omgevingsplan Buitengebied. In december 2016 was de publicatie van het ontwerp hiervan voorzien. Met de uiteindelijke in werking treding van het Omgevingsplan en het gegeven dat hierin voor de nieuwe beleidsregel ook uitvoeringsregels en bevoegdheden worden opgenomen, kan een deel van de bestaande situaties ook makkelijk(er) geregeld worden.

Door de koppeling van de beleidsregel aan de voorwaarden die bij de diverse huisvestingsmogelijkheden zijn opgenomen in het Omgevingsplan zijn er voldoende opties voor huisvesting van arbeidsmigranten gecreëerd.

4 UITGANGSPUNTEN

In de onderstaande tekst worden de belangrijkste uitgangspunten van het huisvestingsbeleid van tijdelijke arbeidsmigranten opgesomd.

4.1 Huisvesting alleen voor legale werknemers die hier tijdelijk verblijven

Deze notitie wordt alleen opgesteld voor de huisvesting van arbeidsmigranten, die hier op grond van een EU-paspoort of een tewerkstellingsvergunning legaal werkzaam zijn en hun hoofdverblijf elders hebben. Deze tijdelijke werknemers hebben behoefte aan een direct beschikbare woning, tegen lage kosten en voor kortstondige huisvesting. De in dit beleidskader genoemde huisvestingsvormen zijn niet bedoeld voor arbeidsmigranten die zich permanent in Boekel vestigen. Deze mensen hebben hier in beginsel een baan en zijn aangewezen op de reguliere woningmarkt.

4.2 Maatschappelijke acceptatie

Uitgangspunt is het vinden van een optimaal evenwicht tussen aantallen te huisvesten arbeidsmigranten en het maatschappelijke draagvlak van de locatie. De verantwoordelijkheid hiervoor, ook naar de omgeving, ligt primair bij de ondernemer. De ondernemer zal op voorhand aan moeten geven hoe hij/zij denkt de huisvestingsgelegenheid adequaat te kunnen beheren.

4.3 Spreiding van de (huisvesting van) arbeidsmigranten

Huisvesting is zeker ook een sociaal-maatschappelijk vraagstuk. Vanuit zowel de overheid als vanuit de maatschappij wordt nadrukkelijk aandacht gevraagd voor de impact van de huisvesting en de maatschappelijke druk hiervan op de omgeving. Het wordt vanuit het oogpunt van ruimtelijke ordening en het voorkomen van de aantasting van het woon- en leefklimaat van een wijk, wenselijk geacht om een bepaalde spreiding vast te stellen.

4.4 Communicatie

Het communiceren met de omgeving c.q. buurt is een belangrijk vereiste voor het draagvlak. De ondernemer/werkgever is in principe als eerste verantwoordelijk voor een goede communicatie. Dit houdt in dat tijdig en transparant dient te worden gecommuniceerd met de betrokken omwonenden om zorg te dragen voor draagvlak voor een huisvestingsvoorziening en dus voor meer begrip.

4.5 Maximale aantallen te huisvesten personen per huisvestingsvorm

Voor alle vormen van huisvesting is het gewenst een maximum aantal personen per voorziening vast te leggen. Deze normen worden mede bepaald door de minimale gebruiks-oppervlakten, de parkeermogelijkheden etc. Deze normen worden gehanteerd om een goede huisvestingskwaliteit te bieden.

4.6 Kwaliteit van tijdelijke huisvesting

Voor alle tijdelijke huisvestingsvormen gelden dezelfde normen als voor structurele huisvesting. Dit omdat wij van mening zijn dat ook deze tijdelijke arbeidskrachten op een kwalitatief goede manier gehuisvest moeten worden.

4.7 Geen stacaravans of woonunits op het eigen bedrijf

Als uitgangspunt geldt dat stacaravans en woonunits in onvoldoende mate de belangen van een adequate huisvesting waarborgen. Stacaravans kunnen niet voldoen aan de eisen uit het Bouwbesluit en zijn niet geschikt als een adequate vorm van huisvesting.

Door plaatsing van deze oplossingen ontstaat ook een verrommeld beeld. Tevens is in de praktijk gebleken dat het niet reëel is om te verwachten dat deze voorzieningen verwijderd worden telkens als

er geen gebruik van gemaakt wordt. Dit standpunt wijkt af van de regels in het bestemmingsplan Buitengebied 2005 en zijn inmiddels verankerd in het nieuwe Omgevingsplan Buitengebied 2016.

4.8 Geen huisvestingsmogelijkheden op recreatieterreinen

Als uitgangspunt geldt dat er geen huisvestingsmogelijkheden geboden worden op een recreatieterrein. In Boekel hebben we het dan voornamelijk over (mini)campings. Deze terreinen hebben een recreatief karakter. Bij de tijdelijke huisvesting van arbeidsmigranten is hier geen sprake van. Om de kwaliteit van recreatieterreinen hoog te kunnen houden is huisvesting van arbeidsmigranten daar onwenselijk. Datzelfde geldt voor Bed & Breakfast. Ook dit wordt in het Omgevingsplan Buitengebied 2016 geregeld door een gebruiksverbod op te nemen.

4.9 Hotels

Tot op heden zijn er in de gemeente Boekel geen verzoeken van ondernemers tot het oprichten van hotels binnengekomen. Mochten er in de toekomst wel bedrijven zijn die verzoeken indienen voor het (onafhankelijk van een bedrijf) huisvesten van arbeidsmigranten, zal deze optie onderzocht worden. in hoofdstuk 6 is daarom in de tabel met oplossingsrichtingen in het buitengebied 'maatwerk' vermeld bij het kopje 'hotels'.

5 VOORWAARDEN

Zoals in paragraaf 1.3 is uitgelegd, is voor de voorwaarden van het huisvestingbeleid in deze notitie gekeken naar de normen die de Stichting Normering Flexwonen heeft opgesteld. De voorwaarden in deze notitie sluiten in grote lijnen aan bij de “normenset” van de SNF.

5.1 Veilige en humane huisvesting

Verzoeken dienen vooraf onder meer getoetst te worden door de brandweer en regelmatig zullen ter plaatse controles uitgevoerd worden. Naast voldoende ruimte per werknemer dient er een minimum oppervlakte aan gemeenschappelijke woonruimte te worden gerealiseerd in de vorm van een huiskamer en/of ontspanningsruimte. Het Bouwbesluit en de het Gebruiksbesluit stellen nadere voorwaarden aan veilige huisvesting en aan de minimale voorzieningen.

5.2 Seizoensarbeid

Alhoewel er in de voorliggende notitie uitgegaan wordt van huisvesting op het bedrijf in het buitengebied nagenoeg jaarrond, moet er wel sprake zijn van seizoensarbeid (land- en tuinbouw). Het is dus niet mogelijk voor vormen van bedrijvigheid met een vaste en continue arbeidsbehoefte om hiervoor arbeidsmigranten te huisvesten op het bedrijf.

5.3 Kwaliteitsverbetering

De beoogde ruimtelijke ontwikkeling dient gepaard te gaan met een aantoonbare en uitvoerbare fysieke verbetering van de aanwezige of potentiële kwaliteiten van bodem, water, natuur, landschap of cultuurhistorie van het gebied waarop de ontwikkeling betrekking heeft. Hierbij wordt aangesloten bij de beleidsvisie Vitaal Buitengebied Boekel die ook onderdeel uitmaakt van het Omgevingsplan Buitengebied 2016..

5.4 Ruimtelijk / milieu

De huisvesting moet aanvaardbaar zijn vanuit zowel milieuoogpunt (geur, externe veiligheid, bodem, geluid etc.) als vanuit ruimtelijk oogpunt (de huisvesting mag bestaande ontwikkelingen niet frustreren).

5.5 Parkeergelegenheid (bij voorkeur) op eigen terrein

Er moeten voldoende parkeervoorzieningen aangebracht worden op eigen terrein. De minimale norm die wordt aangehouden is dat op de drie arbeidsmigranten één parkeerplaats wordt aangebracht (afgerond naar boven). Bij (huur)woningen zonder eigen parkeervoorzieningen) zal aangetoond moeten worden door de ondernemer dat er in de directe omgeving voldoende capaciteit beschikbaar is en of er toch op een andere wijze aanvullende parkeerplaatsen moeten worden aangebracht (voor rekening van ondernemer).

5.6 Nachregister

De huisvesting van arbeidsmigranten brengt vanuit de gemeente de verplichting mee om een nachregister bij te houden conform een door ons college vastgesteld model. Deze verplichting is overigens ook vastgelegd in artikel 438, lid 1 van het Wetboek van Strafrecht. Het register is een belangrijk middel voor de gemeente, brandweer en politie om te weten wie waar is gehuisvest.

5.7 Niet-ingezetenenbelasting

Degene die gelegenheid tot verblijf biedt aan tijdelijke arbeidsmigranten is in beginsel gehouden niet-ingezetenenbelasting af te dragen. Deze verplichting geldt niet als de bewoners zich laten inschrijven in de gemeentelijke bevolkingsadministratie. Het bedrag wordt gelijk gesteld aan het tarief voor toeristenbelasting. Aangezien de term ‘toerist’ verwarring kan scheppen is het voorstel om deze te

wijzigen in 'niet-ingezetenenbelasting'. Deze wordt zowel in rekening gebracht bij toeristen als bij arbeidsmigranten die zich niet (hoeven) inschrijven. De aanslag zal forfaitair worden opgelegd.

5.8 Gebruiksvergunning

Indien meer dan vier personen bedrijfsmatig nachtverblijf wordt verschaft is het noodzakelijk een gebruiksmelding te doen.

Indien er sprake is van meer dan tien personen is het nodig om bij de gemeente een gebruiksvergunning aan te vragen.

5.9 Omgevingsvergunningplicht (bouwen / handelen in strijd met regels RO)

Indien er bouwkundige of gebruikswijzigingen noodzakelijk zijn aan een pand om huisvestingsgelegenheid te bieden of nieuwbouw vereist is, zal er in de meeste gevallen een omgevingsvergunning verleend moeten zijn, voordat er bouwwerkzaamheden worden verricht. Indien de plannen niet passen binnen de geldende bestemmingsplanregels dan dient er een planologische procedure doorlopen te worden. Dit is afhankelijk van hoe een en ander in de regels van het betreffende bestemmingsplan / Omgevingsplan is opgenomen.

5.10 Woonkwaliteit

Bij alle huisvestingsvormen moet voldaan worden aan de volgende eisen:

- ☐ Voldoende oppervlakte omsloten leefruimte per werknemer/bewoner (minimale gebruiks-oppervlakte per persoon bedraagt 12 m²).
- ☐ Minimaal één toilet en één douche per vier personen.
- ☐ Alle huisvesting dient te voldoen aan de eisen uit het Bouwbesluit en het Gebruiksbesluit.
- ☐ Dagelijks beheer met goede afspraken in een door de gemeente goed te keuren protocol ter voorkoming van overlast in de omgeving.
- ☐ (Brand)veiligheid moet in overeenstemming gebracht zijn met de wettelijk eisen.
- ☐ Er moeten koelkast(en) aanwezig zijn waarbij 30 liter koel/vriesruimte per persoon wordt aangehouden.
- ☐ De volgende aantallen kookpitten zijn minimaal voorgeschreven:
 - Tot en met 8 personen: 4 kookpitten
 - 9 tot en met 30 personen: ten minste één kookpit per twee personen
 - Meer dan 30 personen: ten minste 16 kookpitten.Koken wordt alleen toegestaan in gemeenschappelijke ruimtes.
- ☐ Actueel bijhouden van een (nacht)register met namen van de bewoners / medewerkers.
- ☐ Per bewoner / medewerker is een handboek ter beschikking gesteld met de huis- en leefregels in de taal van het land van herkomst van deze bewoner / medewerker
- ☐ Communicatieprotocol en klachtenregistratie bijhouden bij kamerverhuur en logies-gebouwen.

5.11 Toezicht

Onafhankelijk van de te kiezen huisvestingsvormen dient er sprake te zijn van toezicht op de huisvestingsfaciliteiten en de gebruikers daarvan. In eerste instantie is dit een verantwoordelijkheid van de ondernemer waar de arbeidsmigranten in dienst zijn.

6 OPLOSSINGSMOGELIJKHEDEN

In deze paragraaf is een inventarisatie gedaan van eventuele oplossingsmogelijkheden. Hieronder is reeds een voorstel gedaan hoe om te gaan met de huisvesting van tijdelijke arbeidsmigranten.

6.1 Algemene jurisprudentie

Voordat we ingaan op de eventuele (on)mogelijkheden wat de huisvesting van tijdelijke arbeidsmigranten (< 6 maanden) betreft, is het van belang om de nodige jurisprudentie erop na te slaan. In meerdere gemeenten zijn ze al aan het 'stoeien' geweest met het planologisch/juridisch regelen van dergelijke huisvesting.

6.1.1 AbRS 21 november 2012 (LJN: BY3690)

In deze uitspraak wordt aangegeven dat de rechtbank terecht heeft overwogen dat, nu het begrip 'wonen' in het bestemmingsplan niet is gedefinieerd, ervan uit moet worden gegaan dat diverse woonvormen, waaronder de verhuur van kamers aan individuele huurders, zijn toegestaan, zodat er geen overtreding van de voorschriften van het bestemmingsplan plaatsvindt.

6.1.2 AbRS 2 mei 2007 (LJN: BA4193)

Uit deze uitspraak komt naar voren dat de bewoning door seizoenarbeiders van één pand niet de huisvesting van een huishouden in de gewone zin van het woord is en daarmee ook niet op één lijn te stellen is. Hierbij is immers geen sprake van de continuïteit in de samenstelling ervan, nu de seizoenarbeiders slechts ongeveer drie maanden in de panden zijn gehuisvest, en is evenmin sprake van onderlinge verbondenheid. De omstandigheden dat de seizoenarbeiders hetzelfde werk verrichten, dezelfde nationaliteit delen en gezamenlijk de huishouding doen zijn hiervoor onvoldoende.

6.2 Huisvestingsmogelijkheden in de bebouwde kom

Nu deze herschreven versie van de beleidsregel alleen betrekking heeft op gebieden gelegen binnen de werkingssfeer van het Omgevingsplan Buitengebied 2016 zijn de vastgestelde mogelijkheden voor in de komgebieden hier niet relevant.

6.3 Huisvestingsmogelijkheden voor het buitengebied

Aanvullend op de algemeen geldende voorwaarden uit hoofdstuk 5 van deze beleidsregel, gelden ook de volgende regels voor de betreffende vormen van huisvesting van tijdelijke arbeidsmigranten.

6.3.1 Bedrijfs- en-burgerwoning

In het buitengebied wordt bewoning van een bedrijfs- of burgerwoningen door tijdelijke arbeidsmigranten onder de volgende voorwaarden toegestaan:

- ☐ Het betreft de huisvesting van één huishouden of ten hoogste 6 tijdelijke arbeidsmigranten die geen huishouden vormen.
- ☐ Indien de huisvesting plaatsvindt in een bedrijfswoning moeten de bewoners werkzaam zijn op het bijbehorende bedrijf.¹

6.3.2 Logiesgebouwen bij agrarisch bedrijven

Logiesfuncties voor de huisvesting van tijdelijke arbeidsmigranten kunnen worden toegestaan in (bestaande en/of vergunbare) gebouwen binnen de geldende agrarisch functie voor betreffende

¹ De inspectie van SWZ stelt dat de werkgever maximaal 20% van het bruto wettelijk minimum(jeugd) loon mag verrekenen voor huisvesting, inclusief gas, water en licht. Bij een fulltime dienstverband komt dit op ongeveer € 70,- per week. Wanneer we spreken van de huisvesting van 6 arbeidsmigranten met volledige bezetting dan komt dit neer op zo'n € 1.725,- per maand.

locatie waar de arbeidsmigranten ook (hoofdzakelijk) werkzaam zijn. Hierbij gelden de volgende aanvullende voorwaarden:

- ☐ In alle gevallen wordt door het college een deskundigenadvies aangevraagd voor beoordeling van de bedrijfsmatige noodzaak van tijdelijke arbeidsmigranten en de omvang van de arbeidsbehoefte.
- ☐ Het parkeren moet zal geregeld worden op het eigen terrein, zijnde het functievak van het agrarische bedrijf.
- ☐ Landschappelijke inpassing van het parkeren en alle bebouwing is vereist, conform de gemeentelijke beleidsregeling.
- ☐ Indien er sprake is van logiesgebouwen bij een agrarisch bedrijf moet de bedrijfswoning bewoond zijn en blijven door de ondernemer / werkgever. Dit in verband met het gewenste toezicht.
- ☐ Het college van B&W kan in bepaalde gevallen een ontheffing van de laatst genoemde regel verlenen.
- ☐ Huisvesting van tijdelijke arbeidsmigranten in logiesgebouwen is gedurende het gehele jaar mogelijk. Hierbij moet dan wel sprake zijn van:
 - Het betreft binnen de tijdspanne van een jaar altijd meerdere wisselende groepen van tijdelijke arbeidsmigranten.
 - arbeidsmigranten moeten werken op het bedrijf waar ze verblijven.
 - er is geen sprake van geen zelfstandige bewoning.

6.3.3 Overige logiesmogelijkheden

Logiesmogelijkheden zijn er ook in maatschappelijke gebouwen, bijvoorbeeld hergebruikte kloosters, scholen, kerken, en andere (maatschappelijke en openbare) gebouwen. Ook hiervoor gelden aanvullende voorwaarden, overeenkomstig de voorwaarden uit hoofdstuk 5 en voorgaande paragraaf 6.3.

6.3.4 Stacaravans en mobiele (woon)units

Deze vorm van huisvesting wordt niet toegestaan.

6.3.5 Recreatieterreinen, bungalowparken, (mini)campings etc., Bed & Breakfast

Deze vorm van huisvesting wordt niet toegestaan.

6.3.6 Hotels

Deze vorm van huisvesting wordt niet binnen de regelingen van het Omgevingsplan toegestaan. Indien initiatieven om een dergelijke huisvestingsvorm vragen, op basis van een concreet plan, dan zal hiervoor een volledige planherziening moeten worden doorlopen en ligt de bevoegdheid voor besluitvorming hierover bij de gemeenteraad. Een dergelijke vorm van huisvesting vraagt om maatwerk en een zwaarwegende afweging.

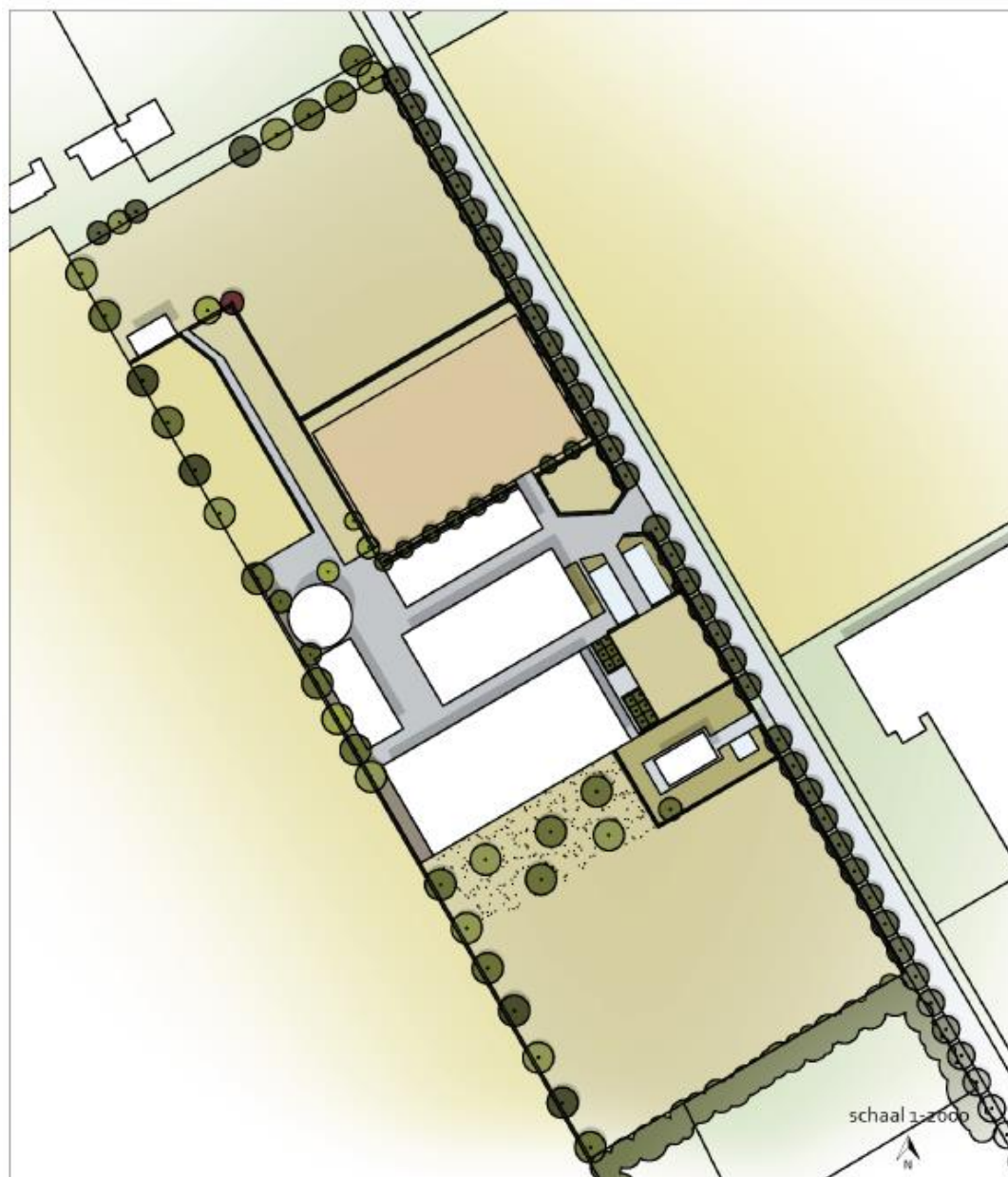
7 HANDHAVING

In de voorliggende beleidsnotitie zijn de gemeentelijk voorwaarden weergegeven die gesteld worden aan de huisvesting van tijdelijke arbeidsmigranten. Controle hierop is tevens een gemeentelijke taak. Dit betekent dat periodiek gecontroleerd moet worden of voldaan wordt aan de geldende wet- en regelgeving (bestemmingsplan, Wabo, gebruiksbesluit, Woningwet, omgevingsvergunning, APV, Bouwbesluit en bouwverordening)

Op het moment dat niet voldaan wordt aan (één van) de relevante wet- en regelgeving dan dient er door de gemeente te worden gehandhaafd.

In het gemeentelijke Handhaving Beleidsplan heeft de gemeente aangegeven hoe zij wenst om te gaan met handhaving. Jaarlijks wordt er een uitvoeringsprogramma vastgesteld. Het voorliggende beleid heeft consequenties voor de inzet van uren in het kader van dit programma. Jaarlijks zal geëvalueerd moeten worden of de opgenomen uren toereikend zijn. Mocht dit niet het geval zijn dan moeten de uren worden bijgesteld.

Bijlage 4 Landschappelijk inpassingsplan De Bunders 4b

legenda

gebouwen en
verharding

parkeerplaatsen

rijbak

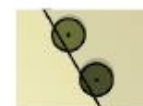
fruitbomen, hoogstam
onderbegroeiing kruidenrijk
gras

hagen

dakbomen

bomen

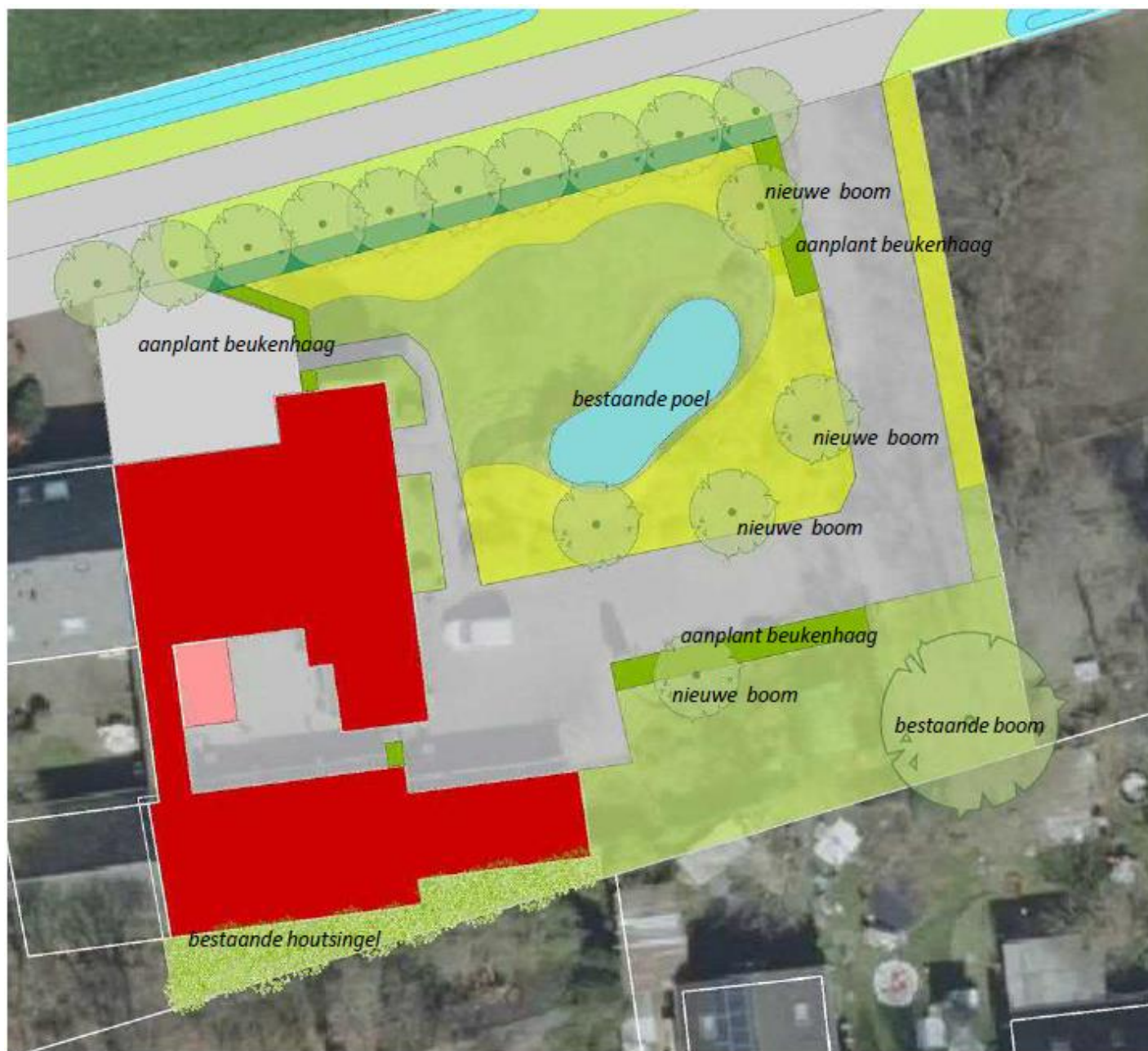

nieuwe te bouwen
woning met siertuin

houtsingel

Bijlage 5 Landschappelijk inpassingsplan Neerbroek 15c

Bijlage 6 Landschappelijk inpassingsplan Boekweit ong.

LANDSCHAPPELIJKE INPASSING

Groene inpassing Boekweit ong. Gemeente Boekel

Oktober 2024, Documentnr.: 241023-BOE048-WRD_LI_V2

Inleiding

Het projectgebied is gelegen in de bebouwde kom van Boekel. Er is geen sprake van specifieke landschappelijke kenmerken en waarden die planologisch zijn vastgelegd. Er worden dan ook geen landschappelijke waarden aangetast door de realisatie van het initiatief. Het projectgebied grenst niet aan het buitengebied.

De Gemeente Boekel hanteert voor nieuwe ontwikkelingen het uitgangspunt dat minimaal 20% van het hele projectgebied groen ingevuld wordt. Deze eis is opgenomen in het duurzaamheidsplan 'Op weg naar een toekomstbestendig Boekel'. In voorliggende notitie wordt aangetoond dat het realiseerbaar is om te voldoen aan deze eis.

Beoogde verkaveling (indicatief)

Uitgangspunten

De Gemeente Boekel hanteert voor nieuwe ontwikkelingen het uitgangspunt dat minimaal 20% van het hele projectgebied groen ingevuld wordt. Het projectgebied beslaat circa 1.470 m². Uitgangspunt is dus dat minimaal 294 m² groen ingepast zal worden in het projectgebied.

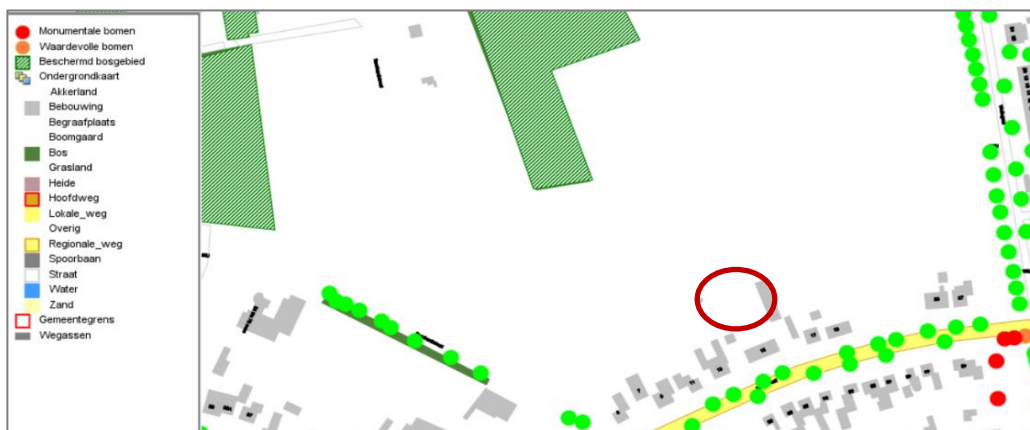
Daarnaast zijn de volgende uitgangspunten van kracht:

1. De gekozen beplantingselementen bestaan uit streekeigen soorten (inheems).
2. Het plan dient praktisch uitvoerbaar te zijn.

Om de groene inpassing te borgen is voorliggende groene inpassing opgesteld.

Bestaande groene elementen

Het projectgebied bestaat uit grasland met een zevental wilgen. Ter hoogte van het plangebied staan langs de Boekweit vier esdoorns (*Acer rubrum* Autumn Blaze). Er zijn geen bomen aanwezig die opgenomen zijn in de Bomenviewer met beschermde bomen van de gemeente Boekel.

Uitsnede Bomenviewer Gemeente Boekel, Beschermde bomen

Luchtfoto van het projectgebied (bron: PDOK)

Uitgangspunt is dat de bestaande esdoorns (*Acer rubrum* Autumn Blaze), die langs de straat geplaatst zijn, behouden blijven of verplaatst of vervangen worden indien dit noodzakelijk is voor de ontsluiting van de woonpercelen (parkeren zal op eigen terrein opgelost worden).

Er wordt in deze fase van de planvorming vanuit gegaan dat de wilgen op het terrein niet behouden kunnen worden. Deze zijn gesitueerd ter plaatse van het bouwvlak.

Groene inpassing

De woningen worden voorzien van een voor- en zij- en achtertuin. De diepte van de voortuin sluit aan bij de diepte van de voortuinen in de rest van de straat.

De voorliggende groene inpassing bestaat uit 2 onderdelen:

- Verharding: de verharding van de voortuin en het restant van het perceel;
- Inrichting: de vormgeving van de zichtbare erfafscheiding vanaf de straat.

Daarnaast worden aanbevelingen gegeven voor de inrichting van de percelen.

De situering van de woningen sluit aan bij de bestaande woningen aan de Boekweit.

Verharding

Het projectgebied bestaat uit twee zones een zone voor de voorgevelrooilijn en een zone achter de voorgevelrooilijn:

Vóór voorgevelrooilijn: groene inrichting, onverhard oppervlak minimaal 100m²

Zone A betreft het deel van het woonperceel dat gelegen is vóór de voorgevelrooilijn. Om een groene uitstraling te garanderen geldt voor deze zone dat minimaal 100m² van de zone groen ingericht zal moeten worden in het projectgebied.

Achter voorgevelrooilijn: groene inrichting, onverhard oppervlak minimaal 194m²

Het deel van het terrein dat achter de voorgevelrooilijn is gelegen wordt aangeduid als zone B. Voor deze zone zal minimaal 194 m² groen ingericht moeten worden in het projectgebied.

Groene daken

Indien gebruik gemaakt wordt van de toepassing van groene daken mag dit oppervlak meegerekend worden bij de groene inrichting.

Toetsing

Het projectgebied beslaat circa 1.470 m². Om te voldoen aan de eis uit het duurzaamheidsplan moet minimaal 294 m² groen ingepast worden in het projectgebied. Met een onverhard oppervlak van 100m² voor de voorgevelrooilijn en 194 m² achter de voorgevelrooilijn wordt voldaan aan de minimale eis.

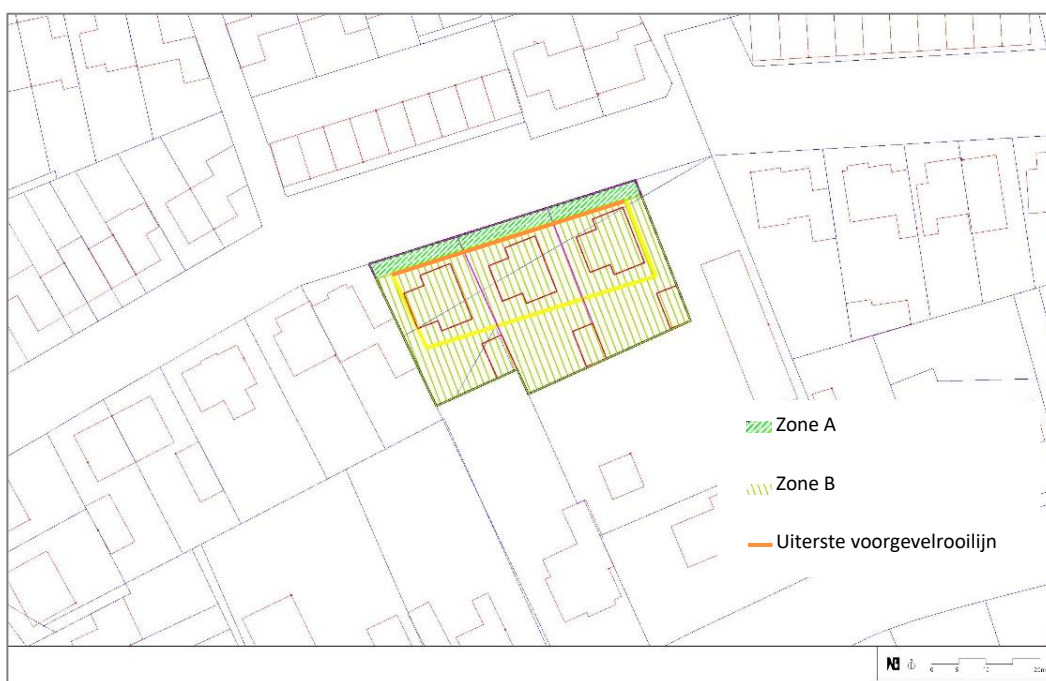
Uitvoerbaarheid

De vereisten per zone zijn goed uitvoerbaar. Hieronder is aangegeven wat de consequenties zijn van de gestelde eisen.

Het bouwplan ligt nog niet vast. Om ervoor te zorgen dat de eisen in elke situatie uitvoerbaar zijn is voor de toetsing uitgegaan van twee situaties:

Situatie I: een situatie met de kleinst mogelijke voortuin, dat wil zeggen dat de naar de straat gekeerde grens van het bouwvlak als voorgevelrooilijn is beschouwd.

Situatie II: een situatie met de grootst mogelijke voortuin, dat wil zeggen dat de voorgevel van de woningen op 3 meter achter de naar de straat gekeerde grens van het bouwvlak zijn geplaatst.

Indeling in zones ten behoeve van de toetsing van de uitvoerbaarheid situatie I

Situatie I:

- heeft zone A een diepte van 3 meter.
- beslaat de totale oppervlakte van zone A 154 m²
- dient volgens de voorliggende inpassing van deze oppervlakte minimaal 100² groen ingericht te zijn.
- daarmee resteert 54m² voor een inrit en een toegangspad naar de voordeur.
- dit is voldoende voor een oprit van 5 meter breed én een toegangspad van 1 meter breed per woning (totaal 54m²; 5m inrit x 3m diepte van de voortuin + 1 meter toegangspad x 3 m diepte van de voortuin, maal drie woningen)
- hiermee zou 65% van de voortuin (zone A) groen ingericht zijn.
- beslaat de totale oppervlakte van zone B 1.316m²
- dient volgens voorliggende inpassing van deze oppervlakte minimaal 194 m² groen ingericht te zijn
- daarmee resteert 1.122m² voor woningen, bijgebouwen en paden en terrassen.
- dit is voldoende voor woningen (330 m²), bijbehorende bijwerken (280 m²) en paden en terrassen (240 m²). Binnen de maximale grens van het verhard oppervlak is dan nog 272 m² ruimte om te verharderen over.

- als de maximale ruimte om te verharden wordt benut, de woningen in de naar de straat gekeerde grens van het bouwvlak worden geplaatst en 194 m² groen ingericht wordt, wordt 15% van het perceel achter de voorgevelrooilijn (zone B) groen ingericht.

Situatie II:

- In situatie II heeft zone A een diepte van 6 meter.
- wordt het oppervlakte van zone A: 308 m².
- dient volgens de voorliggende inpassing van deze oppervlakte minimaal 100² onverhard te zijn
- daarmee resteert 208 m² voor een inrit en een toegangspad naar de voordeur.
- dit is ruim voldoende voor een oprit van 5 meter breed én een toegangspad van 1 meter breed per woning (totaal 108 m²; 5m inrit x 6m diepte van de voortuin + 1 meter toegangspad x 6 m diepte van de voortuin, maal drie woningen)
- hiermee zou minimaal 32% van de voortuin (zone A) groen ingericht zijn.
- In situatie II beslaat de totale oppervlakte van zone B 1.162m²
- dient volgens voorliggende inpassing van deze oppervlakte minimaal 194 m² onverhard te zijn
- daarmee resteert 968m² voor woningen, bijgebouwen en paden en terrassen.
- dit is voldoende voor woningen (330 m²), bijbehorende bijwerken (280 m²) en paden en terrassen (240 m²). Binnen de maximale grens van het verhard oppervlak is dan nog 118 m² ruimte om te verharden over.
- als de maximale ruimte om te verharden wordt benut, de woningen 3 meter achter de naar de straat gekeerde grens van het bouwvlak worden geplaatst en 194 m² groen ingericht wordt, wordt 17% van het perceel achter de voorgevelrooilijn (zone B) groen ingericht.

Uit bovenstaande toetsing blijkt dat de regels met betrekking tot het verharden van het terrein uitvoerbaar zijn.

Inrichting

De woonpercelen, worden ingepast door middel van groene erfafscheidingen in de vorm van een haag (minimaal 0,60 m breed op erfafscheiding). De haag wordt geplaatst ter plaatse van de rode lijn op onderstaande tekening waarbij per woning de haag onderbroken mag worden voor het creëren van een inrit (max 5m. breed) en een toegangspad (max 1 m. breed).

Inpassing door middel van hagen

De hagen zijn van Haagbeuk (*Carpinus betulus*), Beuk (*Fagus Sylvatica*), Liguster (*Ligusterum*) en/of Veldesdoorn (*Acer campestre*) of een vergelijkbare haagsoort of mix van soorten. Haagbeuk wordt voorgesteld omdat het verdroogde, bruine blad tot diep in de winter aan de plant blijft hangen, wat voor afscherming zorgt. Ook is de haagbeuk van ecologische waarde.

Veldesdoorn

Beuk

Haagbeuk

Soortenlijst hagen

Soort: Haagbeuk (*Carpinus betulus*), Beuk (*Fagus Sylvatica*), Liguster (*Ligusterum*) en/of Veldesdoorn (*Acer campestre*) of een vergelijkbare haagsoort of mix van soorten

Plantafstand: 4 st./m kruisverband

Maat: 40/60 cm

Voor al bovenstaande soorten geldt dat deze vervangen kunnen worden door een vergelijkbare soort van minstens gelijke ecologische waarde.

Onderhoud

- De bomen in jeugdfase opkronen tot maximaal 1/3 van boomhoogte.
- De hagen tweemaal per jaar knippen (vuistregel: net voor- en net na de zomervakantie). Hoogte van ca. 1 meter in voortuinen aanhouden. Vanaf voortuin ca. 1.80 meter aanhouden.

Aanbevelingen

Voorliggende groene inpassing voldoet aan de *minimale* eis uit het duurzaamheidsplan. Ten behoeve van de waterafvoer, bodemgesteldheid, ecologie en hittestress zijn de volgende aanbevelingen te overwegen:

- Leg zo min mogelijk tegels in de tuin. Stenen voorkomen dat het regenwater snel afgevoerd kan worden door de bodem. Daarnaast nemen stenen warmte op en geven dit weer af als het afkoelt. Daarnaast zorgt onverhard terrein voor een hogere biodiversiteit. Ook het uitvoeren van een groen dak heeft dit effect.
- Plaats ook op de overige erfafscheidingen, ten behoeve van de biodiversiteit, levende groene afscheidingen, bij voorkeur in de vorm van een haag van minimaal 60 cm breed. Zorg ervoor dat in de erfafscheidingen openingen zitten op maaiveldniveau. Hierdoor kunnen kleine zoogdieren zoals bijvoorbeeld egels zich verplaatsen.
- Bomen zorgen voor schaduw en hebben daarmee een positief effect op het gebied van hittestress.
- Vang regenwater op in een regenton zodat het water gebruikt kan worden in tijden van droogte voor het besproeien van de tuin.

Bijlage 7 Landschappelijk inpassingsplan Peelstraat 7

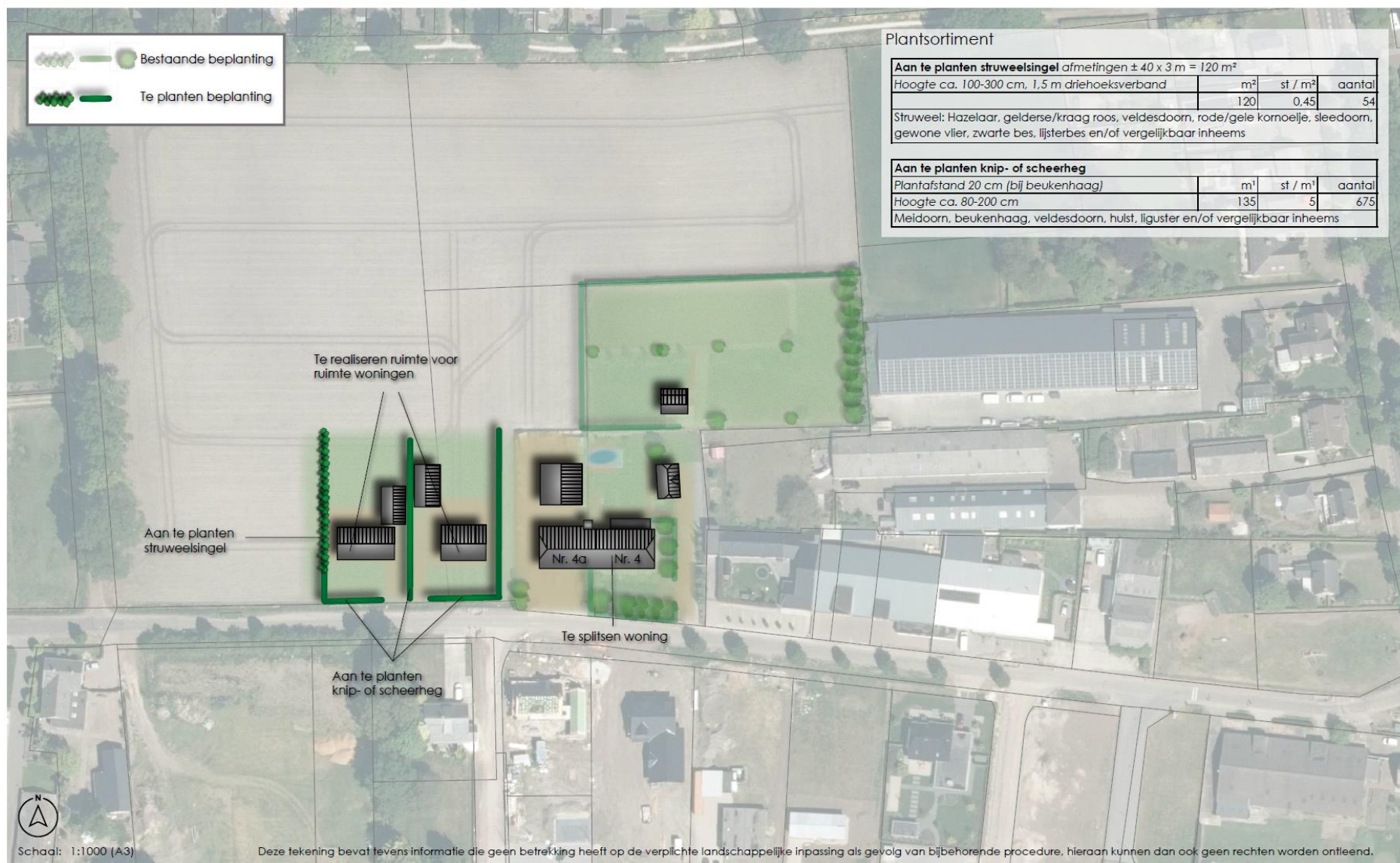
Bijlage 8 Landschappelijk inpassingsplan Hoekstraat 1-1a

Landschappelijke inpassing

Bijlage 9 Landschappelijk inpassingsplan Zandhoek ong.

Landschappelijke inpassing

Bijlage 10

Landschappelijk inpassingsplan Neerbroek 18-20

Bijlage 11

Landschappelijk inpassingsplan Peelsehuis 10

Ontwerprichtlijnen

Bijlage 12

Landschappelijk inpassingsplan Neerbroek 17

Verklaring

bestaande bebouwing

nieuwe bebouwing

Beschermingszone A-watergang

bestaande bomen

Nieuw aan te planten boom

B1 - Tilia cordata - Winterlinde	mt. 10-12, dk	3 st.
B2 - Acer campestre - Veldesdoorn	mt. 10-12, dk	3 st.
B3 - Fagus sylvatica 'Purpurea Latifolia' - Rode beuk	mt. 10-12, dk	1 st.
B4 - Alnus glutinosa - Gewone els	mt. 10-12, dk	3 st.
B5 - Tilia tomentosa - Zilverlinde	mt. 10-12, dk	1 st.
B6 - Acer platanoides - Noorse esdoorn	mt. 10-12, dk	1 st.

Nieuw aan te planten fruitbomen

B5 - Prunus avium 'Rheinische Schattenmorelle' - Zoete kers	mt. 14-16, dk, hoogstam	1 st.
B6 - Malus domestica 'Elstar' - Appel	mt. 14-16, dk, hoogstam	1 st.
B7 - Juglans regia - Walnotenboom	mt. 14-16, dk, hoogstam	1 st.

Nieuw aan te planten hoge haag, hoge haag (erfafscheidingen achtertuinen)
Carpinus betulus - Haagbeuk, 80-100 cm wortelgoed. Max. breedte 1 meter. Max. hoogte 2 meter.
Lengte 365m, dubbele rij, verspringend verband, 7 st. per meter, totaal: 2.555 st

Nieuw aan te planten lage haag, lage haag (erfafscheidingen voortuinen)
Ligustrum vulgare - wilde liguster, 80-100 cm wortelgoed. Max. breedte 1 meter. Max. hoogte 1 meter.
Lengte ca. 265m, dubbele rij, verspringend verband, 7 st. per meter, totaal: 1.855 st

Bloemrijk grasland, meerjarig mengsel Cruydt Hoec:
G4 Bloemrijk grasland - kalkrijk

voortuin, maximaal 25% verharden

Beheerinstructies

Bomen: De bomen mogen zoveel mogelijk vrij uitgroeien. Indien noodzakelijk kan snoei toegepast worden. Na het snoeien beslaat de kroonhoogte minimaal 50% van de hoogte van de boom. De bomen dienen eens in de 5 jaar gecontroleerd te worden op gevaarlijke- en/of zieke takken. Deze zieke takken dienen verwijderd te worden.

Fruitbomen: De fruitbomen dienen jaarlijks gesnoeid te worden om nieuwe vruchtdracht te stimuleren, maar ook om zieke takken en jonge, misplaatste scheuten te verwijderen.

Haag: De eerste drie jaar meerdere keren per jaar snoeien, geeft een positief effect op de dichtheid en structuur van de haag. Daarna maximaal twee maal per jaar snoeien. Snoeiwerkzaamheden worden verricht in de periode tussen mei en augustus.

Bloemrijk grasland: Jaarlijks één tot twee keer maaien en bij voorkeur gefaseerd, zodat er steeds delen kunnen bloeien. Het maaisel afvoeren.

4	07-10-2024	Toevoeging hoogtes hagen en beschermingszone	LBRI	KLARER	KW	KLARER	KW	KLARER
3	10-06-2024	Wijziging boom	LBRI	KLARER	KW	KLARER	KW	KLARER
2	21-05-2024	Diverse aanpassingen	LBRI	KLARER	KW	KLARER	KW	KLARER
1	13-05-2024	Tekstuele aanpassing legenda	LBRI	KLARER	KW	KLARER	KW	KLARER
0	30-04-2024		LBRI	KLARER	KW	KLARER	KW	KLARER
Versie	Datum	Omschrijving	Opsteller	Par.	Verificatie	Par.	Validatie	Par.

Principeverzoek Neerbroek 17 Boekel

Beplantingsplan

Jacqueline Vogelsangs Timmers

Fase: Concept
Formaat: A3
Schaal: 1:1000

Projectnummer: BOE029
Tekeningnr.: 2024-1106
Doc. nr.: -

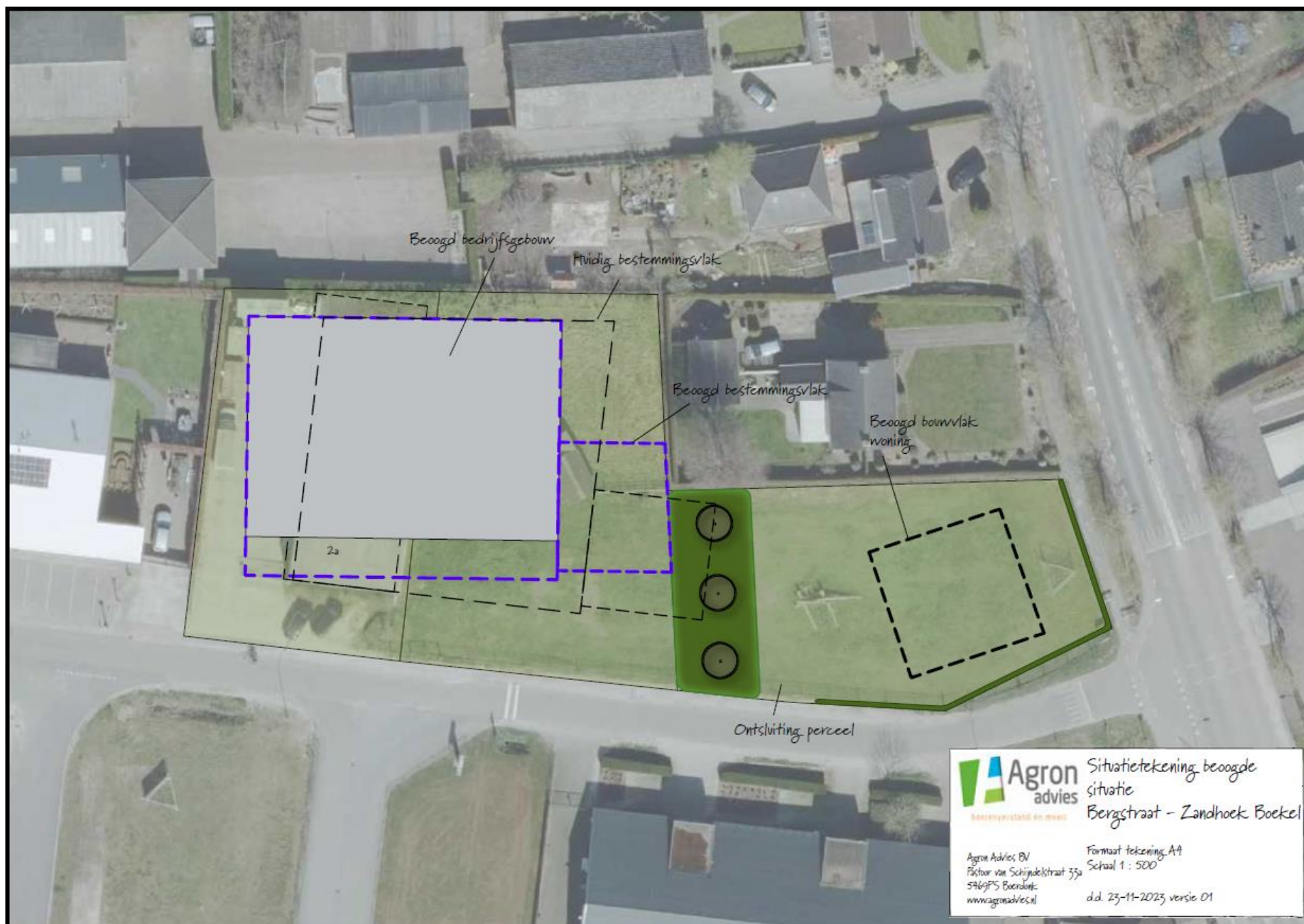

088 - 3366333
info@kragten.nl
www.kragten.nl

kragten

Bijlage 13

Landschappelijk inpassingsplan Zandhoek 2a

 **Agron
advies**
advies op maat

Situatietekening beoogde
situatie
Bergstraat - Zandhoek Boekel

Agron Advies BV
Pachter van Schijndelstraat 33a
5469PS Boerleek
www.agronadvies.nl

Formaat tekening A4
Schaal 1 : 500
d.d. 23-11-2023 versie 01

Bijlage 14

Landschappelijk inpassingsplan Neerbroek ong., naast 19

Legenda

- Nieuwe bebouwing
- Bestaande bebouwing
- Inrit
- Parkeerplaats
- Houtsingel
- Kruidenrijk gras
- Weide
- Tuin
- Poel
- Haag laag
- Gemengde haag
- Nieuwe fruitboom
- Nieuwe boom
- Nieuwe knotwilg
- Bestaande boom
- Plangebied
- Zichtlijn

Bijlage 15

Te saneren gebouwen Hoekstraat 1 - 1a

Bijlage 16

Te saneren gebouwen Peelstraat 7

An aerial photograph of a property with a large green lawn and a paved driveway. A red solid line outlines a building and a section of the roof. A red dashed line outlines a larger area including the building, the roof section, and a portion of the driveway. A blue circle is marked on the lawn. Three text boxes with arrows point to specific areas: 'Te saneren gebouw' (top right) points to the roof section, 'Te saneren gebouw' (middle left) points to the building, and 'Te saneren verharding' (bottom left) points to the driveway.

Te saneren gebouw

Te saneren gebouw

Te saneren verharding

Bijlage 17

Te saneren gebouwen en verharding Peelsehuis 10

Werkplaats/garage
132 m²

5

X

1

Bedrijfswoning

3

2

4

Sleufsilo
173 m²

X

X
7

Caravanstalling
944 m²

6

Erfverharding
780 m²

X

Ruimte voor
ruimte deel

X

Sleufsilo

Bijlage 18 Nota archeologie Boekel

Nota archeologie Boekel

De implementatie van de Wet op de
archeologische monumentenzorg in
het gemeentelijke beleid

Nota archeologie Boekel

De implementatie van de Wet op de
archeologische monumentenzorg
in het gemeentelijke beleid

Colofon

Opdrachtgever: Gemeente Boekel

Contactpersonen: Dhr. G. Klop

Auteur: drs. A.E.M. Van de Water en drs. F.P. Kortlang

Titel: Nota archeologie Boekel; De implementatie van de Wet op de archeologische monumentenzorg in het gemeentelijke beleid.

Afbeeldingen voorblad: 'Joekels van Boekel'. © Laurens Mulkens.

Rapportnr.: ArchAeO-rapport 1202

Versie 19-02-2014

ArchAeO, Archeologische Advisering en Ondersteuning

Rapelenburglaan 9

5654 AP Eindhoven

www.archaeo.nl

Monumentenhuis Brabant

Markt 9

4931 BR Geertruidenberg

© 2014 ArchAeO

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD	4
SAMENVATTING	6
I. ARCHEOLOGIE VAN BOEKEL: EEN SAMENVATTING	9
II. INLEIDING	11
1. Waarom een eigen archeologiebeleid?	11
2. Noodzaak en kansen.....	12
3. Doel van de nota	12
III. EEN ARCHEOLOGIEBELEID VOOR DE GEMEENTE BOEKEL	13
1. Het archeologiebeleid tot op heden	13
2. De archeologische monumentenzorg in de praktijk	14
2.1. Behoud in situ, planinpassing en visualisering	15
2.2. Plangebied versus bodemversturende ingreep.....	16
2.3. Diepte-ondergrens	17
2.4. Oppervlakte-ondergrenzen	18
2.5. Gemeentelijke en provinciale archeologische aandachtgebieden	25
2.6. Nadere beoordelingsrichtlijnen en beleidsafwegingen	25
IV. RANDVOORWAARDEN GEMEENTELIJK ARCHEOLOGIEBELEID	28
1. Kostenverhaal en nadere financiële regelingen.....	28
2. Communicatie en publieksbereik	31
3. De rol van de heemkundekring en vrijwilligers.....	32
LITERATUUR.....	33
Bijlage 1. Lijst van begrippen en afkortingen	34
Bijlage 2. Rijks- en provinciaal beleid	40
Bijlage 3. Het proces van de archeologische monumentenzorg	45
Bijlage 4. Beleidskaart archeologie Boekel.....	47

VOORWOORD

Eind 2009 – begin 2010 heeft de gemeente Boekel een startnotitie archeologiebeleid door Monumentenhuis Brabant / ArchAeO laten opstellen. In 2011 is vervolgens aan ArchAeO de opdracht verleend een gemeentelijke archeologiebeleid op te stellen en een archeologische beleidskaart voor de gemeente te maken.

In de voor u liggende *Nota Archeologie Boekel* worden de beleidsuitgangspunten en hun achtergronden beschreven. Vervolgens ontwikkelt de gemeente een instrumentarium dat dient ter implementatie van het beleid. Met deze documenten in huis, kan de gemeente op verantwoorde wijze een archeologiebeleid implementeren.

Opzet en leeswijzer

Deze nota bestaat uit 4 delen. Na de samenvatting geeft deel I kort en bondig een overzicht van de archeologische vondsten binnen de gemeente. Deel II betreft een inleiding op de archeologienota: het waarom, de kansen en de noodzaak. Deel III vormt het feitelijke archeologiebeleid van de gemeente Boekel en in deel IV worden de randvoorwaarden voor een goed gemeentelijk archeologiebeleid aangegeven. Gebruikte termen worden in bijlage 1 verklaard.

Ten behoeve van deze nota is het van belang de begrippen archeologie en cultuurhistorie af te bakenen:

Archeologie is de wetenschap die alle aspecten van samenlevingen uit het verleden bestudeert aan de hand van de materiële resten die de mens in het verleden heeft achtergelaten in en op de bodem¹. 99% van de archeologische resten in Nederland is niet aan de oppervlakte zichtbaar, maar ligt verborgen onder de grond. We noemen dit in Nederland het bodemarchief. Het beperkte aandeel dat niet aan het zicht is onttrokken bestaat bijvoorbeeld uit grafheuvels, hunebedden, kastelen, kerken, grachten, aardwerken, wallen, terpen en dergelijke.

Cultuurhistorie is een veel ruimer begrip waaronder zowel materiële als immateriële zaken kunnen vallen. Het kan over schilderijen gaan, gedachtegoed, verhalen, maar ook patronen en structuren in een landschap die de huidige vorm van dat landschap en de rol van de mens hierin mede verklaren. Strikt genomen valt ook het archeologische bodemarchief hieronder.

Als in deze nota gesproken wordt over cultuurhistorie dan worden met name de in het landschap zichtbare, cultuurlandschappelijke relictten uit het verleden bedoeld, zoals akkervormen, verkavelingen, oude wegen, houtwallen, begroeiing, gebouwen en zelfs archeologisch zichtbare fenomenen als grafheuvels en kasteelterreinen². Spreekt men in deze

¹ Materiële resten zijn niet alleen de artefacten (door mens gemaakte voorwerpen), maar ook alle fenomenen die door toedoen van de mens in het verleden in de bodem zijn achter gebleven en nu nog terug te vinden zijn. Dus ook zaken als: spit- en graafsporen, kuilen, resten (paalsporen) van huizen, grafvelden, nederzettingen, akkerlagen (cultuurlagen), ophogingslagen, botanisch materiaal (zaden, vruchten, pollen) etc.

² Dit is het studieveld van de historische geografie en de gebouwde monumentenzorg.

nota van archeologie dan gaat het primair om de archeologische resten die aan het oog onttrokken zijn. Het object van deze nota ligt in onderhavig onderzoek op de archeologie en dus vooral op de aan het zicht onttrokken en in het landschap onder de grond verborgen relictten uit het verleden. In de praktijk gaat het dan vooral over de archeologische resten van vóór ca. 1500. Voor de periode na 1500 zijn vooral de historische bronnen en kaarten van belang. Zoals gezegd zijn uit die periode regelmatig nog relictten zichtbaar in het huidige landschap.

SAMENVATTING

De gemeente Boekel heeft ervoor gekozen een eigen gemeentelijk archeologiebeleid te formuleren. In deze nota worden de beleidsuitgangspunten en hun achtergronden beschreven. In hoofdlijnen komt het erop neer dat bij ruimtelijke initiatieven die leiden tot bodemverstoring archeologisch (inventariserend) onderzoek noodzakelijk is in gebieden met een middelhoge of hoge archeologische verwachtingswaarde en in gebieden met bekende archeologisch resten (de zogenaamde archeologische terreinen). Een onderzoeksverplichting geldt als de oppervlakte van de bodemverstorende ingreep groter is dan een voor de gebieden vastgestelde ondergrens én indien de verstoring ook dieper reikt dan 0,4 dan wel 0,5 m beneden maaiveld. Regulier agrarisch grondgebruik wordt daarmee vrijgesteld van de onderzoeksverplichting. Met dit beleid aangevuld met een aantal implementatiedocumenten, is de gemeente in staat om op verantwoorde wijze een archeologiebeleid te implementeren dat een juiste balans weet te vinden tussen een goede omgang met het archeologisch erfgoed en andere maatschappelijke belangen die bij planontwikkelingen moeten worden gewogen.

Samenvattend kan het archeologiebeleid van de gemeente Boekel als volgt weergegeven worden:

Beleidsregel 1.

De gemeente Boekel behoudt zoveel als mogelijk de archeologische resten in de grond (behoud *in situ*) en laat waar redelijkerwijs mogelijk de maatregelen ter bescherming en behoud van de archeologische resten opnemen in het programma van eisen van het ontwerp.

Beleidsregel 2.

De gemeente Boekel hanteert de oppervlakte van de effectieve bodemverstorende ingrepen als uitgangspunt voor het bepalen van de archeologische onderzoeksverplichting binnen een plangebied. Dit houdt in dat indien de bodemverstorende ingreep de ondergrens overschrijdt, archeologisch (voor)onderzoek binnen het plangebied noodzakelijk is.

Beleidsregel 3.

De gemeente Boekel hanteert een vrijstellingsgrens voor onderzoek tot een verstoringsdiepte van maximaal 0,4 dan wel 0,5 m beneden maaiveld. Ingrepen dieper dan de diepte-ondergrens zijn vanaf een gestelde oppervlakte-overschrijding onderzoeksplichtig (zie beleidsregel 4).

Daarnaast zijn ingrepen die een geleidelijk negatief effect kunnen hebben op de archeologie in de bodem maar -mogelijk- minder diep reiken dan 0,4 m beneden maaiveld altijd onderzoeksplichtig.

Beleidsregel 4.

De gemeente Boekel hanteert voor de verschillende gebieden van de beleidskaart, verschillende oppervlakte-ondergrenzen:

1	nvt.	monumenten (hiervoor geldt de Monumentenwet 1988 of de gemeentelijke erfgoedverordening)

2	100 m ²	gebieden van zeer hoge archeologische waarde
3	250 m ²	gebieden van hoge archeologische waarde
4	250 m ²	gebieden met een hoge verwachtingswaarde
5	2500 m ²	gebieden met een middelhoge verwachtingswaarde
6/7	geen	gebieden met een lage of zonder verwachtingswaarde of vrijgegeven gebieden

Beleidsregel 5.

De gemeente Boekel ligt niet binnen een provinciaal cultuurhistorisch landschap. De gemeente Boekel heeft eveneens geen gemeentelijke archeologische aandachtsgebieden of archeologische monumenten. De gemeente besluit om haar Erfgoedverordening 2010 hierop aan te vullen en de aanwijzing van gemeentelijke archeologische monumenten hiermee mogelijk te maken.

Beleidsregel 6.

De gemeente Boekel heeft naast al het bovenstaande nog enkele richtlijnen:

1. Indien in één plangebied meerdere verwachtingswaarden voorkomen, dan geldt de hoogste waarde (en dus de kleinste ondergrens). Slechts als de hoogste waarde een zeer beperkt deel uitmaakt van het plangebied (< 10 %), kan na afweging worden besloten om de oppervlakteondergrens te hanteren die het grootste deel uitmaakt van het plangebied.
2. indien geen onderzoek moet worden uitgevoerd omdat beneden de onderzoeksgrenzen (diepte- en/of oppervlakte-ondergrens) gebleven wordt, blijft de dubbelbestemming Waarde-Archeologie (WR-A) van het bestemmingsplan onverminderd van kracht.
3. indien op basis van de oppervlakte van de bodemverstorende ingrepen archeologisch vooronderzoek noodzakelijk is, vindt dit plaats in het gehele plangebied.
4. indien de bodem in minder dan 5% van het ingrepengebied verstoord wordt, kan de gemeente vrijstelling verlenen van de verplichting tot uitvoering van archeologisch onderzoek. De dubbelbestemming Waarde-Archeologie (WR-A) van het bestemmingsplan blijft onverminderd van kracht.
5. In gebieden waar ingrepen gepland worden met een geleidelijk effect dient eerst vastgesteld te worden wat het effect van de ingreep (op termijn) kan zijn op de eventueel aanwezige archeologische ondergrond.
6. Voor -agrarische- activiteiten die vergunningplichtig zijn (zoals diepploegen, aspergeteelt, drainagesystemen aanleggen, enz.) geldt eveneens de verplichting tot het uitvoeren van een onderzoek om vast te stellen wat het effect op de langere termijn kan zijn.

Beleidsregel 7.

De gemeente Boekel reserveert geen apart budget voor de uitvoering van het gemeentelijk archeologiebeleid en hanteert het landelijke uitgangspunt 'de verstoorder betaalt'. Gemaakte ambtelijke kosten ten behoeve van het uitvoeren van het archeologiebeleid zullen verhaald worden via:

1. de bestuurslastenvergoeding, daar waar het niet-project gebonden kosten betreft;
2. de heffing van leges of kostenverhaal op basis van Wro afdeling 6.4, daar waar het projecten van derden betreft;
3. projectkosten, daar waar het eigen gemeentelijke projecten betreft.

Beleidsregel 8.

De gemeente Boekel onderschrijft het potentieel en de belangrijke rol van archeologische verenigingen. Archeologievrijwilligers dienen zo mogelijk betrokken te worden bij archeologisch onderzoek. De gemeente kan hiervoor dan voorwaarden in het programma van eisen op laten nemen.

I. ARCHEOLOGIE VAN BOEKEL: EEN SAMENVATTING³

Vanaf het einde van de laatste ijstijd trokken jager-verzamelaars rond die sterk afhankelijk waren van het natuurlijke voedselaanbod. Zij hadden daardoor een nomadisch bestaan en leefden in tijdelijke kampementen. Dergelijke kampementen worden thans archeologisch vooral gekenmerkt door een grotere of kleinere spreiding van vuurstenen artefacten in de bodem. Soms kunnen nog de oorspronkelijke haardplaatsen worden aangetroffen. Doordat de vindplaatsen veelal uit een oppervlakkige vondstspreading bestaan met weinig diepe grondsporen, zijn vindplaatsen uit het paleolithicum en het mesolithicum erg kwetsbaar. Vuursteenvindplaatsen komen in het dekzandlandschap gewoonlijk voor op de hoger gelegen ruggen en welvingen en dan met name op de overgangszones naar water en vochtige laagten (zogenaamde gradiëntzones). In de nabijheid van water heerste een grote(re) biodiversiteit en bestond dus een groter voedselaanbod. In beekdalen liggen de vindplaatsen uit deze periode veelal op de hoger gelegen donken (zandige opduikingen) en oude terrasruggen. In Boekel komen paleolithische en mesolithische resten voor in de overgangszone tussen het Peelblok en de Roerdalslenk. Er zijn tot op heden geen resten van vuursteenvindplaatsen aangetroffen. Wel zijn verschillende vuurstenen artefacten gevonden nabij de bebouwde kom van Boekel, die wijzen op menselijke activiteiten in deze periodes.

Vanaf het neolithicum vond er een geleidelijke overgang plaats van een nomadische bestaan (jagen-verzamelen) naar een meer sedentair bestaan waarbij jacht en verzamelen van voedsel steeds meer een ondergeschikte rol gingen spelen ten opzichte van de doelbewuste voedselproductie door middel van landbouw en veeteelt. Het sedentaire bestaan leidde archeologisch tot het ontstaan van vindplaatsen die gekenmerkt worden door een aanmerkelijk grotere dichtheid aan in de natuurlijke ondergrond ingegraven bodemsporen zoals paalkuilen, greppels, afvalkuilen en waterputten.

Tot in de volle middeleeuwen wijken de bewoningslocaties niet wezenlijk af van de hoge en droge ligging waarvoor jager-verzamelaars kozen, al bevindt de bewoning zich later meer verspreid over de dekzandruggen en de flanken daarvan. In de gemeente Boekel zijn verschillende archeologische resten aangetroffen die worden gedateerd in de periode neolithicum tot en met de volle middeleeuwen. Het betreft veelal losse vondsten zoals keramiek en vuurstenen artefacten. Ten noorden van de dorpskern (plangebied De Parkweg) van Boekel zijn nederzettingssporen en vondsten uit de bronstijd en de vroege ijzertijd aangetroffen. Bij dit onderzoek zijn naast een aantal huisplattengronden, bijgebouwen en kuilovens ook twee complete hilversumurnen en de rand van een ondersteboven begraven pot aangetroffen (allen dateren uit de bronstijd). De vondst van deze potten is uitermate bijzonder omdat deze tot op heden alleen nog maar in grafcontexten zijn aangetroffen en nooit in

³ De samenvatting van de archeologische en de landschappelijke evolutie binnen de gemeente Boekel is gebaseerd op Exaltus en DeVille, 2010 en Kortlang 2010.

nederzettingcontexten. Waarvoor deze potten op de nederzetting gebruikt werden, is helaas (nog) niet bekend.

Vanaf de late middeleeuwen verandert de locatiekeuze enigszins. Nederzettingen worden niet langer als vanzelfsprekend gesitueerd op hoge en droge plaatsen maar er vindt een verschuiving plaats naar de wat lagere landschappelijke zones op de flanken van de akkerbouwgebieden, langs doorgangswegen, op kruispunten van wegen en aan rivierovergangen. De bebouwde kom van Boekel ligt op de rand van het Peelblok nabij een dalvormige laagte.

In Boekel is deze verandering vooralsnog niet echt uit de archeologische- en historische gegevens af te leiden. De dorpskern van Boekel ontstond in de loop van de late Middeleeuwen langs de doorgaande weg van Volkel naar Gemert. Aan het Sint Agathaplein heeft een kapel gestaan waarvan de bouw ergens in de 12de - 13de eeuw moet zijn begonnen en mogelijk nog eerder. In 1964 en 2004/2005 hebben diverse opgravingen plaatsgevonden op de plaats van de kapel. Deze blijkt enkele malen uitgebreid totdat deze niet meer voldoende capaciteiten had en werd afgebroken. De kapel ligt tegenover de huidige kerk in het centrum van Boekel en de funderingen zijn in de bestrating van het plein weergegeven.

Het oostelijke deel van de gemeente Boekel is pas in de loop van de 20ste eeuw ontgonnen. Op grote schaal is hier het grondwaterniveau verlaagd en zijn de voormalige veen- en heidegebieden in gebruik genomen voor de landbouw. Ontginningsdorpen, zoals bijvoorbeeld Venhorst, zijn dan ook van recente datum.

Historische Tijd	1.800 – heden	Nieuwste tijd	Holoceen
	1.500-1.800 na Chr.	Nieuwe tijd	
	1.050 – 1.500 na Chr.	Volle en Late Middeleeuwen	
Protohistorie	450 – 1.050 na Chr.	Vroege Middeleeuwen	
	12 voor Chr. - 450 na Chr.	Romeinse tijd	
Prehistorie	800 – 12 v. Chr.	IJzertijd	
	2.000 - 800 v. Chr.	Bronstijd	Pleistoceen
	5.300 – 2.000 v. Chr.	Neolithicum (Nieuwe Steentijd)	
	8.800 – 5.300 v.Chr.	Mesolithicum (Midden Steentijd)	
	300.000 – 8.800 v. Chr.	Paleolithicum (Oude Steentijd, incl. de laatste ijstijd)	

Tabel 1. Archeologische perioden in Nederland.

II. INLEIDING

1. WAAROM EEN EIGEN ARCHEOLOGIEBELEID?

Sinds 1 september 2007 is de Wet op de archeologische monumentenzorg (Wamz) van kracht. In deze herziening van de Monumentenwet 1988 zijn -ter voorkoming dat de bodem van ons land verandert in een 'cultuurhistorische woestijn' -de uitgangspunten van het Europese Verdrag van Malta⁴ (1992) voor Nederland nader uitgewerkt. De belangrijkste veranderingen betreffen:

- Het streven naar behoud en bescherming van archeologische waarden in de bodem;
- De kosten van archeologische werkzaamheden komen in principe voor rekening van de initiatiefnemer van bodemverstorende activiteiten (veroorzakerprincipe);
- De archeologische monumentenzorg wordt een geïntegreerd onderdeel van het ruimtelijke ordeningsproces.

In het nieuwe bestel is een grotere verantwoordelijkheid en een sturende rol neergelegd bij de gemeentelijke overheid, niet in de laatste plaats omdat ook de nieuwe Wet ruimtelijke ordening (Wro) op 1 juli 2008 en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) op 1 oktober 2010 van kracht zijn geworden.

Met deze beleidsuitvoering komt een aantal nieuwe taken op de gemeenten af⁵:

1. De archeologische en cultuurhistorische waarden dienen op verantwoorde wijze te worden geïntegreerd in het ruimtelijke beleid. Centraal instrument hierbij is het bestemmingsplan.
2. Het archeologische belang dient tevens bij het verlenen van omgevingsvergunningen aan de orde te komen.
3. Alle archeologische informatie dient in het kader van de Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen onroerende zaken (Wkpb) ontsloten te zijn voor zowel burgers als overheid.

Het gaat in het nieuwe bestel om serieuze financiële en maatschappelijke belangen. Het is de gemeente er vanzelfsprekend alles aan gelegen om over een goed instrumentarium te beschikken waaruit blijkt dat alle belangen zijn gezien en gewogen. Uitgangspunt is dat er op gemeentelijk niveau op verantwoorde wijze wordt omgegaan met het archeologische erfgoed. Een verantwoord beleid kan leiden tot beperkingen en/of extra kosten⁶ bij het ontwikkelen van bestemmingsplannen en bij het verlenen van vergunningen, maar biedt tegelijkertijd ook kansen om bij de inwoners van de gemeente het cultuurhistorisch besef te bevorderen en iets wezenlijks toe te voegen aan de historische identiteit van de gemeente.

Het is aan gemeenten om in hun ruimtelijke beleid een juiste balans te vinden tussen een goede zorg voor het archeologische erfgoed en de andere maatschappelijke afwegingen die

⁴ Het verdrag van Malta wordt ook wel Verdrag van Valletta genoemd, naar de hoofdstad van het eiland Malta.

⁵ Het wettelijk kader dat door Rijks- dan wel Provinciale wetten, verordeningen, uitvoeringsbesluiten, ed. bepaald wordt, wordt nader toegelicht in bijlage 2 van deze nota.

⁶ Qua kosten kan gedacht worden aan: werkingskosten van het gemeentelijk apparaat, onderzoekskosten bij toevalsvondsten, kosten van onderzoek door archeologievrijwilligers, ... In Hoofdstuk VI.1 wordt hier dieper op in gegaan.

hierbij moeten worden gemaakt. De gemeenten hebben hierdoor niet alleen plichten, maar ook de ruimte om binnen de wettelijke kaders een eigen koers te varen en keuzes te maken. In 2010 heeft de gemeente de eerste stappen richting een eigen archeologiebeleid gezet. Toen heeft ArchAeO/Monumentenhuys Brabant in opdracht startnotitie archeologiebeleid opgesteld. Momenteel acht de gemeente het opportuun om een gedegen onderbouwd archeologiebeleid te ontwikkelen.

2. NOODZAAK EN KANSEN

De gemeente is zich terdege bewust van het feit dat archeologische resten een formeel onderdeel zijn van ons historische, (stede)bouwkundige en landschappelijke erfgoed. Het bodemarchief bevat vele karakteristieke en bijzondere elementen die een belangrijke bron van informatie en inspiratie vormen voor de historische identiteit van onze samenleving. In de toenemende strijd om schaarse ruimte dreigt het archeologische erfgoed steeds meer het onderspit te delven. De ontwikkeling van woningbouwlocaties en bedrijventerreinen, intensivering van de landbouw, het uitvoeren van infrastructurele projecten en natuurontwikkeling, eisen alle hun tol van het archeologische erfgoed in de bodem. In het verleden ging dit erfgoed regelmatig ongezien verloren. Het bodemarchief waarin een groot deel van onze geschiedenis ligt opgeslagen, is maar éénmalig raadpleegbaar en niet regeneerbaar. Wat eenmaal verloren is gegaan, komt niet meer terug.

Daarom heeft de gemeente met de veranderende wetgeving zich geconformeerd aan de uitgangspunten van het rijk om het archeologische erfgoed goed te beschermen. Sinds 2007 hanteerde de gemeente dan ook de oppervlakteondergrens van 100 m². Dit leidde tot een streng gemeentelijk archeologiebeleid met een hele hoge onderzoeksdruk. Met het archeologiebeleid zoals dat in deze nota is opgenomen, worden de archeologische resten op een goede manier beschermd en wordt een maatschappelijk verantwoord beleid gecreëerd met een juiste balans tussen een goede zorg voor het archeologische erfgoed en de andere maatschappelijke afwegingen die hierbij moeten worden gemaakt.

3. DOEL VAN DE NOTA

Met deze nota beoogt de gemeente inzicht te geven in de achtergronden van het archeologiebeleid en de gemeentelijke archeologievisie voor de komende jaren te formuleren. Het geeft de lijn aan waarlangs het archeologiebeleid tot stand komt. Leidraad daarbij is dat archeologie een integraal onderdeel vormt bij de afwegingen betreffende de ruimtelijke ordening en de ruimtelijke kwaliteit van de gemeente en daarbij transparant is voor burgers en investeerders.

III. EEN ARCHEOLOGIEBELEID VOOR DE GEMEENTE BOEKEL

1. HET ARCHEOLOGIEBELEID TOT OP HEDEN

De gemeente is de afgelopen jaren regelmatig geconfronteerd met het aspect archeologie bij planontwikkeling. In 2002 heeft de provincie Noord-Brabant haar streekplan 'Malta-proof' gemaakt met de hieraan gekoppelde Cultuurhistorische Waardenkaart. Voor de archeologie is de kaart gebaseerd op de Indicatieve Kaart voor Archeologische Waarden (IKAW) en de Archeologische Monumentenkaart (AMK). Met dit instrument vervulde de provincie tot voor kort (tot aan de Wro, juli 2008) een belangrijke toezichthoudende en toetsende rol bij nieuwe bestemmingsplannen en vrijstellings- en wijzigingsbesluiten, alsmede bij het verlenen van vergunningen voor ontgrondingen. Er is van 2002 tot 2008 dan ook scherp door de provincie gecontroleerd of het aspect archeologie bij ruimtelijke plannen door middel van (voor)onderzoek op juiste wijze werd meegewogen. Zolang dit niet het geval was, werd geen goedkeuring verleend aan het plan. Sinds 2002 is met de gemeentelijke toetsing voor het aspect archeologie ook het takenpakket van de gemeente Boekel verzwaaard.

Sinds de inwerkingtreding van de Wamz per 1 september 2007 en de terugtrekkende beweging van de provincie, heeft de gemeente zich met betrekking tot het gemeentelijke archeologiebeleid aangesloten bij het landelijke uitgangspunt. Ruimtelijke ingrepen die groter zijn dan 100 m² dienen sindsdien archeologisch onderzocht te worden. Dit leidde tot een streng gemeentelijk archeologiebeleid met een hele hoge onderzoeksdruk. Met het archeologiebeleid zoals dat in deze nota is opgenomen worden de archeologische resten op een goede manier beschermd en een maatschappelijk verantwoord beleid gecreëerd met een juiste balans tussen een goede zorg voor het archeologische erfgoed en de andere maatschappelijke afwegingen die hierbij moeten worden gemaakt.

Jaar	Naam document	Korte beschrijving document
2011	Visie erfgoed en ruimte	In deze visie schetst het rijk haar kijk op het borgen van onroerend cultureel erfgoed in de ruimtelijke ordening. Tevens wordt de rol verklaard die de rijksoverheid voor zichzelf ziet weggelegd in het 'gebiedsgerichte erfgoedmanagement'. De modernisering van de monumentenzorg die sinds 2010 ingezet is, wordt hiermee voortgezet.
2011	Verordening Ruimte Noord-Brabant 2011	De provincie Noord-Brabant wil de ruimtelijke kwaliteit van Noord-Brabant bevorderen. Dit betekent dat nieuwe ontwikkelingen een bijdrage moeten leveren aan diens kernkwaliteiten. Deze kernkwaliteiten zijn onder andere de nationale landschappen, de aardkundige waarden, de cultuurhistorische objecten en de cultuurhistorische waardevolle landschappen.

Jaar	Naam document	Korte beschrijving document
2010	Erfgoedverordening 2010	In deze verordening wordt de aanwijzing en instandhouding van gemeentelijke monumenten geregeld.
2010	Cultuurhistorische Waardenkaart Noord-Brabant	In 2006 heeft de provincie Noord-Brabant de eerste versie van de Cultuurhistorische Waardenkaart (CHW) gepresenteerd. In 2010 is deze kaart aangevuld met onder andere de archeologische landschappen. De CHW geeft informatie over archeologische monumenten (terreinen), verwachtingswaarden en een aantal geselecteerde archeologische landschappen.
2007	Wet op de archeologische monumentenzorg	Uitgangspunt van de Wamz is om archeologische waarden te beschermen, zonder meer maatschappelijke last te veroorzaken dan nodig is. Wat er moet gebeuren, verschilt per gebied en regio, dus niet alle activiteiten zijn even ingrijpend. De Wamz heeft vier belangrijke pijlers: • archeologische waarden moeten zo veel mogelijk in de bodem (in situ) worden bewaard; • archeologie moet tijdig worden meegenomen in de procedures van ruimtelijke planvorming; • de verstoorder van het bodemarchief betaalt de kosten van archeologisch vooronderzoek en noodzakelijke volwaardige opgravingen, voor zover die kosten redelijkerwijs kunnen worden toegerekend aan de verstoorder; • gemeenten en provincies krijgen een belangrijke rol in de verankering van archeologie in hun ruimtelijke plannen en vergunningen; zij krijgen de ruimte om vergunningvoorwaarden genuanceerd in te vullen.
1999	Nota Belvédère	Met de nota Belvédère pleit het Rijk voor een respectvolle omgang met cultuurhistorische waarden binnen ruimtelijke ontwikkelingen. Niet door een veto uit te spreken over veranderingen, maar door te zoeken naar wederzijds profijt. De strategie die hierbij past is die van 'behoud door ontwikkeling'. In deze nieuwe strategie vormt de cultuurhistorie het uitgangspunt voor ruimtelijke planvormingsprocessen met een tweeledig doel: verbetering van de kwaliteit van de leefomgeving en behoud van het cultuurhistorisch erfgoed. Tussen 1999 en 2009 had het Rijk aan deze nota Belvédère een subsidieregeling gekoppeld.

Tabel 2. Beleidsdocumenten met betrekking tot archeologische monumentenzorg binnen de gemeente Boekel.

2. DE ARCHEOLOGISCHE MONUMENTENZORG IN DE PRAKTIJK

Bij de uiteindelijke inrichting van het archeologiebeleid binnen de gemeente zijn verschillende combinaties van beleidsinstrumenten denkbaar, variërend van enkel en alleen uitvoeren van de wettelijk opgelegde taken tot een hoge mate van autonomie in dat beleid, waarbij de

gemeente niet alleen een eigen regie voert, maar bovendien ook de uitvoering van archeologisch onderzoek in eigen hand houdt.

De gemeente is in 2010 het traject voor een eigen archeologiebeleid gestart. Hiermee heeft de gemeente aangegeven een zekere autonomie na te streven en deze verantwoordelijkheid ook te willen dragen. Daartoe kunnen in meer of mindere mate een aantal potentiële beleidsinstrumenten ingezet worden:

1. een gemeentelijke archeologische waarden- en beleidskaart;
2. bestemmingsplanregels en vergunningsvoorwaarden;
3. ondergrenzen voor archeologisch onderzoek;
4. voorlichting- en informatie voor betrokkenen;
5. nadere financiële regelingen zoals de bestuurslastenvergoeding.

Enkel die instrumenten die ook feitelijk deel uitmaken van het archeologiebeleid worden hierna besproken en verder uitgewerkt. Dit laat onverlet dat in de toekomst de andere instrumenten verder ontwikkeld kunnen worden.

2.1. Behoud in situ, planinpassing en visualisering

Nederland heeft een rijkdom aan historie. Voor velen heeft de kwaliteit van de leefomgeving iets te maken met historische wortels. Vaak in de vorm van ankerpunten in het landschap als oude gebouwen, een boom of een sluisje, waaraan een historisch verhaal of gebeurtenis is verbonden. Het ontbreken van dit soort zaken wordt in nieuwe woon- en werkgebieden bewust of onbewust als een gemis ervaren. Archeologie en cultuurhistorie in het algemeen kunnen een tegenwicht bieden aan de toenemende eenvormigheid van onze leefomgeving. Zij dragen bij aan de identiteit die mensen ontleen aan een gebied of plek, en fungeren op die manier als inspiratiebron en kwaliteitsimpuls voor ruimtelijke opgaven. Zo kan een belangrijke bijdrage worden geleverd om ook in nieuwe inrichtingsplannen geschiedenis een plaats te geven of zelfs nieuwe geschiedenissen te laten ontstaan. Deze denk- en werkwijze wordt ook wel *behoud door ontwikkeling* genoemd, en komt voort uit de Rijksnota Belvédère.

Wat nodig is, is een aantrekkelijke vertaalslag waarin stedenbouwkundigen, landschapsarchitecten, archeologen en kunstenaars elkaar weten te vinden. Indien we erin slagen een stukje al dan niet opgegraven geschiedenis te visualiseren in het straatbeeld dan kan dit bijdragen aan verhoging van de kwaliteit en de identiteit van de leefomgeving. Op die manier kost archeologie niet alleen geld, maar is er ook sprake van *return on investment*.

Algemeen beleidsuitgangspunt is dat archeologische resten bij voorkeur in de grond (*in situ*) behouden worden (conform het Malta-principe en de Wamz). Het vermijden van kostbare opgravingen is niet alleen vanuit overwegingen van kostenefficiëntie beter, behoud *in situ* maakt ook voor toekomstige generaties het kennismaken met het verleden mogelijk. Opgraven wordt eigenlijk gezien als *second best* optie, maar in de praktijk blijkt meestal toch de voorkeur te worden gegeven aan de ontwikkeling van een gebied, en daarmee ook de keuze voor opgraven. Vanuit behoudsdoelstelling is het van belang dat bij het ontwerp en de voorbereiding van nieuwbouwplannen in gebieden waar archeologische waarden aanwezig zijn, in een zo vroeg mogelijk stadium onderzocht wordt in hoeverre archeologische resten via

civieltechnische maatregelen *in situ* kunnen worden veiliggesteld. Hoewel dit soort maatregelen soms enige creativiteit en flexibiliteit aan de ontwerpkant vereisen en soms ook additionele kosten in de uitvoering met zich meebrengen, wegen deze investeringen over het algemeen in ruime mate op tegen de kosten van een uitgebreide opgraving.

Bij inpassingsmaatregelen en archeologiesparend bouwen kan concreet gedacht worden aan het vermijden van de aanleg van (parkeer)kelders, het toepassen van zogenaamde zettingsvrije constructies, het bouwen op bestaande funderingen of het toepassen van draagconstructies boven archeologisch waardevolle lagen. Bij projecten in archeologisch waardevolle gebieden of zones met een hoge verwachting waar de gemeente als (gedeelde) opdrachtgever optreedt, laat de gemeente, daar waar redelijkerwijs mogelijk, dergelijke archeologische maatregelen opnemen in het programma van eisen van het ontwerp.

Beleidsregel 1.

De gemeente Boekel behoudt zoveel als mogelijk de archeologische resten in de grond (behoud in situ) en laat waar redelijkerwijs mogelijk de maatregelen ter bescherming en behoud van de archeologische resten opnemen in het programma van eisen van het ontwerp.

2.2. Plangebied versus bodemverstorende ingreep

Er is de laatste jaren nogal wat verwarring ontstaan over het gebruik van de term omvang plangebied in relatie tot de omvang van de feitelijke verstoring en de archeologische onderzoeksplicht. Dit heeft ertoe geleid dat veel archeologische beleidsadvieskaarten en beleidsnota's op dit moment spreken van een omvang van plangebieden. Het is echter reëler om uit te gaan van de feitelijke omvang van de verstoring binnen een plangebied in relatie tot de onderzoeksplicht. In het belang van het bodemarchief, maar ook in het belang van de burger is het dus zinvoller om bij het bepalen van de onderzoeksverplichting uit te gaan van de feitelijke bodemverstoring en een maatschappelijk en archeologisch verantwoorde ondergrens voor onderzoek (proportionaliteitsbeginsel).

De ondergrenzen voor oppervlakten zoals die in paragraaf 2.4 van deze nota zijn aangegeven, zijn dus gebaseerd op de omvang van het gebied waarbinnen de bodemverstorende ingreep plaatsvindt (inclusief de te verwachten bijkomende noodzakelijke verstoring van bijvoorbeeld kabels en leidingen⁷). Indien de ondergrens overschreden wordt en archeologisch (voor)onderzoek dus noodzakelijk is, dient wel het gehele plangebied inventariserend onderzocht te worden. Dit principe wordt gehanteerd om bij het aantreffen van (behoudenswaardige) archeologische resten plaanpassing door bijvoorbeeld verplaatsen van de bodemverstorende ingrepen mogelijk te maken zonder dat bijkomend onderzoek op de nieuwe verstoringslocatie noodzakelijk is.

Een vrijstelling van onderzoeksplicht betekent niet dat daarmee de eventuele dubbelbestemming verandert. Bij bestemmingsplanwijziging kan bovendien archeologie altijd

⁷ Bij het te berekenen verstoringsoppervlak bij de bouw van een huis, schuur of stal, wordt boven het te bebouwen oppervlak een marge 5-10 % opgeteld om de feitelijke omvang van de bouwput, de aan te leggen kabels en leidingsleuven en dergelijke qua verstoring mee te rekenen.

(weer) als dubbelbestemming worden meegenomen. Uitgaande van de omvang van bodemverstoring voorkomt in veel gevallen dat bij relatief kleine (vaak particuliere) ingrepen ten opzichte van grote(re) plangebieden een onderzoeksplicht ontstaat voor het volledige plangebied, terwijl de feitelijke ontwikkeling misschien maar de bouw van één huis betreft.

Beleidsregel 2.

De gemeente Boekel hanteert de oppervlakte van de effectieve bodemverstorende ingrepen als uitgangspunt voor het bepalen van de archeologische onderzoeksverplichting binnen een plangebied. Dit houdt in dat indien de bodemverstorende ingreep de ondergrens overschrijdt, archeologisch (voor)onderzoek binnen het gehele plangebied noodzakelijk is.

2.3. Diepte-ondergrens

De bouwvoor heeft gemiddeld een dikte van 0,3 tot 0,5 m waaronder een eerste archeologisch sporenveld bij een opgraving zichtbaar kan worden. Vanuit archeologisch perspectief zou een algemene vrijstelling van 0,3 m beneden maaiveld (-MV) misschien te verkiezen zijn. Een dergelijke beperking is echter maatschappelijk moeilijk uitvoerbaar (ook niet controleerbaar of te handhaven) en zou betekenen dat normaal bodemgebruik en zelfs het omspitten van de eigen tuin al snel vergunningplichtige activiteiten worden. De wet- en regelgeving, en dus ook het gemeentelijk archeologiebeleid, wil zich richten op die bodemingrepen die plaatsvinden in het kader van nieuwe bouw- of inrichtingsprojecten met grootschalig grondverzet en cultuurtechnische ingrepen die niet tot 'normaal agrarisch bodemgebruik' kunnen worden gerekend, zoals diepploegen, egaliseren, aspergeteelt, de aanleg van drainagesystemen en dergelijke. Deze ingrepen reiken in vrijwel alle gevallen dieper dan de bouwvoor en vallen in het agrarisch gebied derhalve niet binnen de vrijstellingsdrempel.

Met een vrijstellingsdiepte van 0,4 m beneden maaiveld (-MV) kan een balans verkregen worden tussen archeologisch verantwoord handelen en dat wat maatschappelijk en praktisch haalbaar is.

De gemeente Boekel hanteert voor de gebieden met een vastgestelde archeologische waarde of een hoge archeologische verwachtingswaarde (beleidscategorieën 1 t/m 4) een diepte-ondergrens van 0,4 m -mv. Voor de gebieden met een middelhoge archeologische verwachtingswaarde (beleidscategorie 5) wordt een diepte-ondergrens van 0,5 m -mv gehanteerd.

Een aparte categorie vormen de bodemingrepen die een geleidelijk effect hebben op de dieper liggende archeologische resten. Het betreft dan met name die bodemingrepen die de afvoer van grond met zich meebrengt die niet opnieuw wordt aangevuld. Hierbij kan gedacht worden aan het afplaggen van heide in het kader van natuurbeheer en -ontwikkeling, (laan)bomenteelt, graszodenteelt, maar ook het aanbrengen van diepwortelende beplanting kan leiden tot een ongeziene en ongewenste verstoring van de archeologische resten zonder dat grondverzet plaatsvindt.

In dergelijke gevallen is het belangrijk in het kader van een vergunning eerst vast te stellen wat het effect van de ingreep (op de langere termijn) kan zijn op de eventueel aanwezige archeologische ondergrond. Dit dient te gebeuren door het vaststellen van de dikte van de bouwvoor of het beschermende akkerdek en de diepteligging van de archeologisch relevante laag met behulp van verkennende boringen en/of profielputjes.

Beleidsregel 3.

De gemeente Boekel hanteert een verstoringsdiepte van maximaal 0,4 dan wel 0,5 m beneden maaiveld. Ingrenen dieper dan de diepte-ondergrens zijn vanaf een gestelde oppervlakte-overschrijding onderzoeksplichtig (zie beleidsregel 4).

Daarnaast zijn ingrenen die een geleidelijk negatief effect kunnen hebben op de archeologie in de bodem maar -mogelijk- minder diep reiken dan 0,4 m beneden maaiveld altijd onderzoeksplichtig.

2.4. Oppervlakte-ondergrenzen

In de Wamz is bij artikel 41a een algemene vrijstelling⁸ van de in bestemmingsplannen vast te leggen onderzoekseis opgenomen voor bodemingrepen kleiner dan 100 m² maar geeft tegelijk ook aan dat de gemeenteraad afwijkende oppervlakten (groter, dan wel kleiner dan voornoemde 100 m²) kan vaststellen. Deze beperking is ontstaan vanuit de gedachte dat hele kleine initiatieven van vaak particulieren, niet onnodig verzwaard en belast moeten worden met onderzoeken die inhoudelijk niet zo heel veel bijdragen.

Doch tegelijk is het rijk zich ervan bewust dat ook ingrepen kleiner dan 100 m² tot aanzienlijke schade kunnen leiden bij bepaalde archeologische vindplaatsen. Om die reden worden rijksmonumenten buiten deze vrijstelling gehouden. Om dezelfde reden wil de gemeente de mogelijkheid creëren om in de toekomst gebieden of objecten aan te wijzen tot gemeentelijk archeologisch monument. De Erfgoedverordening 2010 zal hiervoor aangepast worden.

In bestemmingsplannen wordt een regeling opgenomen voor de omgang met de in de verbeelding opgenomen dubbelbestemming Waarde-Archeologie (WR-A). Bijlage 4 van deze nota bevat een set voorbeeldregels. Op de archeologische beleidskaart wordt het gemeentelijk grondgebied onderverdeeld in zeven archeologische categorieën met daaraan regels gekoppeld (zie tabel 3 op pagina 23 en figuur 1 op pagina 24). Voor de categorieën gelden verschillende ondergrenzen voor het verplicht stellen van archeologisch onderzoek bij ruimtelijke ontwikkelingen. Met deze ondergrenzen ten aanzien van onderzoeksplicht voor de diverse categorieën is een verantwoorde balans gevonden tussen enerzijds wetenschappelijke en cultuurhistorische belangen en anderzijds de maatschappelijke belangen en praktische uitvoerbaarheid.

In het bestemmingsplan worden aan de categorieën 2 tot en met 5 uit de beleidskaart door middel van een dubbelbestemming regels verbonden. Voor de wettelijk beschermde monumenten (categorie 1) gelden de regels van de Monumentenwet 1988. Als zodanig dienen

⁸ Deze vrijstelling geldt niet voor bodemingrepen in aangewezen wettelijk beschermde archeologische monumenten. Het is immers verboden zonder vergunning een beschermd monument te wijzigen dan wel te verstoren (artikel 11 MW).

deze terreinen altijd in de verbeelding te worden opgenomen. Dit geldt ook voor nog eventueel aan te wijzen gemeentelijke archeologische monumenten. Categorie 6 (verwachtingswaarde laag) en 7 (gebieden zonder een archeologische verwachting of archeologisch vrijgegeven terreinen) worden niet als dubbelbestemming in het bestemmingsplan opgenomen aangezien aan beide categorieën geen onderzoeksplicht wordt verbonden.

In tabel 3 (pagina 23) worden de ondergrenzen voor onderzoeksplicht per categorie weergegeven. De gekozen ondergrenzen zijn mede gebaseerd op de eigenschappen van de bodem van het Brabants-Limburgs dekzandlandschap en op de aard en de kwetsbaarheid van het bodemarchief dat in deze streken is te verwachten. Daarnaast zijn de ondergrenzen bepaald op grond van maatschappelijke afwegingen, waarbij onder meer op basis van vergunningverleningen is bekeken hoe de burger als initiatiefnemer van ontwikkelingen (bijvoorbeeld de bouw van een huis) zo veel als mogelijk kan worden vrijgesteld van onderzoek, zonder dat dit ernstig ten koste gaat van archeologische waarden. Het opleggen van archeologische verplichtingen voor kleinschalige bodemingrepen zou telkens een financiële last voor de burger betekenen en zou daarmee een groot afbreukrisico vormen van het maatschappelijk draagvlak voor de archeologie.

De belangrijkste bepalende legenda-eenheden op de beleidskaart zijn:

- Categorie 1. wettelijk beschermde archeologische monumenten;
- Categorie 2. gebieden van zeer hoge archeologische waarde, te weten: historische hoeven, kasteel-, kerk- en kloosterterreinen, schansen, (water)molenlocaties en AMK-terreinen van zeer hoge waarde;
- Categorie 3. gebieden van hoge archeologische waarde, waaronder AMK-terreinen van (hoge) archeologische waarde en de historische kernen van dorpen en gehuchten;
- Categorie 4. gebieden met een hoge archeologische verwachting;
- Categorie 5. gebieden met een middelhoge archeologische verwachting;
- Categorie 6. gebieden met een lage archeologische verwachting;
- Categorie 7. gebieden zonder een archeologische verwachting (verstoord, opgegraven, dan wel op andere wijze vrij van archeologie).

Beleidsregel 4.

De gemeente Boekel hanteert voor de verschillende categorieën van de beleidskaart, verschillende oppervlakte-ondergrenzen:

1	nvt.	monumenten (hiervoor geldt de Monumentenwet 1988 of de gemeentelijke erfgoedverordening)
2	100 m ²	gebieden van zeer hoge archeologische waarde
3	250 m ²	gebieden van hoge archeologische waarde
4	250 m ²	gebieden met hoge verwachtingswaarde
5	2500 m ²	gebieden met middelhoge verwachtingswaarde
6/7	geen	gebieden met lage of zonder verwachtingswaarde of vrijgegeven gebieden

Categorie 1. Wettelijk beschermde archeologische monumenten

Dit zijn terreinen die overeenkomstig artikel 3 Monumentenwet 1988 zijn aangewezen als monument en als zodanig zijn opgenomen onder categorie 1. Bij wettelijk beschermde rijksmonumenten is de minister van OC&W (vertegenwoordigd door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, RCE) bevoegd gezag. Aanwijzing tot rijksmonument vindt plaats door de minister van OC&W (in praktijk door RCE). De gemeenteraad heeft in deze een adviserende stem. De afweging speelt zich af op nationaal niveau, aan de hand van beleidsregels voor behoud en bescherming.

Bij gemeentelijke archeologische monumenten is de gemeente zelf bevoegd gezag. Op grond van de nog aan te passen Erfgoedverordening 2010 wil de gemeente Boekel zelf ook de mogelijkheid hebben om monumenten van archeologische aard gaan aanwijzen en daar een vergelijkbaar beschermingsregime aan verbinden.

Categorie 2: gebieden van zeer hoge archeologische waarde

Voor deze gebieden/terreinen geldt dat door reeds bekende archeologische gegevens (vondsten, proefsleuven, opgravingen) en/of op basis van de landschappelijke ligging of historische informatie is aangetoond dat hier belangrijke archeologische waarden in de bodem aanwezig zijn. De terreinen hebben *géén* wettelijke beschermde status, maar staan in veel gevallen aangegeven op de Archeologische MonumentenKaart (AMK) of cultuurhistorische waardenkaart van de provincie (CHW 2010). Een aantal van de aangegeven terreinen kan in de toekomst wellicht een wettelijke (gemeentelijke) beschermde status verkrijgen.

De vrijstellingsdrempel bij deze categorie gebieden is een bodemingreep met een oppervlakte van 100 m² en een diepte van 0,4 m -MV. Ontheffing geldt als één of beide drempels niet worden overschreden.

Categorie 3: gebieden van hoge archeologische waarde

Het merendeel van deze terreinen betreft historische kernen die op basis van historisch-topografische kaarten uit het begin van de 20ste eeuw zijn aangewezen.⁹ Het betreft hier dus de gebouwde omgeving (kernen) op basis van een kaartbeeld rond 1900. Op de archeologische waarden- en beleidskaart zijn in dit geval de historische kernen qua begrenzing zoveel als mogelijk teruggebracht tot de situatie van de eerste kadasterkaarten (rond 1830). Hoe ver de bebouwing/bewoning (vooral clusters boerderijen) in tijd teruggaat is meestal niet te zeggen, maar er wordt doorgaans van uitgegaan dat de meeste kernen een (laat)midleeeuwse oorsprong hebben. Van belang is deze categorie met name waar het gaat om greep te krijgen op de bewoningsdynamiek van na ca. 1250 n. Chr.

De vrijstellingsdrempel bij deze categorie gebieden is een bodemingreep met een oppervlakte van 250 m² en een diepte van 0,4 m -MV. Ontheffing geldt als één of beide drempels niet worden overschreden.

⁹ De provincie Noord-Brabant heeft in 2010 met de aanpassing van de cultuurhistorische waardenkaart 2006, eveneens de historische kernen als waardevolle archeologische terreinen opgenomen.

Categorie 4: Gebieden met een hoge archeologische verwachting

Het betreft hier vooral gebieden/terreinen die op grond van de geomorfologische kenmerken (geologie, grondwatertrap, bodem) en op grond van relatief grote aantallen bekende vindplaatsen in vergelijkbare omstandigheden, een grote kans maken dat archeologische resten in de bodem aanwezig zijn (bijvoorbeeld de dekzandruggen met een grondwatertrap VI of VII, voorzien van een laatmiddeleeuws plaggendek). Het betreft vooral de betere, meer vruchtbare woongronden die over het algemeen een bewoningsgeschiedenis kennen van vele duizenden jaren. Daarnaast zijn ook zones in de beekdalen als zodanig opgevoerd omdat op dergelijke plaatsen een grotere trefkans is op bijzondere (en goed geconserveerde) vondstcategorieën, zoals doorwaadbare plaatsen (voorden), bruggen, dammen, fuiken en rituele deposities.

De vrijstellingsdrempel bij deze categorie is bepaald op een bodemingreep met een oppervlakte van 250 m² en een diepte van 0,4 m -MV. Ontheffing geldt als één of beide drempels niet worden overschreden.

Het oppervlaktecriterium is gebaseerd op grond van maatschappelijke overwegingen, maar ook op grond van inhoudelijke overwegingen is voor gebieden met een hoge verwachtingswaarde gekozen voor een vrijstellingsgrens van 250 m², omdat de aard van eventueel te verwachten archeologische resten die op een dergelijke beperkte schaal in de meeste gevallen (per individueel geval) geen wezenlijke inhoudelijke (wetenschappelijke) bijdrage zullen leveren. Vanuit maatschappelijk oogpunt wordt rekening gehouden met het feit dat de kosten van professioneel archeologisch onderzoek bij dergelijke kleine bodemingrepen meestal niet in verhouding staat tot de kosten van het plan.

Categorie 5: Gebieden met een middelhoge archeologische verwachting

Op basis van de geomorfologische kenmerken en het minder grote bestand aan bekende vindplaatsen onder vergelijkbare omstandigheden is de kans op het aantreffen van archeologische vindplaatsen minder hoog dan de vorige categorie. Daarnaast kan ook de kans dat een gebied door vroegere (agrarische) activiteiten eventuele vindplaatsen zijn aangetast, een rol spelen om het gebied onder te brengen in deze categorie. Vaak gaat het om de wat lager gelegen dekzandvlakten en dekzandruggen, voormalige heidegebieden die pas in de loop van de afgelopen eeuwen in cultuur zijn gebracht of recente woonwijken en industrieterreinen (na ca. 1970). Wat betreft deze laatste geldt dat er bij de aanleg van woonwijken van net na WO II een beperkte verstoring is opgetreden bij de aanleg ervan, maar dat de funderingswijze van de gebouwen over het algemeen tot op het archeologisch vlak plaatsvond. Dat wil zeggen dat op plaatsen nog een redelijk bewaard bodemarchief aanwezig kan zijn. Recentere woonwijken of industrieterreinen gaan doorgaans gepaard met grootschaliger grondverzet en hebben dus meer verstoord.

De vrijstellingsdrempel is bij deze categorie een bodemingreep met een oppervlakte van 2500 m² en een diepte van 0,5 m -MV. Ontheffing geldt als één of beide drempels niet worden overschreden.

De oppervlaktecriteria zijn gebaseerd op de archeologische trefkans. Hoe kleiner deze is, hoe groter een onderzoeksgebied moet zijn om een redelijke kans te creëren archeologische relictten aan te treffen. In de gebieden met een middelhoge verwachting is sprake van de

combinatie van onderzoekslacune en een op grond van kengetallen verwachte geringe(re) dichtheid aan archeologische vindplaatsen. De doelstelling is hier om bij grotere ingrepen (> 2500 m²) archeologisch (voor)onderzoek uit te laten voeren, zodat de bestaande kennislacune kan worden opgevuld.

Categorie 6: Gebieden met een lage archeologische verwachting

De kans op het aantreffen van archeologische nederzettingen is in deze gebieden/terreinen in vergelijking met andere landschappelijke zones, lager. Geomorfologisch gezien kan het gaan om relatief laag gelegen (nattere) landschappelijke zones, zoals delen van beekdalen, vroegere veengebieden en/of zones die in een recenter verleden rigoureus tot op aanzienlijke diepte zijn ontgonnen. Het aantal vindplaatsen dat van gebieden met vergelijkbare omstandigheden bekend is, is uiterst laag. Al wil dit niet zeggen dat geheel geen vindplaatsen in het gebied aanwezig kunnen zijn. De kans op het aantreffen van archeologische resten is echter gering en vaak zoeken naar een speld in een hooiberg. Hiervoor zijn vooralsnog geen geschikte onderzoeksmethoden voorhanden.

Op deze gebieden zijn geen ondergrenzen of een vergunningstelsels van toepassing vanuit het gemeentelijke bestemmingsplan. De kans op het aantreffen van behoudenswaardige archeologische relictten is immers gering. Deze categorie wordt niet opgenomen op de bestemmingsplankaart (echter wel als legenda eenheid op de archeologische beleidskaart).

Categorie 7: gebieden zonder archeologische verwachting

Gebieden/terreinen zonder archeologische verwachting betreffen:

- terreinen waar uit archeologisch (voor)onderzoek is gebleken dat archeologische waarden niet aanwezig zijn, of waar op grond van het uitgevoerde onderzoek geen archeologische waarden meer te verwachten zijn;
- terreinen die zodanig zijn vergraven, geëgaliseerd, gesaneerd of ontgrond, dat geen behoudenswaardige archeologie meer te verwachten is;

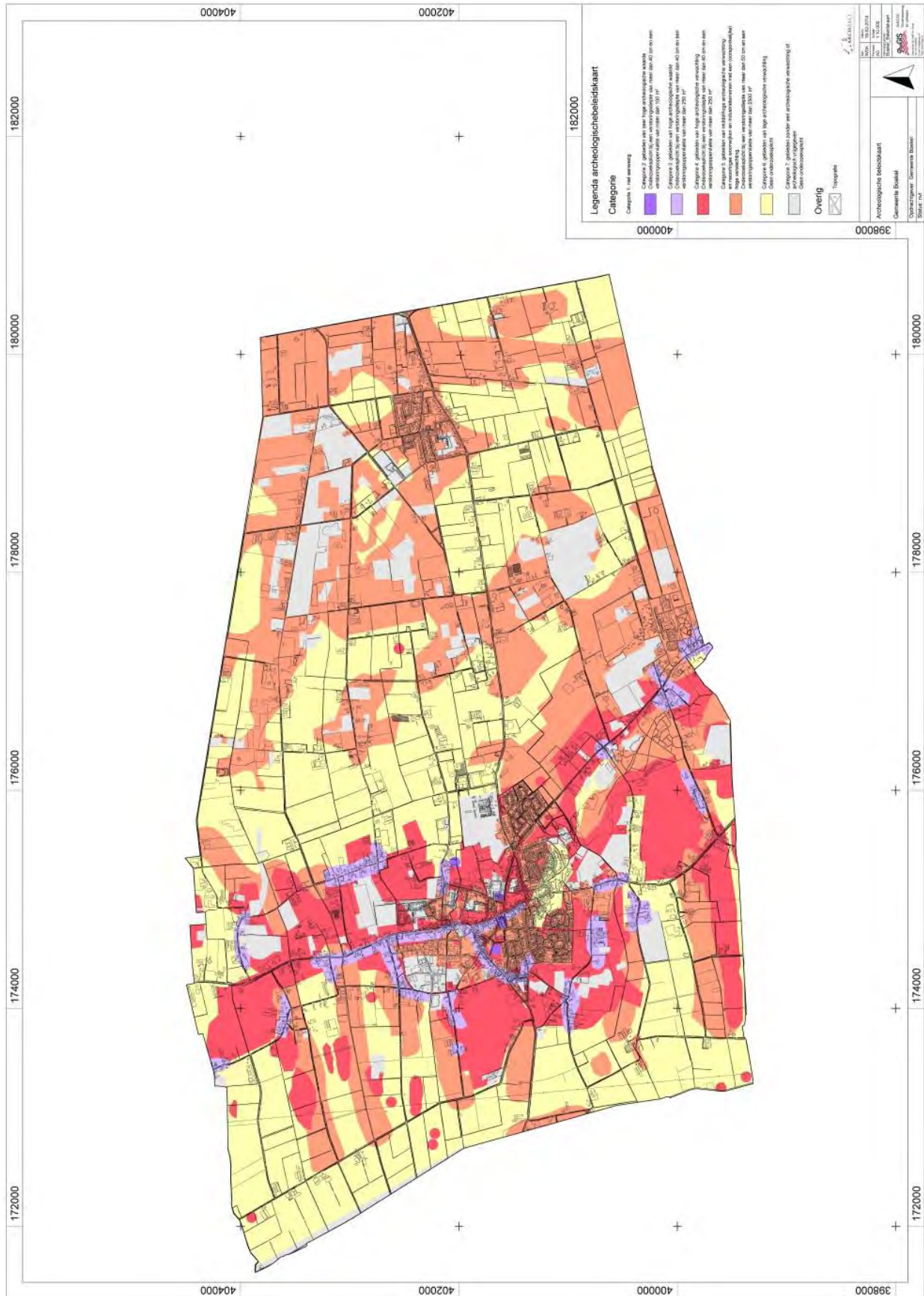
Op deze gebieden zijn geen ondergrenzen of een vergunningstelsel van toepassing vanuit het gemeentelijke bestemmingsplan. De kans op het aantreffen van behoudenswaardige archeologische relictten is immers nagenoeg nihil. Deze categorie wordt niet opgenomen op de verbeelding van het bestemmingsplan (echter wel als legenda eenheid op de archeologische beleidskaart).

Meldingsplicht

Op grond van bovenstaande ondergrenzen zullen in de toekomst bodemingrepen toegestaan worden waarbij archeologisch (voor)onderzoek niet verplicht gesteld wordt. Deze vrijstelling laat onverminderd dat archeologische resten die bij toeval aangetroffen worden bij graafwerkzaamheden, direct gemeld moeten worden aan het bevoegd gezag, conform Monumentenwet 1988, laatste wijziging van 1 september 2007, paragraaf 7, artikel 53 en verder.

Bestemmingsplan categorieën		GEMEENTE BOEKEL		
Waarde Archeologie (WR-A)		verstoringsdiepte bodemingreep (-MV)	verstoringsoppervlak bodemingreep	beslistabel onderzoeksplicht bij bestemmingsplanwijziging en omgevingsvergunning wel of geen onderzoeksplicht?
Cat.	omschrijving categorieën archeologische gebieden			
1	- Wettelijk beschermde monumenten - Gemeentelijke archeologische monumenten	nvt -	nvt -	vergunningaanvraag bij Rijk conform monumentenwet. Bij gemeentelijke monumenten vergunningaanvraag bij gemeente.
2	gebieden van (zeer hoge) archeologische waarde - historische hoeven, kasteel-, kerk-, kloosterterreinen, schansen, (water)molenlocatie, ed. - AMK-terreinen van zeer hoge waarde	> 40 cm nee ja ja	> 100 m ² ja nee ja	Algemeen: bij voorkeur plaatsen op gemeentelijke Monumentenlijst (zie cat. 1) geen onderzoeksplicht geen onderzoeksplicht onderzoeksplicht (nwinen advies senior-archeoloog over aard uit te voeren onderzoek)
3	gebieden van (hoge) archeologische waarde - Historische kernen overig (dorpen en gehuchten) - AMK-terreinen van (hoge) archeologische waarde	> 40 cm nee ja ja	> 250 m ² ja nee ja	geen onderzoeksplicht geen onderzoeksplicht onderzoeksplicht (nwinen advies senior-archeoloog over aard uit te voeren onderzoek)
4	gebieden met verwachtingswaarde hoog	> 40 cm nee ja ja	> 250 m ² ja nee ja	geen onderzoeksplicht geen onderzoeksplicht onderzoeksplicht (nwinen advies senior-archeoloog over aard uit te voeren onderzoek)
5	gebieden met verwachtingswaarde middelhoog	> 50 cm nee ja ja	> 2.500 m ² ja nee ja	geen onderzoeksplicht geen onderzoeksplicht onderzoeksplicht (nwinen advies senior-archeoloog over aard uit te voeren onderzoek)
6	gebieden met verwachtingswaarde laag	geen	geen	geen onderzoeksplicht
7	gebieden zonder archeologische verwachting of archeologisch vrijgegeven gebieden	geen	geen	geen onderzoeksplicht

Tabel 3.
Bestemmingsplan-
categorieën en
ondergrenzen
onderzoeksplicht.

Figuur.1: beleidskaart archeologie Boekel. (19 februari 2014)

2.5. Gemeentelijke en provinciale archeologische aandachtgebieden

In 2006, aangevuld in 2010, heeft de provincie Noord-Brabant vanuit bescherming en versterking van haar kernkwaliteiten een cultuurhistorische waardenkaart samengesteld en een aantal gebieden geselecteerd. Zo zijn in totaal 21 cultuurhistorische landschappen en 16 archeologische landschappen geselecteerd en beschreven. De inzet van dit erfgoed is om de ruimtelijke kwaliteit van de leefomgeving te verhogen en de verbinding van dit erfgoed met haar inwoners te stimuleren.

Binnen de gemeente Boekel ligt geen van de aangewezen en in de Verordening Ruimte opgenomen cultuurhistorisch landschappen. Een provinciaal archeologisch landschap is evenmin aanwezig binnen de gemeente.

De gemeente Boekel heeft tot op heden geen archeologische aandachtsgebieden of archeologische monumenten aangewezen. Op grond van de nog aan te passen Erfgoedverordening 2010 wil de gemeente Boekel zelf ook de mogelijkheid hebben om gemeentelijke monumenten van archeologische aard gaan aanwijzen en daar een beschermingsregime aan verbinden.

Beleidsregel 5.

De gemeente Boekel ligt niet binnen een provinciaal cultuurhistorisch landschap. De gemeente Boekel heeft eveneens geen gemeentelijke archeologische aandachtsgebieden of archeologische monumenten. De gemeente besluit om haar Erfgoedverordening 2010 hierop aan te vullen en de aanwijzing van gemeentelijke archeologische monumenten hiermee mogelijk te maken.

2.6. Nadere beoordelingsrichtlijnen en beleidsafwegingen

Project- of plangebied of perceel met verschillende archeologische waarden

Indien binnen een plan- of projectgebied of perceel waarvoor een vergunning wordt aangevraagd volgens de archeologische beleidskaart verschillende archeologische waarden voorkomen, dan geldt de hoogste aanwezige waarde met bijbehorende vrijstellingsdrempel ter bepaling van de onderzoeksverplichting. Slechts als de hoogste waarde een zeer beperkt deel uitmaakt van het plangebied (< 10%), kan na afweging worden besloten om de oppervlakteondergrens te hanteren die het grootste deel uitmaakt van het plangebied.

Project- of plangebied met vrijstelling onderzoek op grond van vrijstellingsdrempel

Op plan- of projectgebieden waarvoor een bepaalde archeologische waarde geldt, maar die qua bodemingreep beneden de vrijstellingsdrempel voor onderzoek vallen, blijft de dubbelbestemming onverminderd van kracht.

Indien uit (voor)onderzoek is gebleken dat geen archeologische waarden in het (plan)gebied meer te verwachten zijn, kan de dubbelbestemming Waarde-Archeologie van de verbeelding verwijderd worden.

Inventariserend onderzoek in een project- of plangebied

Indien op basis van de oppervlakte van de bodemverstorende ingrepen in een project- of plangebied een nader inventariserend archeologisch onderzoek wordt verplicht gesteld, dan heeft dat onderzoek minstens betrekking op het gehele plangebied of projectplan (afhankelijk van de omvang, veelal één of meerdere percelen). Een inventariserend onderzoek kan bestaan uit een (aanvullend) bureauonderzoek, een booronderzoek (verkenkend, karterend) of een proefsleuvenonderzoek.

Beperkte bodemingreep

Indien door de aanvrager onderbouwd kan worden dat de bodemverstoring binnen het plandeel waar de feitelijke bodemingrepen gaan plaatsvinden (het verstoringsoppervlak, dat is de oppervlakte waarbinnen de bodemingrepen plaatsvinden) minder dan 5% uitmaakt van het oppervlak waarbinnen de ingreep plaatsvindt, kan de gemeente na afweging ontheffing van de onderzoeksverplichting verlenen. De dubbelbestemming Waarde-Archeologie blijft ongewijzigd aanwezig in het bestemmingsplan en op de verbeelding.

Uitgangspunt hierbij dat het hier een 'archeologiesparende' vorm van bouwen betreft zoals door de toepassing van geboorde funderingspalen (zie ook 2.1 Behoud in situ).

Bodemingrepen met een geleidelijk effect

Een aparte categorie ingrepen vormen de ingrepen die een geleidelijk effect hebben op de dieper liggende archeologische resten. Het betreft dan voornamelijk die bodemingrepen die de afvoer van grond met zich meebrengt die niet wordt aangevuld. Hierbij kan gedacht worden aan het afplaggen van heide in het kader van natuurbeheer en -ontwikkeling, (laan)bomenteelt en graszodenteelt. In dergelijke gevallen is het belangrijk in het kader van een vergunning eerst vast te stellen wat het effect van de ingreep (op termijn) kan zijn op de eventueel aanwezige archeologische ondergrond.

Activiteiten die vergunningplichtig zijn

Gebieden met voorgenomen activiteiten die op basis van een in het bestemmingsplan opgenomen vergunningstelsel vergunningplichtig zijn, dienen alvorens de aanvraag tot vergunning in behandeling wordt genomen, onderzocht te worden middels een archeologisch (voor)onderzoek om vast te stellen wat het effect van de ingreep (op termijn) kan zijn op de eventueel aanwezige archeologische ondergrond. Bij vergunningplichtige activiteiten kan gedacht worden aan: diepploegen, aspergeteelt, drainagesystemen aanleggen, enz.

Beleidsregel 6.

De gemeente Boekel heeft naast al het bovenstaande nog enkele richtlijnen:

- 1. Indien in één plangebied meerdere verwachtingswaarden voorkomen, dan geldt de hoogste waarde (en dus de kleinste ondergrens). Slechts als de hoogste waarde een zeer beperkt deel uitmaakt van het plangebied (< 10%), kan na afweging worden besloten om de oppervlakteondergrens te hanteren die het grootste deel uitmaakt van het plangebied.*
- 2. Indien geen onderzoek moet worden uitgevoerd omdat beneden de onderzoeksgrenzen (diepte- en/of oppervlakte-ondergrens) gebleven wordt, blijft de dubbelbestemming Waarde-Archeologie (WR-A) van het bestemmingsplan onverminderd van kracht.*
- 3. Indien op basis van de oppervlakte van de bodemverstorende ingrepen archeologisch onderzoek noodzakelijk is, vindt dit plaats in het gehele plangebied.*
- 4. Indien de bodem in minder dan 5% van het ingrepengebied verstoord wordt, kan de gemeente na afweging vrijstelling verlenen van de verplichting tot uitvoering van archeologisch vooronderzoek.*
- 5. In gebieden waar ingrepen gepland worden met een geleidelijk effect dient eerst vastgesteld te worden wat het effect van de ingreep (op termijn) kan zijn op de eventueel aanwezige archeologische ondergrond.*
- 6. Voor -agrarische- activiteiten die vergunningplichtig zijn (zoals diepploegen, aspergeteelt, drainagesystemen aanleggen, enz.) geldt eveneens de verplichting tot het uitvoeren van een onderzoek om vast te stellen wat het effect op de langere termijn kan zijn.*

IV. RANDVOORWAARDEN GEMEENTELIJK ARCHEOLOGIEBELEID

1. KOSTENVERHAAL EN NADERE FINANCIËLE REGELINGEN

Bij de bekostiging van de gemeentelijke archeologische monumentenzorg is het van belang een onderscheid te maken tussen projectgebonden uitvoeringskosten en de algemene uitvoeringskosten van het gemeentelijke beleid. De eerste kosten zijn alle kosten die ontstaan ten aanzien van de voorbereiding en uitvoering van een project. De tweede kosten kunnen worden gezien als apparaatskosten (op te vatten als de bestuurslasten), noodzakelijk voor het nakomen van de generieke gemeentelijke taakstelling.

Projectgebonden uitvoeringskosten

De projectgebonden uitvoeringskosten zijn de kosten van het doorlopen van het archeologische proces om het behoud van informatie te garanderen en/of te komen tot een verantwoorde afweging van belangen. In tegenstelling tot de algemene kosten, zijn deze in de meeste gevallen direct te relateren aan individuele bouw- en inrichtingsprojecten. Binnen deze projecten kan vervolgens weer een onderscheid gemaakt worden tussen gemeentelijke projecten (bijvoorbeeld voor de inrichting van de openbare ruimte), projecten van andere overheden, private initiatieven en alle gradaties daartussenin. Binnen de bestaande wet- en regelgeving staan verschillende mogelijkheden ter beschikking voor het doorberekenen van de archeologiekosten in niet-gemeentelijke projecten. Te denken valt onder meer aan het verrekenen via de anterieure overeenkomsten als gevolg van de Wro of een bijdrage aan een vergunning als gevolg van een exploitatieplan¹⁰.

Met de implementatie van het gemeentelijk beleid geeft de gemeente in belangrijke mate invulling aan het zogenaamde veroorzakersprincipe. Via dit veroorzakersprincipe draagt de gemeente de benodigde archeologische werkzaamheden in private projecten aan de initiatiefnemer van de ruimtelijke ingreep op. De gemeente accordeert in dat soort gevallen overigens wel de randvoorwaarden waarbinnen die werkzaamheden dienen plaats te vinden (via een Programma van Eisen, en eventuele aanvullende kwaliteitseisen).

Van initiatiefnemers kan op basis daarvan verlangd worden dat zij de kosten van benodigde archeologische maatregelen en werkzaamheden voor hun rekening nemen.

Gemeente als initiatiefnemer

Ook de gemeente is zelf een belangrijke initiatiefnemer tot ruimtelijke ingrepen en zal daar dus ook naar moeten handelen. Dit betekent dat in de gemeentelijke projectbegrotingen voor projecten gelegen in gebieden van categorie 1 t/m 5 de benodigde reserveringen voor archeologisch (vervolg)onderzoek zullen moeten worden gemaakt. De gemeente heeft daarbij ook een belangrijke voorbeeldfunctie.

¹⁰ In de grondexploitatiewet (Wro) is archeologie op de lijst van verhaalbare kosten opgenomen.

Planschade en excessieve kosten

Archeologie kan een financieel risico vormen in iedere exploitatie. Dat begint al bij de locatiekeuze voor de ontwikkelingen: locaties zonder archeologische waarde of verwachting verdienen vanzelfsprekend de voorkeur vanuit het Malta-uitgangspunt: 'Behoud gebieden met archeologische waarden zoveel mogelijk *in situ*'. Als dat niet mogelijk is, of wanneer de maatschappelijke afweging anders uitvalt, dan moet rekening worden gehouden met archeologisch onderzoek en de kosten daarvan. De aard en omvang van de vindplaats(en), evenals de toegankelijkheid en de vereiste onderzoeksmethode bepalen in belangrijke mate de hoogte van de kosten. Vooral uitvoerend onderzoek op dorps- en stadskern-, beekdal-, en steentijdvindplaatsen is arbeidsintensief en dus relatief duur, maar ook opgravingen bij grootschalige planontwikkelingen zijn kostbaar. De archeologische kosten zouden kunnen worden geminimaliseerd door archeologische waarden slechts beperkt op te nemen op de archeologische beleidskaart en de verbeelding van bestemmingsplannen. Het nadeel hiervan is dat daarmee mogelijk belangrijke archeologische waarden verloren gaan en het risico van toevalsvondsten wordt vergroot.¹¹ Zou de gemeente geen archeologische waardegebieden aanwijzen, met andere woorden, legt de gemeente geen beperkingen middels bestemmingsplan of verordening op, dan is elke aangetroffen archeologische waarde per definitie een toevalsvondst. De kosten voor het opgraven van dergelijke toevalsvondsten komen in de regel altijd volledig voor rekening van de gemeente en zorgen bovendien voor vertraging bij de planrealisatie, met het risico van verhaal van deze kosten door een initiatiefnemer bij de gemeente. Middels de archeologische beleidskaart en de daaraan gekoppelde ondergrenzen voor onderzoek wordt het vinden van toevalsvondsten zoveel als mogelijk voorkomen en worden de kosten voor de burgers geminimaliseerd.

Bij de toepassing van het veroorzakersprincipe kunnen zich situaties voordoen die politiek of maatschappelijk onwenselijk zijn. De belangrijkste daarvan is de situatie waarbij de archeologische waarden op het terrein van een grondeigenaar van zodanige betekenis of omvang is, dat winstgevende exploitatie van die locatie niet (meer) mogelijk is. Dit kan zich voordoen bij:

- kleinschalige initiatieven, in zowel ruimtelijke als economische zin, waarbij de kosten voor de archeologie zich niet verhouden tot de totale projectkosten,
- bij grote(re) projecten met een zeer omvangrijke en/of complexe archeologische component, die om andere maatschappelijke redenen toch doorgang moeten vinden.

Artikel 34a van de herziene Monumentenwet van 1988 meldt de regeling (per Amvb) van een rijksbijdrage in excessieve kosten voor die gevallen waarin de kosten voor archeologisch onderzoek redelijkerwijs niet (geheel) ten laste kunnen komen van de desbetreffende gemeente (of provincie). Voorwaarde is dat de archeologische waarden niet op een andere wijze te beschermen zijn dan door een opgraving, dat de archeologie een vast onderdeel is geweest bij de planvoorbereiding en besluitvorming van het project, inclusief de locatiekeuze,

¹¹ Dit staat los van het risico op vertraging van bestemmingsplanprocedures als gevolg van zienswijzen van belanghebbenden (heemkundekringen, provincie ed.).

en dat de archeologische waarden die in het geding zijn van bovenregionale of nationale betekenis zijn.

De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) beoordeelt namens de Minister de aanvragen voor bijdragen in de excessieve kosten. De regels voor toekenning zijn recentelijk aangescherpt. Deze gelden tegenwoordig alleen als de gemeente aan derde partijen een verplichting tot archeologisch onderzoek oplegt, deze derde partij een schadevergoeding daarvoor vraagt en deze schadevergoeding de in die regeling gestelde normen overschrijdt. Bij de vaststelling van de hoogte van de rijksbijdrage wordt uitgegaan van een drempelbijdrage van de vergunningverlenende instantie (meestal de gemeente). Dit betekent dat de gemeente zelf een aanzienlijke financiële bijdrage moet leveren (€ 2,50 per inwoner) voordat een project voor rijkssubsidie in aanmerking komt. De genoemde Amvb is inmiddels in werking getreden. Hoe de regeling de komende jaren zal zijn, is vooralsnog onduidelijk. De huidige criteria zijn onduidelijk en bovendien weinig bemoedigend. Zie voor de exacte bepalingen:

<http://www.cultureelerfgoed.nl/wonen/subsidie/excessieve-kosten-opgravingen>

Bestuurslasten archeologiebeleid

De bestuurslasten archeologiebeleid kunnen worden onderverdeeld in eenmalige kosten die gemaakt worden voor:

- het opstellen en implementeren van de archeologische waarden- en beleidskaart;
- voor de ontwikkeling en implementatie van beleid;
- voor het adviseren betreffende bestemmingsplannen en vergunningen.

en jaarlijkse uitvoeringskosten. De jaarlijkse uitvoeringskosten komen voort uit het begeleiden van de uitvoering en handhaving van het archeologiebeleid. De hoogte van de bestuurslasten zijn afhankelijk van:

- het aantal vergunningen dat wordt verleend voor omgevingsvergunningen;
- de omvang van de ontwikkelingsgerichte ruimtelijke plannen (oppervlakte) in relatie tot de beleidskeuzen (ondergrenzen voor het verplicht stellen van archeologisch onderzoek);
- de omvang van de met een archeologische (verwachtings)waarde belaste gebieden.

Terugkerende taken die samenhangen met het adviseren betreffende bestemmingsplannen en vergunningen en het begeleiden van de uitvoering en handhaving van het beleid, bestaan onder andere uit:

- het **opstellen en/of beoordelen van de archeologieparagraaf, verbeelding en planregels** van bestemmingsplannen en ruimtelijke onderbouwingen
- het **formuleren van Programma's van Eisen** t.b.v. maatregelen, die gericht zijn op het beschermen (behoud *in situ*) of het opgraven (behoud *ex situ*) van geselecteerde waarden.
- het **beoordelen van Programma's van Eisen** (controle onderzoeksvragen, prospectiestrategie en -methode) voor alle uitvoerende onderzoeken in de gemeente (zowel van particuliere initiatiefnemers als ook van de gemeente als ontwikkelaar). In

de regel betreft het onderzoeken in het kader van nieuwe (ontwikkelingsgerichte) bestemmingsplannen of onderzoeken in het kader van omgevingsvergunningen.

- het **beoordelen van de rapportages** die het resultaat zijn van uitgevoerde onderzoeken en op basis daarvan besluiten of en welke vervolgstappen noodzakelijk zijn.
- het **nemen van een selectiebesluit** met betrekking tot archeologische waarden op grond van een afgerond vooronderzoek en een uitgebracht selectieadvies.
- het **inhoudelijk toezicht houden op onderzoek**

Daarnaast houdt de gemeente er rekening mee dat de archeologische waarden- en beleidskaart regelmatig wordt geactualiseerd.

Het rijk verstrekt via een uitkering uit het gemeentefonds een bestuurslasten vergoeding aan gemeenten en provincies voor de aanloop- en uitvoeringskosten die gepaard gaan met de invoering van de Wet op de archeologische monumentenzorg. Deze bestuurslastenvergoeding via het gemeentefonds heeft een structureel karakter en bedraagt € 0,61 per wooneenheid. Dit is uiteraard bescheiden, gezien het gemeentelijk takenpakket.

Beleidsregel 7.

De gemeente Boekel reserveert geen apart budget voor de uitvoering van het gemeentelijk archeologiebeleid en hanteert het landelijke uitgangspunt 'de verstoorder betaalt'. Gemaakte ambtelijke kosten ten behoeve van het uitvoeren van het archeologiebeleid zullen verhaald worden via:

- 1. de bestuurslastenvergoeding, daar waar het niet-project gebonden kosten betreft;*
- 2. de heffing van projectleges of kostenverhaal op basis van Wro afdeling 6.4, daar waar het projecten van derden betreft;*
- 3. projectkosten, daar waar het eigen gemeentelijke projecten betreft.*

2. COMMUNICATIE EN PUBLIEKSBEREIK

Met de introductie van de Wamz komt de archeologie dichterbij de burger te staan. Dat betekent doorgaans echter nog niet dat archeologie voor de burger ook zichtbaar is of wordt. Het is een uitdaging voor alle partijen om archeologie toch beleefbaar te maken, bij te laten dragen aan de ruimtelijke kwaliteit van de leefomgeving en zo voor een maatschappelijk draagvlak te zorgen.

Archeologie heeft een duidelijke publieksfunctie. Veel mensen hebben belangstelling voor het leven dat zich vroeger afspeelde in hun eigen dorp, stad, wijk of straat. Vooral het uitvoerende archeologische werk, zoals een opgraving, trekt vaak veel belangstelling. De resultaten daarvan leveren dan ook een belangrijke bijdrage aan het cultuurhistorisch besef en het leefklimaat binnen de gemeente.

Publieksparticipatie vormt vanzelfsprekend een belangrijk onderdeel van de archeologische activiteiten in de gemeente. De betrokkenheid van de bewoners bij de resultaten van archeologisch onderzoek is meestal groot. Archeologie is namelijk spannend en appelleert sterk

aan de behoefte van veel mensen om iets te weten te komen over de geschiedenis van hun eigen leefomgeving. Opgravingsprojecten zijn bij uitstek geschikt voor het enthousiasmeren van de schoolgaande generatie. Samen met het primair en voortgezet onderwijs kunnen projecten op het gebied van erfgoededucatie worden ontwikkeld. Blijvende aanwezigheid van archeologische vondsten op locatie, in een lokaal informatiecentrum of archeologisch museum heeft een grote toegevoegde waarde. Bij grotere archeologieprojecten zal de gemeente overwegen om in overleg met alle betrokken partijen een communicatieplan op te stellen en eventuele kosten voor blijvende herinneringen in de projectbegroting op te nemen.

3. DE ROL VAN DE HEEMKUNDEKRING EN VRIJWILLIGERS

Amateurarcheologen en heemkundigen (hier verder vrijwilligers genoemd) kunnen op velerlei wijzen een belangrijke rol vervullen bij het creëren van draagvlak voor de lokale geschiedenis:

- signaleren en melden (ogen en oren van de archeologie);
- het kritisch volgen van archeologische onderzoeken;
- het aanleveren van lokale informatie aan archeologische onderzoeksbureaus;
- meewerken aan archeologisch onderzoek van opgravingsbureau 's;
- het zelfstandig uitvoeren van waarnemingen, noodopgravingen en inspecties;
- het verzorgen van publieksvoorlichting d.m.v. tentoonstellingen, rondleidingen, website, persberichten etc.

Binnen de gemeente Boekel is op dit moment één vereniging met archeologievrijwilligers actief, namelijk Heemkundekring Sint Achten op Boeckel. De gemeente stimuleert de betrokkenheid van deze vrijwilligers bij de uitvoering van professionele archeologische onderzoeken. Hiertoe wordt er op toegekeken dat de mogelijkheid van participatie van vrijwilligers wordt meegenomen in de programma's van eisen die ten grondslag liggen aan archeologisch onderzoek (proefsleuven en opgravingen) en die door het bevoegd gezag (doorgaans de gemeente) goedgekeurd worden. Tevens wordt er op toegezien dat de archeologievrijwilligers betrokken worden bij het opstellen van bureauonderzoeken (als verstrekkers van lokale gebiedskennis).

Beleidsregel 8.

De gemeente Boekel onderschrijft het potentieel en de belangrijke rol van archeologische verenigingen. Archeologievrijwilligers dienen zo mogelijk betrokken te worden bij archeologisch onderzoek. De gemeente kan hiervoor dan voorwaarden in het programma van eisen op laten nemen.

LITERATUUR

Alkemade M. / W.A.M. Hessing, 2009, *Voorbeeldbeleidsplan Gemeentelijke Archeologische Monumentenzorg*, Amsterdam. (uitgave VNG).

Alkemade M /, W. Hessing / K. Kaptein, 2009, *Verder met Valletta. Handreiking voor de gemeentelijke archeologische monumentenzorg (AMZ)*, Amsterdam. (uitgave VNG).

Exaltus R. / T. DeVille, 2010, *Landschap en archeologie van Boekel: een overzicht.*, Maastricht. (ArcheoPro-notitie).

Kortlang F.P. (red.), 2010, *gemeente Boekel. Startnotitie Archeologiebeleid. Naar een implementatie van de Wet op de archeologische monumentenzorg in het gemeentelijke beleid.*, Eindhoven (ArchAeO-Rapport 0911).

Luinge, R.A.C., 2011, *Bouwen, ruimte en archeologie; Een uitleg over het juridisch kader van de archeologie.* (SIKB uitgave).

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, 2009, *Beleidsbrief MoMo; Modernisering Monumentenzorg.*, Den Haag.

Provincie Noord-Brabant, 2010, *Cultuurhistorische Waardenkaart provincie Noord-Brabant*, 's Hertogenbosch.

Rijdt, T. van de / R. Berkvens, 2010, *Verleden wordt heden. Een handreiking voor vrijwilligers in de archeologische monumentenzorg*, Eindhoven.

Van de Water A. / Kortlang F.P., 2012, *De archeologiekaart van Boekel. Een archeologische waarden- en beleidskaart voor de gemeente Boekel.*, Eindhoven (ArchAeO-Rapport 1211).

Bijlage 1. Lijst van begrippen en afkortingen

Archeologische begeleiding - Proces waarbij de uitvoering van niet-archeologische werkzaamheden door een archeoloog wordt begeleid. Hierbij is een archeoloog bij de uitvoering van het werk aanwezig en registreert deze of er archeologische sporen worden aangetroffen. Indien dit het geval is, worden deze tevens gedocumenteerd. Archeologische begeleiding is niet bedoeld om ingezet te worden als alternatief voor een IVO of opgraving. Het proces kan 3 doelen dienen:

1. Om bij afwezigheid van adequaat vooronderzoek door fysieke belemmeringen alsnog een vorm van inventariserend veldonderzoek te kunnen verrichten (cf. IVO-proefsleuven)
2. Om eventueel aanwezige archeologische informatie te behouden (cf. Opgraven)
3. Om bij (beperkte) ingrepen in gewaardeerde terreinen aanwezige archeologische informatie te behouden (cf. opgraven)

Amateur-archeoloog - In de archeologie geïnteresseerde mensen, meestal zonder archeologische opleiding. Door hun toewijding aan het vak hebben ze vaak een kennis opgebouwd die niet onder doet voor die van professionele archeologen. In het verleden hebben vrijwilligers regelmatig zelf opgravingen uitgevoerd. Dit met instemming van de RCE en in overleg met de provinciaal archeoloog. Een opgraving door vrijwilligers was vaak een 'noodopgraving' omdat bij grondwerkzaamheden bleek dat er archeologisch materiaal in de grond zat. Vrijwilligers zullen in de toekomst naar verwachting nog maar beperkt zelfstandig opgravingen doen omdat er steeds meer vooronderzoek plaatsvindt, waardoor het aantal toevalsvondsten naar verwachting minder wordt. Er komen daarnaast taken bij. Vrijwilligers zullen hun kennis en betrokkenheid meer gaan inzetten voor het kritisch volgen en het voeren van alle activiteiten op het gebied van de ruimtelijke ordening.

AMK - De Archeologische Monumenten Kaart (AMK) is in samenwerking met de verschillende provincies en gemeentelijk archeologen ontwikkeld. Op de kaart staan de terreinen aangegeven waarvan al bekend is dat er archeologische waarden aanwezig zijn. De terreinen zijn beoordeeld op de criteria kwaliteit, zeldzaamheid, representativiteit, ensemblewaarde en beleevingswaarde. Op grond van deze criteria zijn de terreinen ingedeeld in terreinen met archeologische waarde, hoge archeologische waarde en zeer hoge archeologische waarde. Onder deze laatste categorie vallen ook de wettelijk beschermde monumenten. De AMK is één van de bronnen om ruimtelijke plannen, zoals streek- en bestemmingsplannen, te kunnen opstellen, beoordelen en toetsen op hun gevolgen voor de archeologie. Een groot aantal provincies gebruikt de AMK ook als bron voor de ontwikkeling van digitale cultuurhistorische waardenkaarten. De AMK biedt echter altijd een momentopname. Ieder jaar komen er nieuwe archeologische terreinen bij, vervallen bestaande terreinen of worden groter of juist kleiner. Daarnaast kunnen terreinen die niet op de AMK staan, toch waardevolle archeologische resten bevatten. De kaarten worden via een roulatiesysteem doorlopend herzien. Voor meer informatie over de AMK's, zie www.cultureelerfgoed.nl

AMZ - Archeologische Monumenten Zorg zoals verwoord in de KNA. De AMZ bestaat in de KNA uit de volgende onderdelen: bureauonderzoek, inventariserend veldonderzoek, fysiek beschermen, archeologische begeleiding, opgraven, deponeren en registreren.

Archeologische beleids- of beleidsadvieskaart - Kaart, afgeleid van een monumentenkaart, verwachtings- of trefkanskaart en vindplaatsenkaart, die de ruimtelijke grondslag geeft voor een AMZ-beleid. De archeologische beleids- of beleidsadvieskaart geeft aan welke gebieden in een bestemmingsplan de (dubbel)bestemming archeologie (zouden) moeten krijgen. Deze gebieden zijn onderscheiden in zones of terreinen, waar een op onderdelen verschillend beleid kan worden gehanteerd.

Archeologisch monument - Volgens art. 1, lid b2 MW 1988 is een archeologisch monument een terrein, welke van algemeen belang is wegens de aanwezigheid van vóór tenminste vijftig jaar vervaardigde zaken, die van algemeen belang zijn wegens hun schoonheid, hun betekenis voor de wetenschap of hun cultuurhistorische waarde. Om het belang van monumenten te nuanceren is op de AMK het onderscheid gemaakt tussen terreinen van zeer hoge waarde, hoge waarde en waarde. Binnen de categorie terreinen van zeer hoge waarde zijn sommige terreinen aangewezen als beschermd monument.

Archeologische waarneming - Een aangetroffen of gesignaleerd archeologisch fenomeen. Dit kan de vondst van een bepaald (gebruiks)voorwerp zijn of de waarneming van de aanwezigheid van in de bodem aanwezige sporen die wijzen op menselijke activiteit in het verleden. Waarnemingen worden gedaan tijdens gerichte archeologische onderzoeken (van akkerbezoeken tot en met opgravingen), maar kunnen ook toevallig zijn. Waarnemingen moeten worden gemeld aan de RCE.

Archis - Het **archeologisch informatiesysteem**. Het wordt beheerd en bijgehouden door de RCE en bestaat uit een GIS-systeem met verschillende kaartlagen, waaraan een database is gekoppeld. Alle onderzoeken, waarnemingen en vondstmeldingen worden in Archis ingevoerd. Ook de AMK en de IKAW zijn in Archis opgenomen. Hierdoor is met het systeem snel en eenvoudig een eerste indicatie te krijgen of er aanwijzingen zijn dat ergens archeologische waarden aanwezig (kunnen) zijn. Het gebruik van Archis is voorbehouden aan geregistreerde (professionele) gebruikers.

Beheer - Onder beheermaatregelen worden verstaan alle regelmatig te treffen maatregelen, welke noodzakelijk zijn om ervoor te zorgen dat archeologische monumenten die in een goede staat verkeren dat ook blijven. Beheer bestaat uit schouwen, uitvoeren van onderhoud en eventueel monitoren. Het gaat hier om het treffen van maatregelen op de lange termijn.

Behoud in situ - Behoud van archeologische resten op exact de plaats waar de laatste gebruiker het heeft gedeponeerd, weggegooid of verloren.

Behoudenswaardig - In de KNA gehanteerde term om aan te geven dat een terrein zo waardevol is dat behoud in situ, of anders een opgraving, noodzakelijk is om de daarin aanwezige archeologische gegevens te behouden. Indien de uitspraak 'behoudenswaardig / niet behoudenswaardig' op voldoende waarderend onderzoek berust, is deze kwalificatie het sleutelbegrip bij het selectiebesluit.

Beschermde monument - Volgens art. 1, lid d MW 1988 is een beschermd monument: een onroerend monument welke in ingeschreven in de volgens de Monumentenwet ingestelde registers. In de Monumentenwet gelden voor archeologische monumenten (terreinen) en gebouwen dezelfde beschermende voorwaarden. (zie ook archeologisch monument).

Bevoegd gezag - De overheid (in dit geval de gemeente) die het selectiebesluit neemt en het Programma van Eisen goedkeurt. Het bevoegd gezag is doorgaans gekoppeld aan het bestuursorgaan dat de vergunningaanvraag dient te beoordelen (bijv. omgevingsvergunning = gemeente, ontgrondingsvergunning = provincie, ...)

Booronderzoek - Methode bij inventariserend veldonderzoek, gebaseerd op het verrichten van grondboringen, waarbij vooral wordt gelet op het voorkomen van archeologische indicatoren zoals aardewerkfragmenten, houtskool en fosfaatconcentraties.

Bouwvoor - Bovenste deel van de bodem van bijvoorbeeld een akker dat door menging door ploegen of spitten is ontstaan en humusrijker is dan de ondergrond. De grondlaag waar de wortels van de planten in groeien. Doorgaans de bovenste 30 cm.

Bureauonderzoek - Het doel van een bureauonderzoek is het verwerven van informatie over verwachte en/of aanwezige archeologische waarden binnen een bepaald gebied. Het opstellen van een gedetailleerde verwachtingskaart en een gespecificeerde verwachting kan deel uitmaken van een bureauonderzoek.

CAA - Centraal Archeologisch Archief, bevindt zich bij de RCE. Papieren archief waarin gegevens over archeologische waarnemingen en onderzoeken zijn verzameld.

CCvD - Centraal College van Deskundigen: de opvolger van het College voor de Archeologische Kwaliteit (CvAK). Het CCvD heeft de volgende taken: het vaststellen en bijhouden van de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA) en het geven van voorlichting over kwaliteitsborging in de archeologie. Het secretariaat van de CCvD is ondergebracht bij de SIKB, een organisatie die tot doel heeft de kwaliteit van bodemonderzoek in bredere zin te bevorderen.

CMA – Het Centraal Monumenten Archief. Hierin is alle (papieren) informatie die de RCE heeft over een AMK-terrein opgenomen. Omdat dit soms zeer uitvoerige informatie is (kadastrale gegevens en dergelijke) is niet altijd alle informatie opgenomen in Archis, maar deels wel via 'livelink' te benaderen.

Complextype - Interpretatie van een specifieke vondst en/of grondspoor of een groep daarvan, geeft aan in welke systeemcontext (complex) een vondst of grondspoor heeft gefunctioneerd.

Definitief onderzoek (DO) - Niet KNA-conforme term, zie Opgraving

Fysiek beschermen - Het duurzaam in stand houden van archeologische waarden *in situ* als bron van kennis en beleving. Het streven is het (verdere) verval van archeologische waarden tegen te gaan en aangerichte schade, zo mogelijk, te herstellen.

Gemeentelijk archeologisch adviseur - Archeologisch deskundige, extern in te huren, met de status van senior-archeoloog (volgens KNA). Inhoudelijke expertise kan worden verkregen door het in dienst nemen van een gemeentearcheoloog of - samen met omliggende gemeenten - een regioarcheoloog.

Gemeentelijk medewerker archeologie - Medewerker die de vergunning- en ontheffingsaanvraag beoordeelt op onderzoeksverplichting en het archeologisch onderzoekstraject begeleidt.

IKAW – Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden. De IKAW is een landelijke kaart met een schaal van 1:50.000, die op basis van geomorfologische gegevens, de kans weergeeft op de aanwezigheid van archeologische vindplaatsen (onderscheid in hoge, middelhoge, lage en zeer lage trefkans). De 'score' op de IKAW kan echter nooit voldoende zijn om op gemeentelijk niveau vast te stellen of archeologie wordt verstoord. Het gebruik van de IKAW vereist archeologische expertise (zie de Handleiding IKAW op www.cultureelerfgoed.nl).

IVO – Inventariserend veldonderzoek. Het doel van het inventariserend veldonderzoek is het aanvullen en toetsen van het verwachtingsmodel dat gebaseerd is op het bureauonderzoek. In het IVO worden de aanwezigheid, aard, karakter, de omvang, de datering, de gaafheid, de conservering en de relatieve kwaliteit van de archeologische waarden vastgesteld. Het moet zo worden uitgevoerd dat het niet destructiever is dan noodzakelijk. Een IVO bestaat doorgaans uit een booronderzoek of een proefsleuvenonderzoek, maar kan ook een geofysisch onderzoek zijn. Afhankelijk van het doel is het IVO onderverdeeld in een verkennende, karterende en waarderende fase. Het resultaat van het IVO is een rapport met een waardering, en een (selectie-)advies, aan de hand waarvan een beleidsbeslissing (meestal een selectiebesluit) genomen kan worden.

KNA - De Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA) is bedoeld als verplicht kader voor alle instellingen en personen die werkzaamheden uitvoeren in het kader van de archeologische monumentenzorg in Nederland. Het gaat daarbij onder meer om: veldonderzoek, opgraven, beheer, registreren, deponeren van vondsten en de archeologische begeleiding van projecten. De norm is ontwikkeld door een commissie van archeologen en maakt deel uit van een systeem van kwaliteitszorg. De KNA is te downloaden vanaf de website van de SIKB: www.sikb.nl.

Meldingsplicht - Sinds het aannemen van de eerste Monumentenwet in 1988 bestaat er in Nederland een meldingsplicht: 'Degene die anders dan bij het doen van opgravingen een zaak vindt waarvan hij weet dan wel redelijkerwijs moet vermoeden dat het een monument is, meldt die zaak zo spoedig mogelijk bij Onze minister.'

MoMo – Beleidsbrief Modernisering Monumentenzorg zoals die in 2009 door de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap is gepresenteerd. De MoMo bestaat uit drie pijlers: (1) minder regelgeving, (2) herbestemming van monumenten en (3) cultuurhistorie verankeren in de ruimtelijke ordening. De belangrijkste pijlers voor de archeologische monumentenzorg waarop de MoMo rust zijn pijlers 1 en 3. Naast deze drie pijlers investeert het ministerie eveneens in kennis: kennisvergaring, kennisontsluiting en kennisdeling. Dit vindt zijn neerslag in het rijksproject KiMoMo (KennisInfrastructuur Modernisering Monumentenzorg).

Monument – De Monumentenwet 1988 geeft de volgende omschrijving van archeologisch monumenten: terreinen met daar aanwezige vóór tenminste vijftig jaar vervaardigde zaken welke van algemeen belang zijn wegens hun schoonheid, hun betekenis voor de wetenschap of hun cultuurhistorische waarde. Het kan verwarrend zijn dat in het archeologisch spraakgebruik met het woord 'monument' soms wordt bedoeld 'een terrein dat op de AMK staat' en soms 'een wettelijk beschermd monument'. Niet alle 'monumenten' zijn dus wettelijk beschermd! Naast de wettelijk beschermde rijksmonumenten zijn er inmiddels ook provinciale en gemeentelijke archeologische monumenten, die planologisch beschermd zijn bijvoorbeeld middels het bestemmingsplan.

Nationale Onderzoeks Agenda Archeologie - De NOaA geeft inzicht in de actuele thema's en vragen die in de huidige archeologische discussie centraal staan en waaraan nieuw uitvoerend onderzoek een bijdrage kan leveren. In de NOaA wordt soms ook aangegeven wat de meest geschikte onderzoeksmethoden zijn voor de beantwoording van deze vragen; hij verduidelijkt de potentiële relaties tussen uitvoerend onderzoek en vigerende onderzoeksprogramma's en hij geeft inzicht in het belang van specialistisch onderzoek (bijv. van specifieke materiaalcategorieën). De NOaA kan ingezet worden als instrument voor het opstellen van onderzoeksplannen, de selectie en waardering van vindplaatsen en het opstellen van Programma's van Eisen Het is een gemeenschappelijk product van het hele archeologisch veld (RACM, Universiteiten, Bedrijfsleven, Gemeentelijke archeologen).

Onderzoeksgebied - Het geografische gebied waarop het onderzoek betrekking heeft.

Opgraving - Een opgraving of Definitief Onderzoek (DO) is een (preventieve) vorm van onderzoek. Dat wil zeggen dat het veldwerk van het onderzoek begonnen en afgesloten wordt vóór aanvang van de ingreep waarvoor het onderzoek nodig is. Een opgraving heeft als doel het documenteren en van gegevens en het veiligstellen van materiaal van vindplaatsen om daarmee informatie te behouden die van belang is voor kennisvorming over het verleden. De consequentie is dat na de opgraving de vindplaats niet meer bestaat ('opgraven = vernietigen'). De onderzoeksresultaten worden vastgelegd in een rapport.

Opgravingsvergunning - Volgens de huidige Monumentenwet 1988 (artikel 45) is het opgraven van een behoudenswaardige vindplaats alleen toegestaan met een schriftelijke vergunning van de minister van OCW. Dit is de zogeheten 'opgravingsbevoegdheid'.

Oppervlaktekartering – Karteringsmethode waarbij aan de hand van vondsten aan het oppervlak vindplaatsen worden gelokaliseerd. Hiertoe worden vooral akkerbouwpercelen (in verband met de vondstzichtbaarheid) in raaien met een regelmatige tussenafstand belopen, waarbij het oppervlak op vondsten wordt geïnspecteerd.

Plangebied - Het gebied waarbinnen de realisering van de planvorming het bodemarchief kan bedreigen.

Proefsleuf - Methode bij Inventariserend veldonderzoek.

PvA – Een Plan van Aanpak bij een opgraving geeft weer hoe een archeologische uitvoerder de vragen zoals omschreven in het Programma van Eisen denkt te gaan beantwoorden. Bij een PvA van een booronderzoek wordt het doel en de vraagstelling omschreven, evenals de werkwijze, maar gaat er geen PvE of goedkeuring door het bevoegd gezag aan vooraf.

PvE – Programma van Eisen. Aan een gravend archeologisch onderzoek moet altijd een PvE ten grondslag liggen dat is bekrachtigd door het bevoegd gezag. Het PvE stelt het kader voor ontwerp en uitvoering. In de KNA zijn de normen vastgelegd waaraan een PvE voor archeologisch onderzoek moet voldoen. Voor het format dat voor PvE's gebruikt dient te worden, zie www.sikb.nl.

RCE - Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed te Amersfoort, uitvoerende dienst van de Minister van OCW. In de RCE is de voormalige ROB (Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek) samen gegaan met de voormalige RDMZ (Rijksdienst voor de Monumentenzorg). Een tijdje heeft het nog RACM geheten (Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten). De RCE is sinds zijn oprichting in 1947 de centrale instantie in Nederland op het gebied van archeologisch onderzoek en documentatie. Sinds de

privatisering en decentralisatie van de AMZ zijn kerntaken van de archeologische tak van de RCE: onderzoeks- en vondstregistratie in Archis, uitvoering Monumentenwet (aanwijzingen en vergunningen), verlening opgravingsvergunningen aan bedrijven en gemeenten, fungeren als kenniscentrum.

SIKB – Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer (www.sikb.nl).

Selectieadvies - Schriftelijk advies aan het bevoegd gezag door een onderzoeks- en/of adviesbureau. Hierin wordt geadviseerd over de behoudenswaardigheid van één of meer vindplaatsen aan de hand van de opgestelde waardering en criteria die gesteld zijn in het archeologische beleid van de betrokken overheid.

Selectiebesluit - Een selectiebesluit is het gemotiveerde besluit van Burgemeester en Wethouders op grond van art. 39/41 MW 1988, waarin bepaald wordt of de waarde van een terrein voldoende is vastgesteld, en of maatregelen ter bescherming van het archeologisch erfgoed nodig zijn. Deze maatregelen kunnen zijn: een opgraving, archeologische begeleiding, technische behoudsmaatregelen. Een selectiebesluit kan in elke fase van het AMZ-proces genomen worden (na bureauonderzoek, verkennend onderzoek, karterend onderzoek en waarderend onderzoek). Het dient in ieder geval genomen te worden na waarderend onderzoek. In het selectiebesluit wordt niet alleen rekening gehouden met de waarde van het terrein, maar ook met het risico dat de ingreep vormt en met eventuele andere belangen. Bij het selectiebesluit wordt afgewogen of onderzoek of behoud in situ in een kennisbehoefte kan voorzien. Het besluit leidt tot het al dan niet, of onder voorwaarden, verlenen van een vergunning.

Senior-archeoloog - Archeoloog die voldoet aan de eisen volgens de KNA 3.1 (of later) -

Afgeronde universitaire opleiding archeologie (master), Kennis van de relevante onderdelen uit de BRL en de KNA protocollen, Indien de universitaire opleiding niet is afgerond in de archeologie van Noord West Europa dient de minimale aantoonbare ervaringsseis uitsluitend betrekking te hebben op werk in de Nederlandse archeologie, 6 jaar werkervaring met gravend onderzoek in Noordwest Europa, waarvan 3 jaar als archeoloog in een leidinggevende functie. 6 relevante publicaties en Lid van beroepsvereniging met ethische code

Site - een archeologisch gedefinieerde eenheid van tijd, ruimte, complextype, bijvoorbeeld een Romeins grafveld of een jachtkamp uit het mesolithicum. Binnen een vindplaats kunnen zich meerdere sites bevinden

Standaardrapport - Schriftelijk rapport over een opgraving waarin de informatie wordt weergegeven en geïnterpreteerd conform de specificaties van de KNA. De basisgegevens dienen zodanig (controleerbaar) te worden gepresenteerd dat verder wetenschappelijk onderzoek kan worden uitgevoerd. Het rapport dient tevens in digitale vorm, inclusief complete basisregistratie, aangeleverd te worden.

Toevalsvondst - Tijdens bouw- en andere werkzaamheden kan het voorkomen dat men stuit op een monument. Wanneer er geen sprake is van een officiële opgraving, spreken we over een toevalsvondst. Het begrip monument wordt hier gebruikt volgens de definitie van art. 1, onder b, sub 1 Monumentenwet 1988. Dit betreft alle vóór tenminste vijftig jaar vervaardigde zaken welke van algemeen belang zijn wegens hun schoonheid, hun betekenis voor de wetenschap of hun cultuurhistorische waarde.

Verstoring - Aantasting van een gebied met archeologische waarden. Dit verschijnsel kan zich voordoen: door erosie, afgraving of egalisatie, door (diepe) bewerking van de bovengrond, door zetting als gevolg van ophoging, door verdroging en verzuring.

Vindplaats - een locatie waar archeologische vondsten zijn gedaan.
Vooronderzoek: zie inventariserend onderzoek

Waarderen - Het bepalen van de kwaliteit van: het bodemarchief, van vondstmateriaal of van een monster. Het vaststellen van de kwaliteit van het bodemarchief geschiedt op basis van:

- belevingsaspecten (schoonheid en herinneringswaarde),
- fysieke criteria (gaafheid en conservering); deze geven de mate aan waarin archeologische overblijfselen nog intact en in hun oorspronkelijke positie aanwezig zijn,
- inhoudelijke criteria (zeldzaamheid, informatiewaarde, context- of ensemblewaarde en representativiteit).

De waardering van een vindplaats of een groep van vindplaatsen leidt tot een uitspraak over de behoudenswaardigheid ervan en vormt de basis voor het selectieadvies. Na het verwerken van het vondstmateriaal kan dit worden gewaardeerd om een selectie te kunnen maken van materiaal dat voor deponering in aanmerking komt (selectie materiaal). Monsters worden gewaardeerd teneinde een indruk te krijgen van de diversiteit, kwantiteit en conservering van organische resten.

Waarderend onderzoek - De waarderende fase van het inventariserend veldonderzoek dient om meer duidelijkheid te verkrijgen over de aard, omvang, datering, gaafheid, conservering en inhoudelijke kwaliteit van de archeologische resten ten behoeve van de waardebeoordeling. Hierbij dient ook (indien van toepassing) de onderzoeksagenda van de gemeente, de Provinciale OnderzoeksAgenda (POA) en de Nationale Onderzoeksagenda (NOA) te worden betrokken. Uiteindelijk volgt op basis van de waardestelling een selectieadvies en selectiebesluit.

Wabo – Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. De Wabo integreert diverse wetten waaronder de Wet op de ruimtelijke ontwikkeling, Monumentenwet 1988, Wet Milieubeheer en de Woningwet. De Wabo heeft tot doel om alle noodzakelijk toestemmingsbesluiten die noodzakelijk zijn voor een omlijnd, fysieke activiteit te bundelen tot één besluit.

Wamz – Wet op de archeologische monumentenzorg. De Wamz is een wijzigingswet waarmee niet alleen de Monumentenwet 1988 is aangepast, maar ook de Ontgrondingswet (Ow), de Wet Milieubeheer (Wm), de Woningwet (Ww) en de Wet ruimtelijke ordening (Wro). Hiermee wordt de archeologische monumentenzorg ingebed in het proces van de ruimtelijke ordening, waar het Verdrag van Valletta (= verdrag van Malta) ook om vraagt.

Bijlage 2. Rijks- en provinciaal beleid

1. RIJKSBELEID

Het rijk onderstreept al jaren het belang van cultuurhistorie in het landschap en in de samenleving. Hiervoor zijn dan ook in de nodige wetten en regelgeving bepalingen opgenomen ter bescherming en verbetering van dit erfgoed. Zo draagt het rijk zorg voor het aanwijzen en beheren van wettelijk beschermde rijksmonumenten en heeft het een wettelijke adviesrol met betrekking tot het aspect archeologie in m.e.r.-procedures. Deze adviesrol zal worden vervuld door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE).

Naar verwachting speelt het rijk in de gemeente Boekel alleen een actieve rol in het kader van m.e.r.-procedures en bij RO-procedures die betrekking hebben op een beschermd rijksmonument in de gemeente.

Indirect heeft rijksbeleid wel gevolgen voor de gemeentelijke archeologische beleidsvoering: de Wet op de archeologische monumentenzorg, de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en de beleidsbrief Modernisering Monumentenzorg.

1.1. De Wet op de archeologische monumentenzorg (Wamz)

De Wamz is een wijzigingswet waarmee per 1 september 2007 niet alleen de Monumentenwet 1988 is aangepast, maar ook de Ontgrondingwet (Ow), de Wet milieubeheer (Wm), de Woningwet (Ww) en de Wet ruimtelijke ordening (Wro). Hiermee wordt de archeologische monumentenzorg ingebed in het proces van de ruimtelijke ordening, waar het Verdrag van Malta¹² (1992) ook om vraagt. Een koppeling is ook logisch omdat in het proces van de ruimtelijke ordening immers besluiten worden voorbereid die verstrekkende gevolgen hebben voor het archeologische 'bodemarchief': bijvoorbeeld de bouw van woningen of bedrijfsgebouwen, de aanleg van infrastructuur of de inrichting van natuurgebieden.

De belangrijkste wetswijzigingen zijn:

- de bescherming van archeologische waarden is een verplicht aandachtspunt in:
 - milieueffectrapportages (hiertoe is de Wet milieubeheer gewijzigd);
 - bestemmingsplannen en ontheffingen hiervan (hiertoe is de Woningwet en de Wro gewijzigd);
 - ontgrondingen (hiertoe is de Ontgrondingenwet gewijzigd);
- bij de kostentoedeling wordt het veroorzakerprincipe gehanteerd. Dit principe wordt in het wetsvoorstel verder uitgewerkt, waarbij ook de excessieve kosten worden geregeld;
- liberalisering van de markt door toelating van archeologisch bedrijfsleven;
- wettelijke verankering van de kwaliteitsbewaking en toezicht.

¹² Het verdrag van Malta wordt ook wel Verdrag van Valletta genoemd, naar de hoofdstad van het eiland Malta. De belangrijkste uitgangspunten die in het verdrag opgenomen zijn, zijn:

- het streven naar behoud en bescherming van archeologische waarden in de bodem;
- de kosten van archeologische werkzaamheden komen in principe voor rekening van de initiatiefnemer van bodemversturende activiteiten (veroorzakerprincipe);
- de archeologische monumentenzorg wordt een geïntegreerd onderdeel van het ruimtelijke ordeningsproces.

In de Wamz is opgenomen dat bij ingrepen onder de 100 m², waarvoor een ontheffing of vergunning wordt aangevraagd, geen wettelijke verplichtingen ten aanzien van archeologie worden opgelegd. Dit is om te voorkomen dat ook bij de kleine bodemingrepen (zogenaamde 'postzegel-terreinen') een onderzoeksplicht geldt en om particulieren te behoeden voor onevenredig hoge kosten voor archeologie. Overigens kan de gemeenteraad een afwijkende oppervlakte vaststellen.

Bovenstaande ondergrens houdt in dat toekomstige kleine bodemingrepen toegestaan worden waarbij archeologisch (voor)onderzoek niet verplicht gesteld wordt. Deze vrijstelling laat echter onverlet dat archeologische resten die bij toeval aangetroffen worden bij graafwerkzaamheden, direct gemeld moeten worden aan het bevoegd gezag, conform Monumentenwet 1988, laatste wijziging van 1 september 2007, paragraaf 7, artikel 53 en verder.

1.2. De Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)

Per 1 oktober 2010 is de Wabo in werking getreden. Het hoofddoel van de Wabo is het bundelen van de verschillende toestemmingsbesluiten (vergunningen en ontheffingen) die nodig zijn voor het realiseren van een plaatsgebonden, fysiek project tot één besluit. Concreet worden onder andere de sloop-, bouw-, aanleg- en monumentenvergunning gecombineerd tot een omgevingsvergunning. Doordat er slechts één besluit (vergunning) wordt verleend, is er slechts één bestuursorgaan betrokken, nl. het college van burgemeester en wethouders.

De gevolgen van de Wabo komen vooral tot uiting in de Wro. De Wabo plaatst namelijk het bestemmingplan met de regels en verbeelding centraal. Hierdoor en door de Wamz, die zoals de Wro het bestemmingplan en diens plankaart centraal plaatst, worden gemeenten verplicht de cultuurhistorische/archeologische belangen te inventariseren en mee te wegen bij het tot stand brengen van een bestemmingsplan.

Om rechtszekerheid te creëren, heeft de Wabo opgenomen dat alleen als in het bestemmingsplan gebieden zijn aangemerkt als archeologisch waardevol, er voorwaarden en voorschriften betreffende bijv. archeologisch onderzoek gekoppeld kunnen worden aan een omgevingsvergunning. Dit houdt in dat zodra een omgevingsvergunningdossier bij de gemeente binnenkomt, dit tijdens de wettelijke beoordelingstermijn¹³ tevens getoetst moet worden op de cultuurhistorische (en dus ook de archeologische) component. Omdat de beoordelingstermijn echter kort is, is het bijna onmogelijk om archeologisch vooronderzoek tot uitvoering te brengen, te rapporteren en te beoordelen binnen de gestelde termijn. Dit impliceert dat dit (voor)onderzoek voorafgaand aan de vergunningaanvraag c.q. de indiening van een omgevingsvergunningdossier bij de gemeente uitgevoerd moet zijn en dat dossiers die geen archeologisch onderzoeksrapport hebben bijgevoegd als bijlage niet ontvankelijk verklaard en dus niet in behandeling genomen mogen worden.

¹³ De Wabo kent twee beoordelingstermijnen: reguliere voorbereidingsprocedure is 8 weken en de uitgebreide voorbereidingsprocedure is 26 weken. Beide procedures kennen de mogelijkheid om met maximaal 6 weken verlengd te worden.

1.3. Beleidsbrief Modernisering Monumentenzorg (MoMo)

In 2009 heeft de minister van OC&W zijn visie op de toekomst van de monumentenzorg vastgelegd in de zogenaamde Beleidsbrief Modernisering Monumentenzorg (MoMo). De MoMo bestaat uit drie pijlers:

- (1) minder regelgeving,
- (2) herbestemming van monumenten en
- (3) cultuurhistorie verankeren in de ruimtelijke ordening.

De belangrijkste pijlers voor de archeologische monumentenzorg waarop de MoMo rust zijn pijler 1 en 3.

Iedere overheid kan zijn eigen regelgeving opstellen mits deze maar niet strijdig is met hogere wetgeving. Dit leidt tot een veelheid aan wetten, verordeningen, uitvoeringsbesluiten e.d. en zorgt ervoor dat initiatiefnemers halve juristen moeten zijn om hieruit nog wijs te geraken. De Wabo integreert al een heel aantal wetten en uitvoeringsbesluiten en zorgt zodoende voor een forse vereenvoudiging, maar het kan nog beter. De RCE scherpt daarom haar subsidiebeleid verder aan, creëert vergunningsvrije activiteiten bij rijksmonumenten en beperkt haar adviesplicht. Provincies en gemeenten kunnen een soortgelijke aanpak overwegen.

Pijler 3 benadrukt het streven naar een goede verankering van cultuurhistorie in de ruimtelijke ordening. Goede ruimtelijke ordening betekent immers dat er een integrale afweging plaatsvindt van alle belangen die effect hebben op de kwaliteit van de ruimte. Eén van die belangen is de cultuurhistorie. Het bestemmingsplan wordt dan ook in de MoMo naar voren geschoven als een belangrijk instrument om cultuurhistorische waarden in een gebied te beschermen.

Naast de drie pijlers van MoMo investeert het rijk in een goede kennisinfrastructuur. Tot op heden zijn er nog veel instanties die kennis hebben van het erfgoed. Kennis op academisch niveau, vakinhoudelijke en operationele kennis en ervaring in de praktijk. In deze gefragmenteerde kennis heeft de RCE een stimulerende en verbindende rol en de ambitie om deze kennis samen te brengen. Door meer verbindingen te leggen in de keten tussen de verschillende kennispartners – privaat en publiek – en tussen kenniscentra in de verschillende domeinen.

2. ROL VAN DE PROVINCIE NOORD-BRABANT

De meeste provincies werken sinds medio 1990 al in de geest van het verdrag van Valletta en hadden de afgelopen jaren al een '*Malta-proof*' beleid, vastgelegd in nota's, beleidsstukken, streek- en omgevingsplannen. Het opstellen en up-to-date houden van een cultuurhistorische waardenkaart om de versterking van de Brabantse identiteit te stimuleren, is hier een mooi voorbeeld van. In 2006 is hiermee gestart en ten gevolge van de inwerkingtreding van de Wro in 2008 was er de noodzaak om te komen tot een zorgvuldiger afbakening en onderbouwing van de erfgoedwaarden van provinciaal belang. Dit heeft in 2010 geresulteerd in een geactualiseerde provinciale cultuurhistorische waardenkaart.

In totaal heeft de provincie Noord-Brabant 21 cultuurhistorische landschappen met daarbinnen historisch landschappelijke vlakken en 16 archeologische landschappen geselecteerd en beschreven. De inzet van dit erfgoed is om de ruimtelijke kwaliteit van de leefomgeving te

verhogen en de verbinding van dit erfgoed met Noord-Brabant en haar inwoners te stimuleren. De cultuurhistorische landschappen hebben hun vertaling gekregen in de verordening Ruimte Noord Brabant 2011¹⁴, de archeologische landschappen (nog) niet.

Binnen de gemeente Boekel ligt geen van de aangewezen en in de Verordening Ruimte opgenomen cultuurhistorisch landschappen. Een provinciaal archeologisch landschap is evenmin aanwezig binnen de gemeente.

Daarnaast heeft een provincie ook een aantal wettelijke taken met betrekking tot archeologiebeleid. Met de invoering van de Wro worden wel wat andere accenten in beleidsuitvoering gelegd. Zo is voor de provincie met de inwerkingtreding van de Wro de goedkeuringsbevoegdheid voor gemeentelijke ruimtelijke plannen vervallen. Toetsing en sturing zijn alleen nog aan de orde bij bovenlokaal of provinciaal belang. Het indienen van bedenkingen bij het college van Gedeputeerde Staten (GS) of het onthouden van goedkeuring door GS zijn vervallen met de nieuwe wet. Daar staat wel tegenover dat de provincie de bevoegdheid heeft gekregen om attentiegebieden aan te wijzen en zienswijzen in te dienen tijdens een bestemmingsplanprocedure.

Het huidige archeologiebeleid van de provincie -en dus diens wettelijke archeologietaken- is gericht op (1) duurzaam behoud / beheer van het archeologisch erfgoed *in situ* door gebiedsbescherming; (2) duurzaam behoud / beheer van het archeologisch erfgoed *ex situ* (het depot), als behoud in situ onmogelijk blijkt en (3) vergroting van het maatschappelijk draagvlak voor archeologie in Brabant.

3. WAT BETEKENT DIT VOOR GEMEENTEN?

De introductie van de Wamz heeft de rollen van de verschillende overheden op het gebied van de archeologische monumentenzorg ingrijpend veranderd. Deze verandering wordt nog eens versterkt door de nieuwe Wro en de Wabo. De filosofie achter deze nieuwe wetten wordt kernachtig samengevat door het adagium 'decentraal wat kan, centraal wat moet'.

Bovenstaande wetten leiden ertoe dat steeds meer verantwoordelijkheden bij de gemeenten liggen. De gemeenten hebben zo ook de verantwoordelijkheid gekregen voor de cultuurhistorie en het archeologische bodemarchief van hun grondgebied.

De verantwoordelijkheid voor het eigen bodemarchief is geoperationaliseerd door middel van het proces van de ruimtelijke ordening. Nieuw is dat gemeenten op grond van de Wamz, de nieuwe Wro en de Wabo de rol krijgen van bevoegd gezag. De zorg voor het bodemarchief is hiermee niet meer vrijblijvend, maar een (verplichte) verantwoordelijkheid. De gemeenten zullen dus bij ruimtelijke plannen ervoor moeten zorgen dat de archeologische belangen

¹⁴ De Verordening Ruimte Noord-Brabant 2011 heeft naast de bescherming en waardebeoordeling van het nationale landschap (Het Groene Woud), onder andere opgenomen dat aardkundige, cultuurhistorische landschappen en - objecten van bovenregionaal/provinciaal belang beschermd dienen te worden. Daartoe zijn in de Verordening Ruimte regels opgenomen dat bestemmingsplannen, gelegen in voorgenoemde gebieden, mede tot behoud, herstel of de duurzame ontwikkeling van de onderscheiden gebieden strekt (hoofdstuk 7). Op de Cultuurhistorische waardenkaart van Noord Brabant staan deze gebieden aangegeven. Van elk van die gebieden is een gebiedsbeschrijving en achterliggende waardebeoordeling voorhanden.

bekend zijn en dat deze zorgvuldig worden meegewogen in een afwegingsproces met andere (maatschappelijke, sociale, economische, ecologische) belangen.

In hoofdlijnen betekent dit het volgende voor de gemeente:

- de omgang met de archeologie binnen de gemeentegrenzen wordt primair een verantwoordelijkheid van de gemeente;
- de gemeente dient gebieden met (te verwachten) archeologische waarden op te nemen in bestemmingsplannen;
- de gemeente stelt zelf voorwaarden of verleent ontheffingen / vergunningen;
- de gemeente is verantwoordelijk voor (en aanspreekbaar op) haar beslissingen aangaande haar omgang met archeologische waarden.

De omgang met bekende en te verwachte archeologische waarden dient dus vastgelegd te worden in nieuwe en herziene bestemmingsplannen. Aanvragen voor omgevingsvergunningen dienen aan de 'archeologische' planregels in het bestemmingsplan te worden gekoppeld. De inwerkingtreding van de Wabo heeft dit versneld door te stellen dat bij omgevingsvergunningen enkel voorwaarden gesteld mogen worden mits e.e.a. in het bestemmingsplan hierover is opgenomen.

Bijlage 3. Het proces van de archeologische monumentenzorg

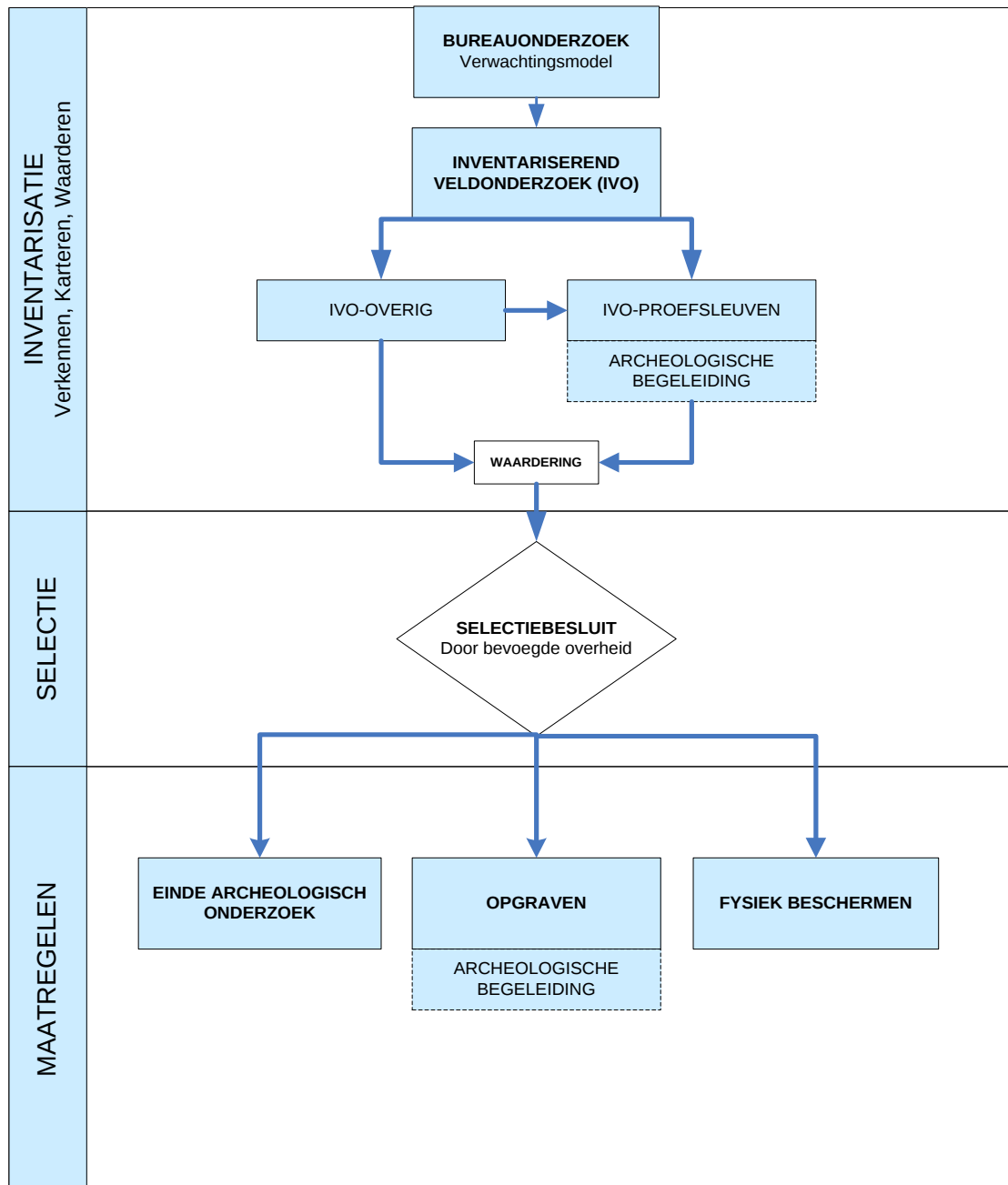
Het AMZ-proces is een vorm van trechtering, waarbij meestal begonnen wordt met betrekkelijk eenvoudige (en minder kostbare) onderzoeksmethoden. De meer complexe werkzaamheden worden pas later in het proces toegepast op vindplaatsen waar in het belang van een onderbouwd selectiebesluit nader onderzoek noodzakelijk is. Zo wordt via een proportionele inzet van middelen gekomen tot een afweging van het archeologische belang in het kader van de ruimtelijke ordening. In gevallen waar voldoende duidelijkheid is over de archeologische verwachting, kan om het planproces te versnellen, overwogen worden om bepaalde stappen achterwege te laten. Deze afweging vindt bij voorkeur plaats in overleg met een senior(advies) archeoloog.

Het AMZ-proces dient te leiden tot de vraag of er een vergunning binnen een aangewezen archeologische zone kan worden verleend. Hiervoor kent het AMZ-proces een zgn. archeologisch stappenplan, onder te verdelen in inventarisatie, selectie en maatregelen (figuur 2). Ook als archeologische terreinen en verwachtingszones niet in de bestemmingsplannen zijn opgenomen, geldt dit stappenplan bij bestemmingsplanwijzigingen en vrijstellingsbesluiten. Iedere stap eindigt met de afweging of er voldoende informatie is verzameld om een verantwoorde beslissing over eventuele vervolgacties te kunnen nemen. Als er niet voldoende bekend is over de aard en kwaliteit van de archeologische resten (en dus over de gevolgen van de geplande ingreep) kan de gemeente verlangen dat de initiatiefnemer onderzoek laat verrichten waarmee de benodigde informatie wordt verzameld over de aard en kwaliteit van de aanwezige archeologische resten. Op basis van het onderzoeksrapport daarover neemt de gemeente een besluit over het al dan niet verlenen van een vergunning en of daaraan nadere voorwaarden worden verbonden (zoals het verrichten van verder onderzoek, aanpassing van het plan, of een eventuele opgraving).

Randvoorwaarden:

- Voor alle stappen geldt dat de uitvoering ervan dient plaats te vinden conform specificaties vastgelegd in de protocollen en leidraden van de vigerende versie van de Kwaliteitsnorm voor de Nederlandse Archeologie (KNA) en eventuele aanvullende eisen van de gemeente;
- Voor de stappen inventariserend veldonderzoek, opgraven en archeologische begeleiding geldt dat uitvoering alleen is voorbehouden aan bedrijven met een opgravingsvergunning;
- Het uitvoeren van IVO-overig (boren, veldkartering) dient te geschieden op basis van een door een senior archeoloog opgesteld Plan van Aanpak dat niet door het bevoegd gezag hoeft te worden goedgekeurd. Ook hiervoor geldt dat de gemeente met betrekking tot de uitvoering aanvullende eisen kan formuleren;

- het uitvoeren van de stappen IVO-proefsleuven, archeologische begeleiding en opgraven, alsook fysieke bescherming dient plaats te vinden op basis van een door het Bevoegd Gezag goedgekeurd archeologisch Programma van Eisen (PvE), opgesteld onder verantwoordelijkheid van een senior-archeoloog.
- De gemeente neemt vanuit haar rol als bevoegd gezag en vergunningverlener op basis van het uitgevoerde (voor)onderzoek en het daaruit voortvloeiende advies een selectiebesluit.

Figuur 2. Het proces van de archeologische monumentenzorg (AMZ) in schema zoals dat algemeen gehanteerd wordt.

Bijlage 4. Beleidskaart archeologie Boekel

Losse kaartbijlage.

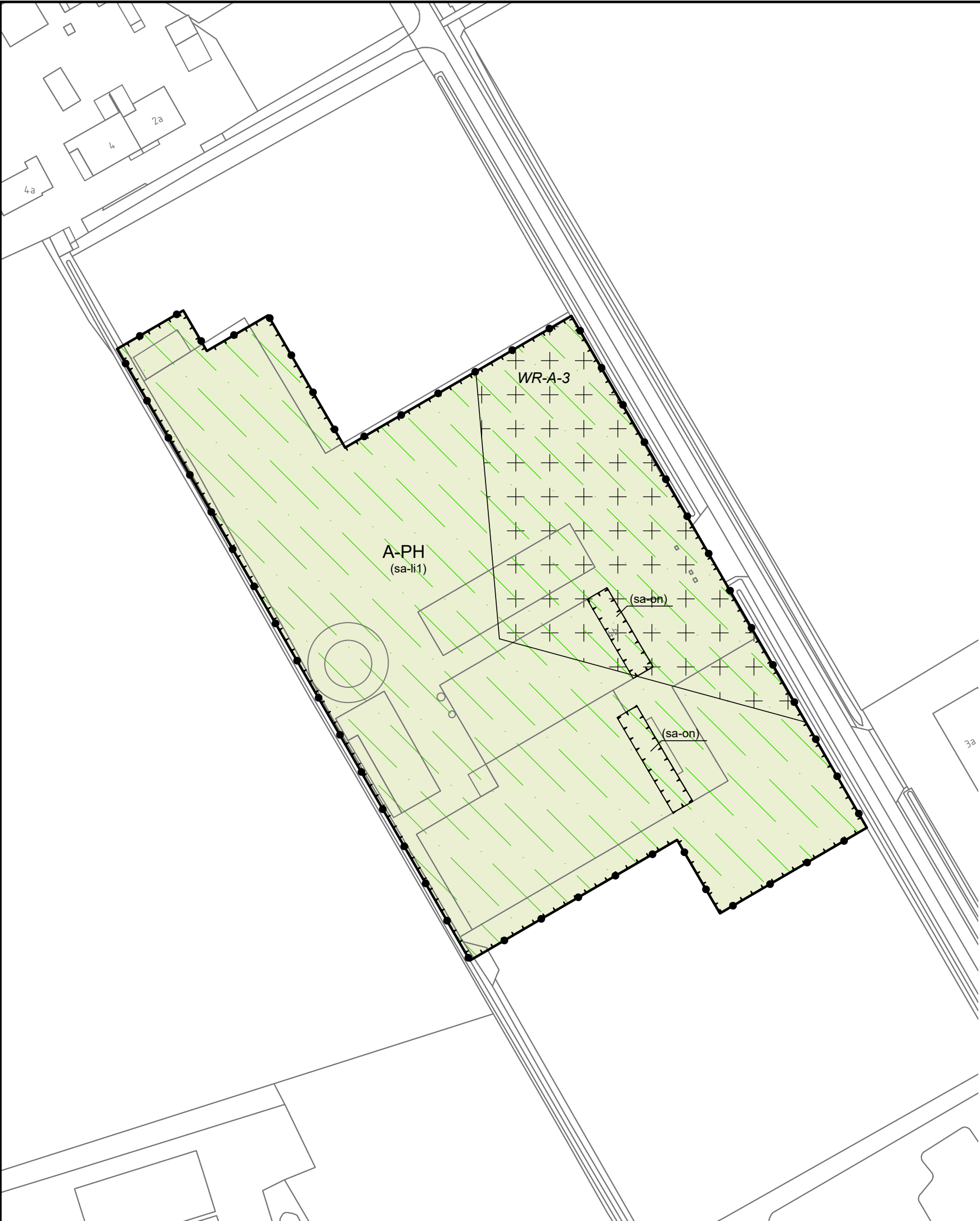
De inhoudelijke onderbouwing van de beleidskaart is eveneens een losse bijlage.

VERBEEELDING

RHO ADVISEURS

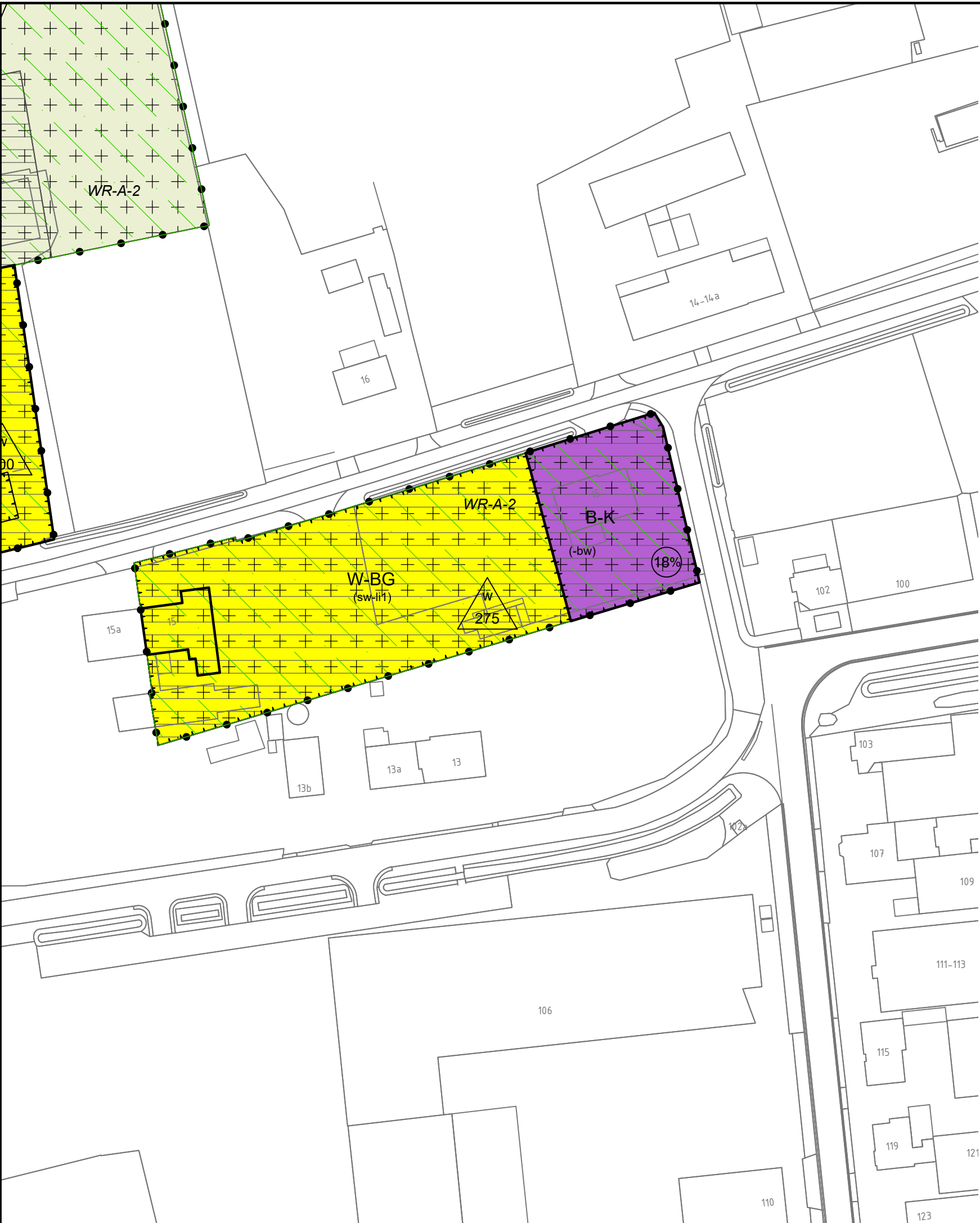
- Plangrens
- A-PH Agrarisch - Paardenhouderij
- WR-A-3 Waarde - Archeologie 3
- vrijwaringszone - vogelbeheergebied
- Bouwvlak
- (sa-li1) specifieke vorm van agrarisch - landschappelijke inpassing 1
- (sa-on) specifieke vorm van agrarisch - overnachting

GEMEENTE BOEKEL
TAM-omgevingsplan Hoofdstuk 22a, Herziening 2025
Locatie De Bunders 4B, Boekel

PROJECT	20240360	Ter vaststelling	02-10-2025
FORMAAT	A3	Ontwerp	15-07-2025
SCHAAL	1:1000	Concept	21-02-2025
KAART	1/1		
GETEKEND	K. Heijmeriks		
IDN	NL.IMRO.0755.TAM22a-ON01		

RHO ADVISEURS

- Plangrens
- B-K Bedrijf - Kernen
- W-BG Wonen - Buitengebied
- WR-A-2 Waarde - Archeologie 2
- overige zone - cultuurhistorisch vlak - ensembles
- vrijwaringszone - vogelbeheergebied
- Bouwvlak
- (-bw) bedrijfswoning uitgesloten
- (sw-li1) specifieke vorm van wonen - landschappelijke inpassing 1
- W 275 maximale oppervlakte bijgebouwen (m2)
- 18% maximum bebouwingspercentage (%)

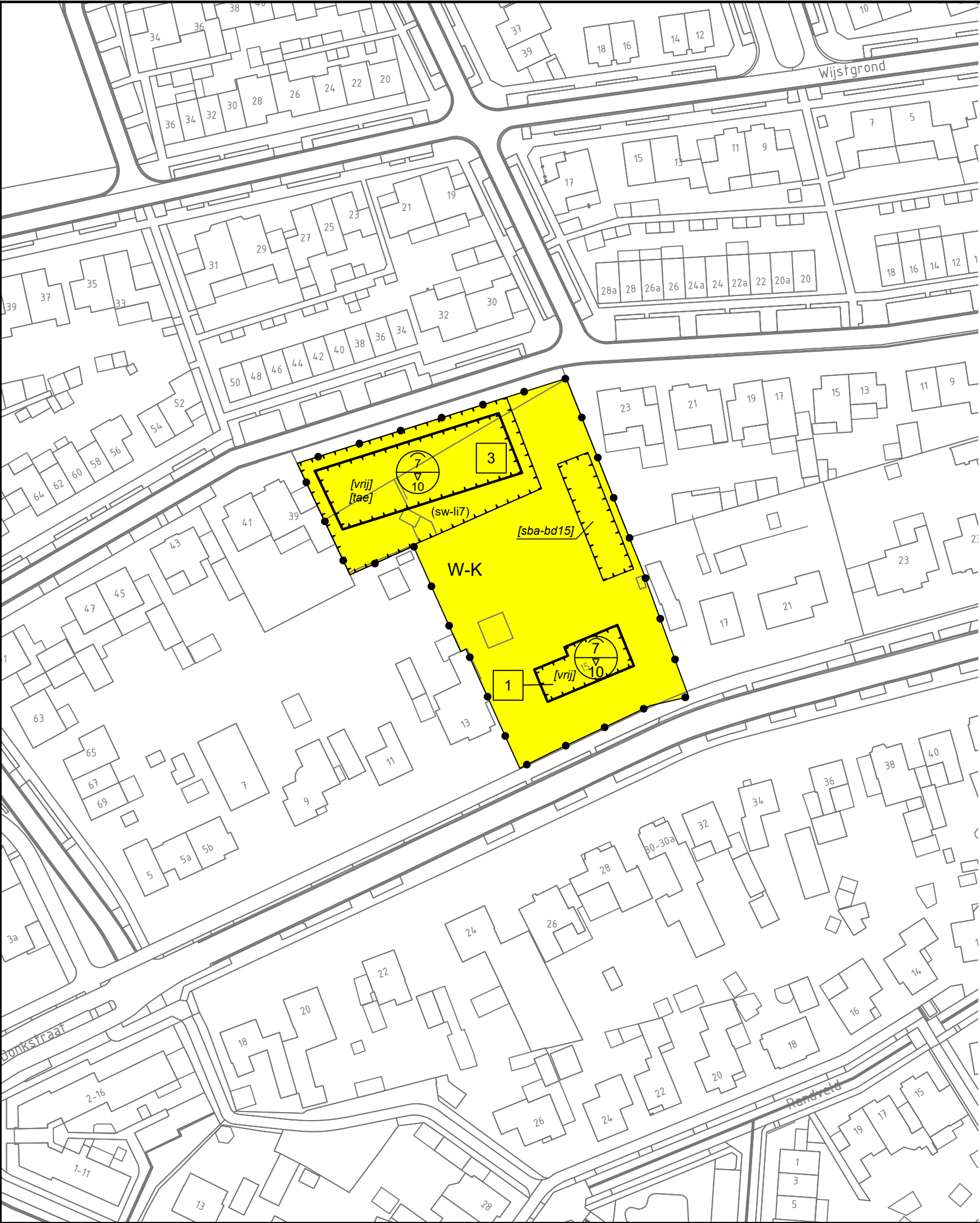
GEMEENTE BOEKEL
TAM-omgevingsplan Hoofdstuk 22a, Herziening 2025
Locatie Neerbroek 15C, Boekel

PROJECT	20240360
FORMAAT	A3
SCHAAL	1:1000
KAART	1/1
GETEKEND	K. Heijmeriks
IDN	NL.IMRO.0755.TAM22a-ON01

Ter vaststelling	02-10-2025
Ontwerp	15-07-2025
Concept	21-02-2025

RHO ADVISEURS

- Plangrens
- W-K Wonen - Kernen
- Bouwvlak
- specifieke vorm van wonen - landschappelijke inpassing 7
- twee-aaneen
- vrijstaand
- specifieke bouwaanduiding - bijgebouwen donkstraat 15
- maximum aantal wooneenheden
- maximum goothoogte (m)
maximum bouwhoogte (m)
- maximale oppervlakte bijgebouwen (m2)

GEMEENTE BOEKEL

TAM-omgevingsplan Hoofdstuk 22a, Herziening 2025 Boekweit ong. en Donkstraat 15, Boekel

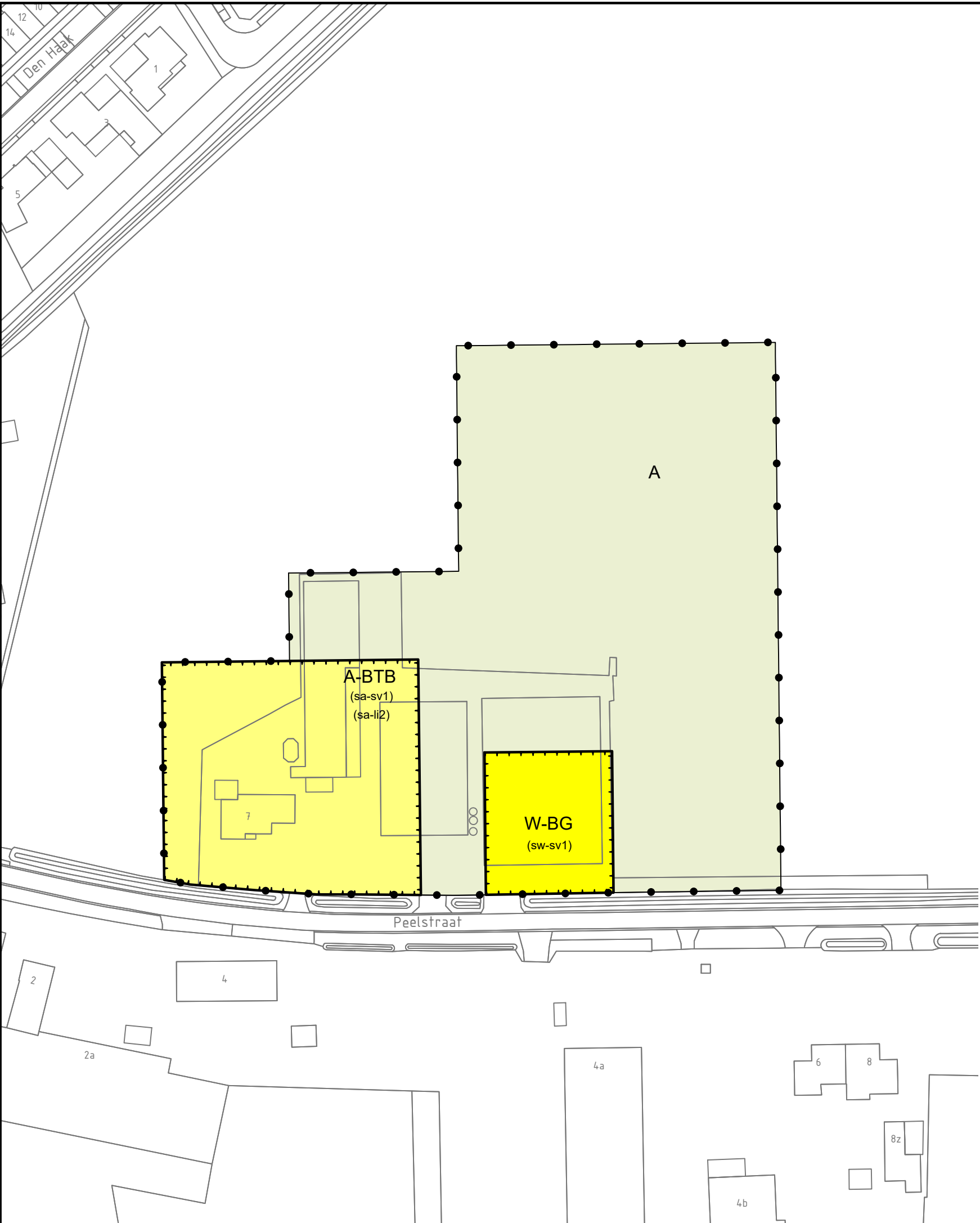
PROJECT 20240360
FORMAAT A3
SCHAAL 1:1000
KAART 1/1
GETEKEND K. Heijmeriks
IDN NL.IMRO.0755.TAM22a-ON01

Ter vaststelling 02-10-2025
Ontwerp 15-07-2025
Concept 21-02-2025

RHO ADVISEURS

info@rho.nl
www.rho.nl

- Plangrens
- A Agrarisch
- A-BTB Agrarisch bedrijf - (vollegronds-)teeltbedrijf
- W-BG Wonen - Buitengebied
- Bouwvlak
- (sa-li2) specifieke vorm van agrarisch - landschappelijke inpassing 2
- (sa-sv1) specifieke vorm van agrarisch - sloopverplichting 1
- (sw-sv1) specifieke vorm van wonen - sloopverplichting 1

GEMEENTE BOEKEL
TAM-omgevingsplan Hoofdstuk 22a, Herziening 2025
Locatie Peelstraat 7, Boekel

PROJECT 20240360
FORMAAT A3
SCHAAL 1:1000
KAART 1/1
GETEKEND K. Heijmeriks
IDN NL.IMRO.0755.TAM22a-ON01

Ter vaststelling 02-10-2025
Ontwerp 15-07-2025
Concept 21-02-2025

RHO ADVISEURS

info@rho.nl
www.rho.nl

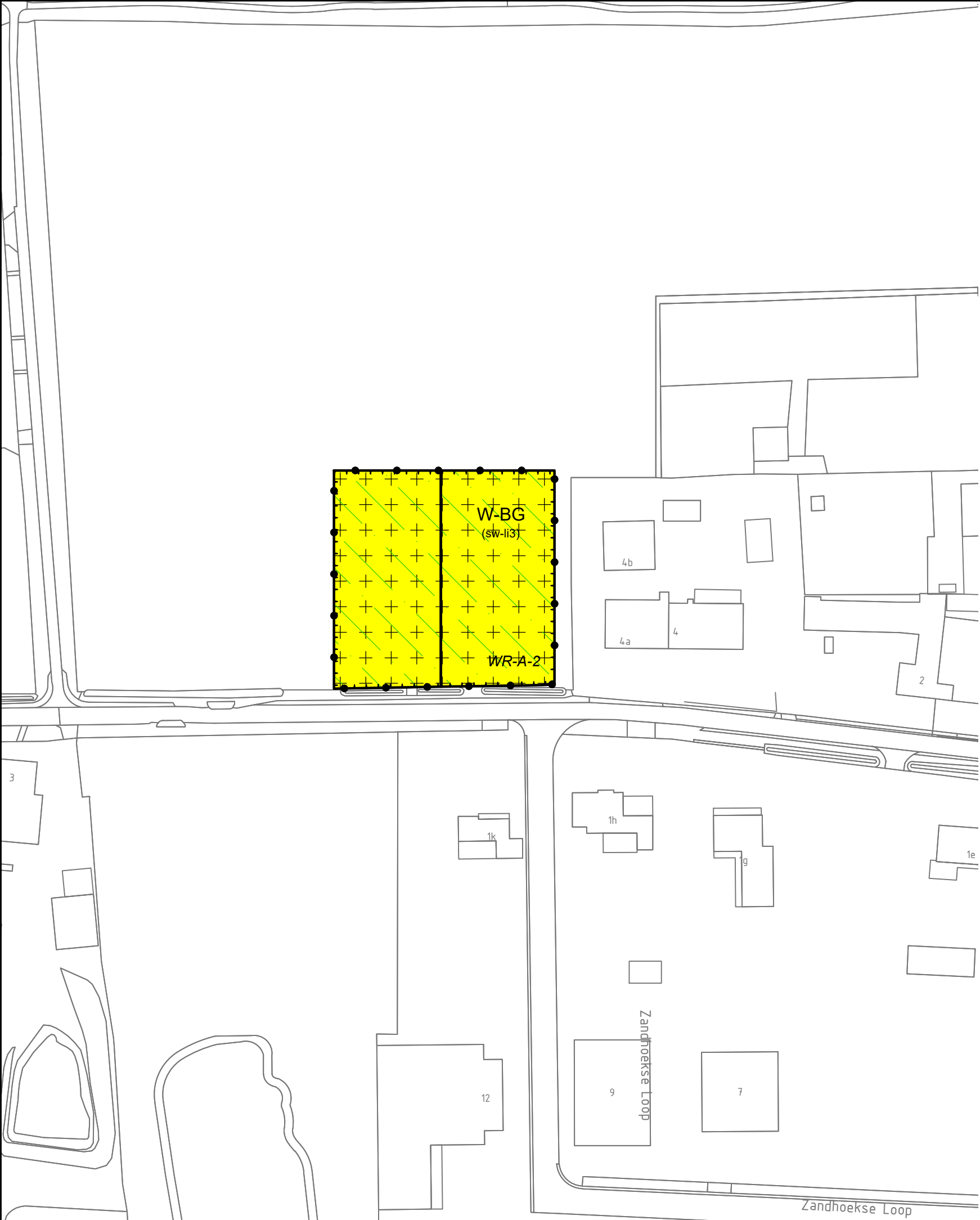
- Plangrens
- A Agrarisch
- W-BG Wonen - Buitengebied
- WR-A-3 Waarde - Archeologie 3
- vrijwaringszone - vogelbeheergebied
- Bouwvlak
- (sw-li2) specifieke vorm van wonen - landschappelijke inpassing 2
- (sw-sv2) specifieke vorm van wonen - sloopverplichting 2
- W 420 maximale oppervlakte bijgebouwen (m2)

GEMEENTE BOEKEL
TAM-omgevingsplan Hoofdstuk 22a, Herziening 2025
Locatie Hoekstraat 1-1A, Venhorst

PROJECT	20240360	Ter vaststelling	02-10-2025
FORMAAT	A3	Ontwerp	15-07-2025
SCHAAL	1:1000	Concept	21-02-2025
KAART	1/1		
GETEKEND	K. Heijmeriks		
IDN	NL.IMRO.0755.TAM22a-ON01		

RHO ADVISEURS

- Plangrens
- W-BG Wonen - Buitengebied
- WR-A-2 Waarde - Archeologie 2
- vrijwaringszone - vogelbeheergebied
- Bouwvlak
- (sw-li3) specifieke vorm van wonen - landschappelijke inpassing 3

GEMEENTE BOEKEL
TAM-omgevingsplan Hoofdstuk 22a, Herziening 2025
Locatie Zandhoek ong., Boekel

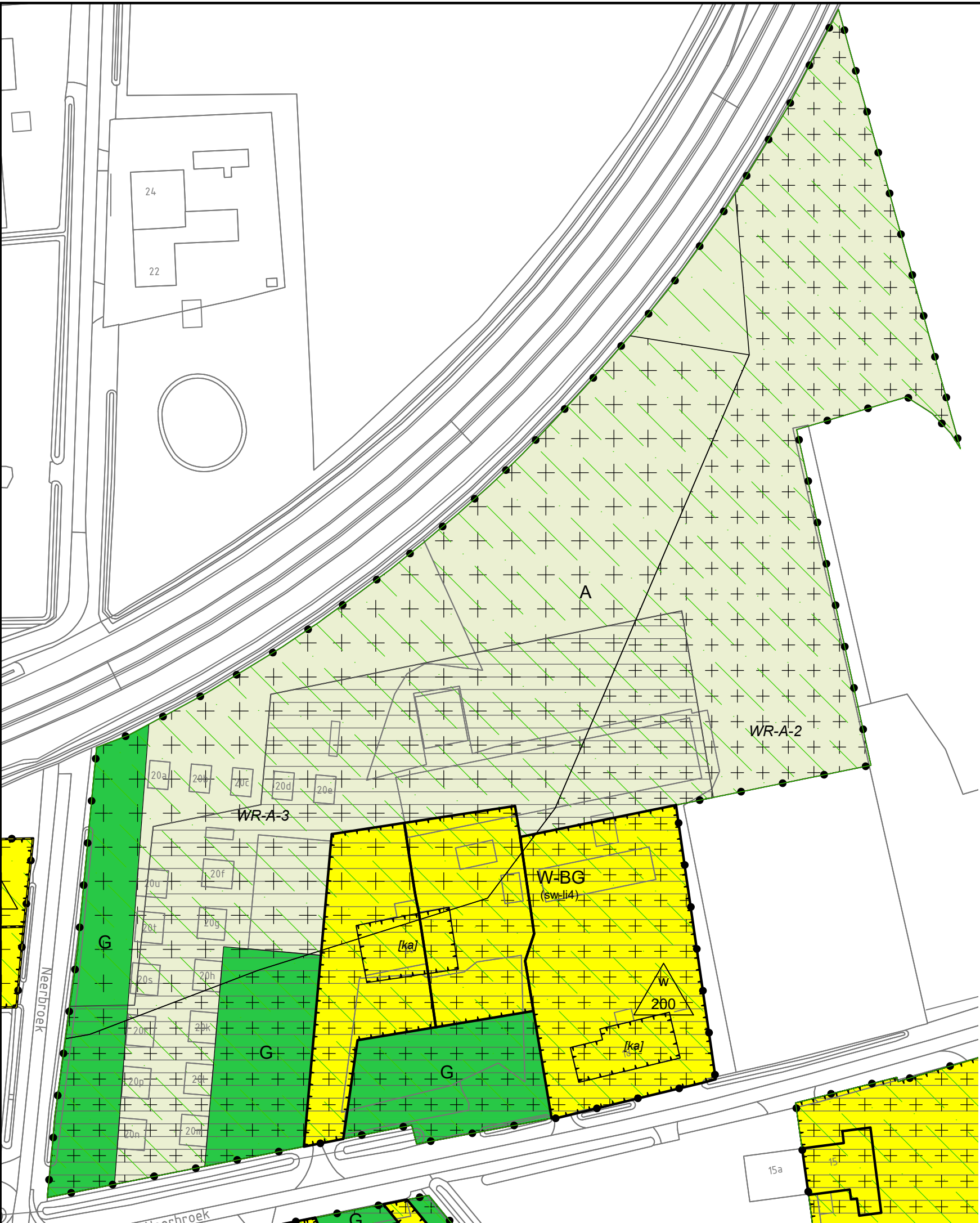
PROJECT 20240360
FORMAAT A3
SCHAAL 1:1000
KAART 1/1
GETEKEND K. Heijmeriks
IDN NL.IMRO.0755.TAM22a-ON01

Ter vaststelling 02-10-2025
Ontwerp 15-07-2025
Concept 21-02-2025

RHO ADVISEURS

info@rho.nl
www.rho.nl

- Plangrens
- A Agrarisch
- G Groen
- W-BG Wonen - Buitengebied
- Waarde - Archeologie 2
- Waarde - Archeologie 3
- overige zone - cultuurhistorisch vlak - ensembles
- vrijwaringszone - vogelbeheergebied
- Bouwvlak
- karakteristiek
- specifieke vorm van wonen - landschappelijke inpassing 4
- maximale oppervlakte bijgebouwen (m2)

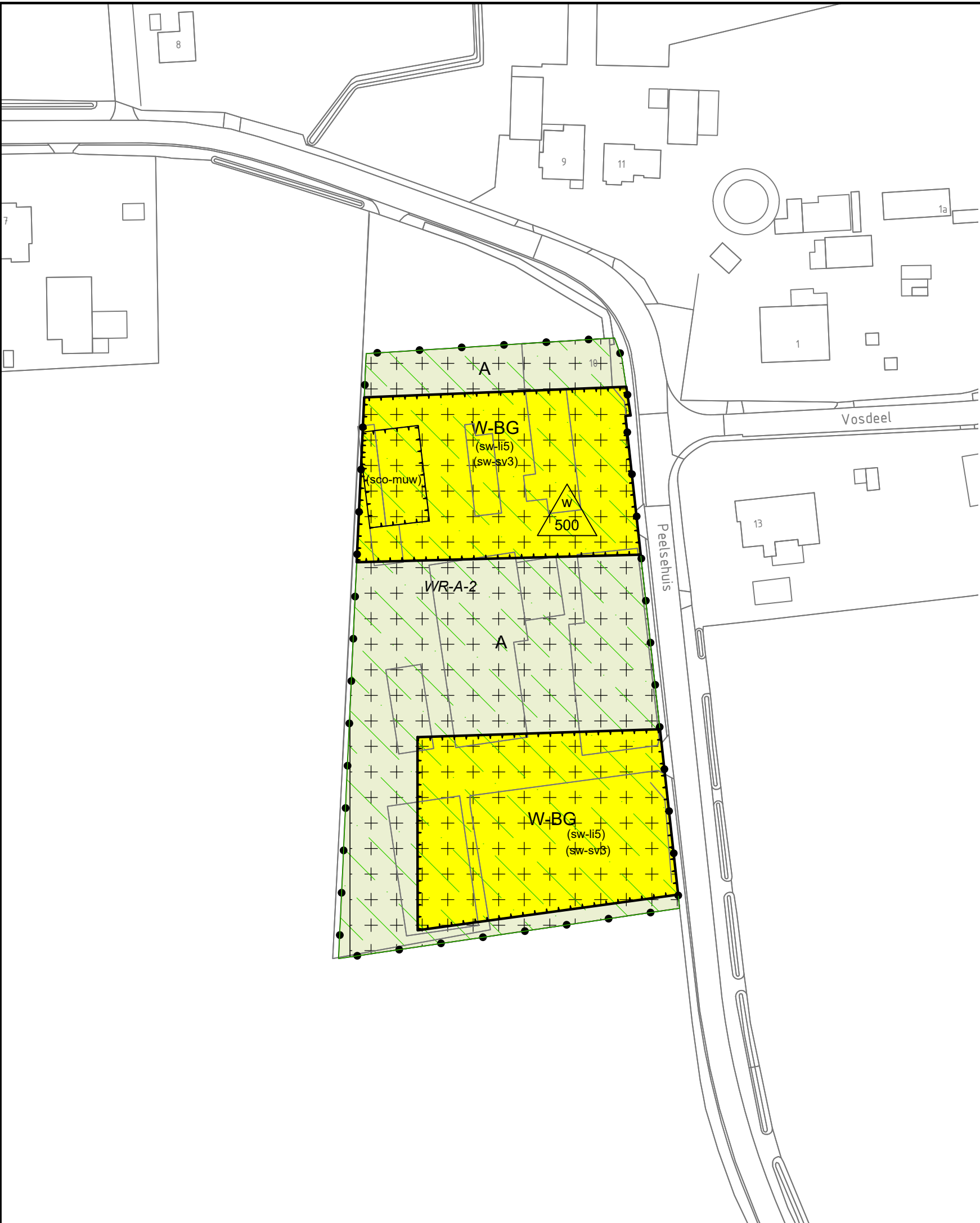
GEMEENTE BOEKEL
TAM-omgevingsplan Hoofdstuk 22a, Herziening 2025
Locatie Neerbroek 18-20, Boekel

PROJECT	20240360
FORMAAT	A3
SCHAAL	1:1000
KAART	1/1
GETEKEND	K. Heijmeriks
IDN	NL.IMRO.0755.TAM22a-ON01

Ter vaststelling	02-10-2025
Ontwerp	15-07-2025
Concept	21-02-2025

RHO ADVISEURS

- Plangrens
- Agrarisch
- Wonen - Buitengebied
- Waarde - Archeologie 2
- vrijwaringszone - vogelbeheergebied
- Bouwvlak
- specifieke vorm van cultuur en ontspanning - muziekstudio en winkel
- specifieke vorm van wonen - landschappelijke inpassing 5
- specifieke vorm van wonen - sloopverplichting 3
- maximale oppervlakte bijgebouwen (m2)

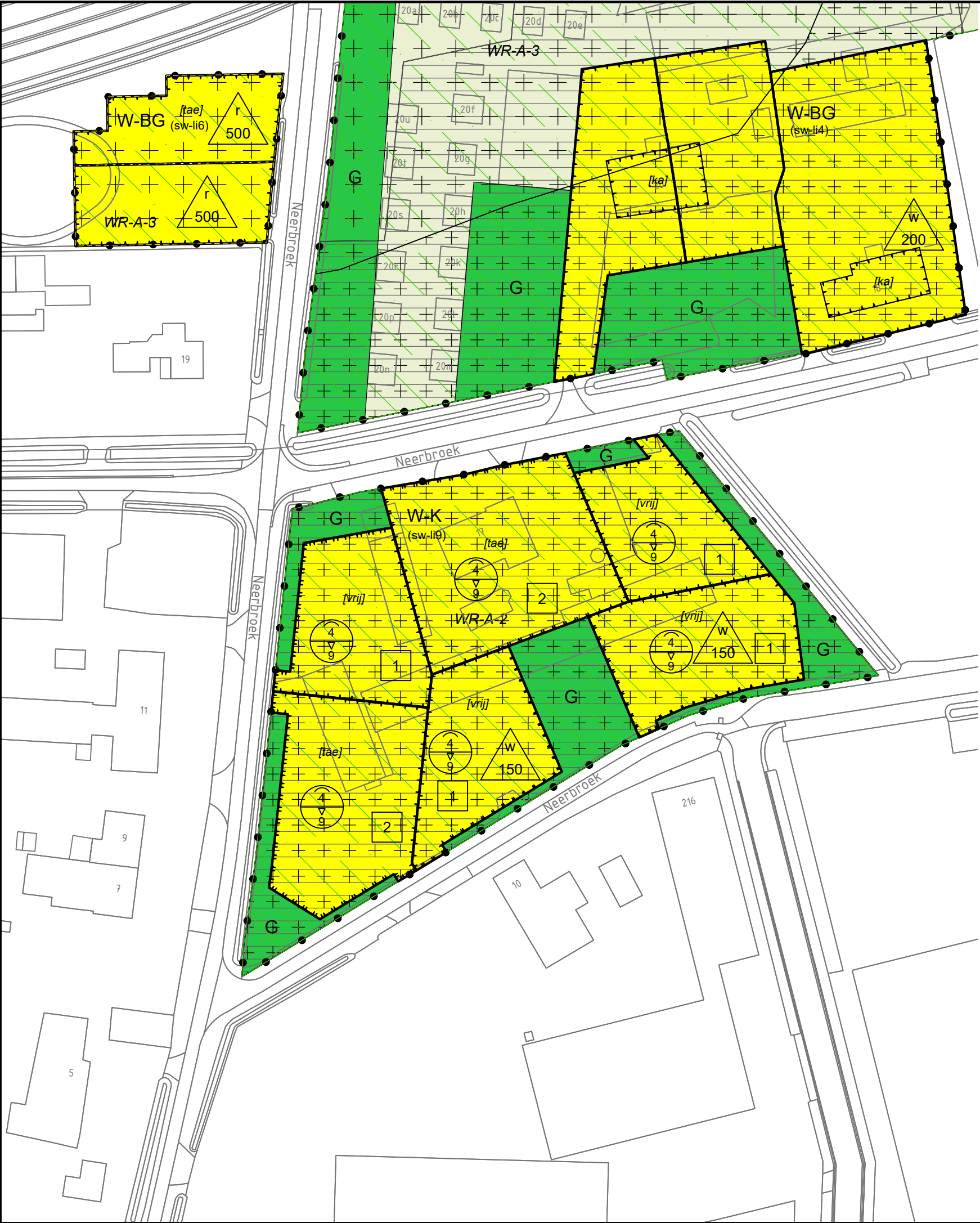
GEMEENTE BOEKEL

TAM-omgevingsplan Hoofdstuk 22a, Herziening 2025
Locatie Peelsehuis 10, Boekel

PROJECT	20240360
FORMAAT	A3
SCHAAL	1:1000
KAART	1/1
GETEKEND	K. Heijmeriks
IDN	NL.IMRO.0755.TAM22a-ON01

Ter vaststelling	02-10-2025
Ontwerp	15-07-2025
Concept	21-02-2025

- Plangrens
- Groen
- W-BG Wonen - Buitengebied
- W-K Wonen - Kernen
- Waarde - Archeologie 2
- Waarde - Archeologie 3
- overige zone - cultuurhistorisch vlak - ensembles
- vrijwaringszone - vogelbeheergebied
- Bouwvlak
- specifieke vorm van wonen - landschappelijke inpassing 6
- specifieke vorm van wonen - landschappelijke inpassing 9
- twee-aaneen
- vrijstaand
- maximale oppervlakte bijgebouwen (m2)
- maximum aantal wooneenheden
- maximum goothoogte (m)
maximum bouwhoogte (m)
- maximum volume (m3)

GEMEENTE BOEKEL
TAM-omgevingsplan Hoofdstuk 22a, Herziening 2025
Locaties Neerbroek 17 en Neerbroek (ong.) naast 19, Boekel

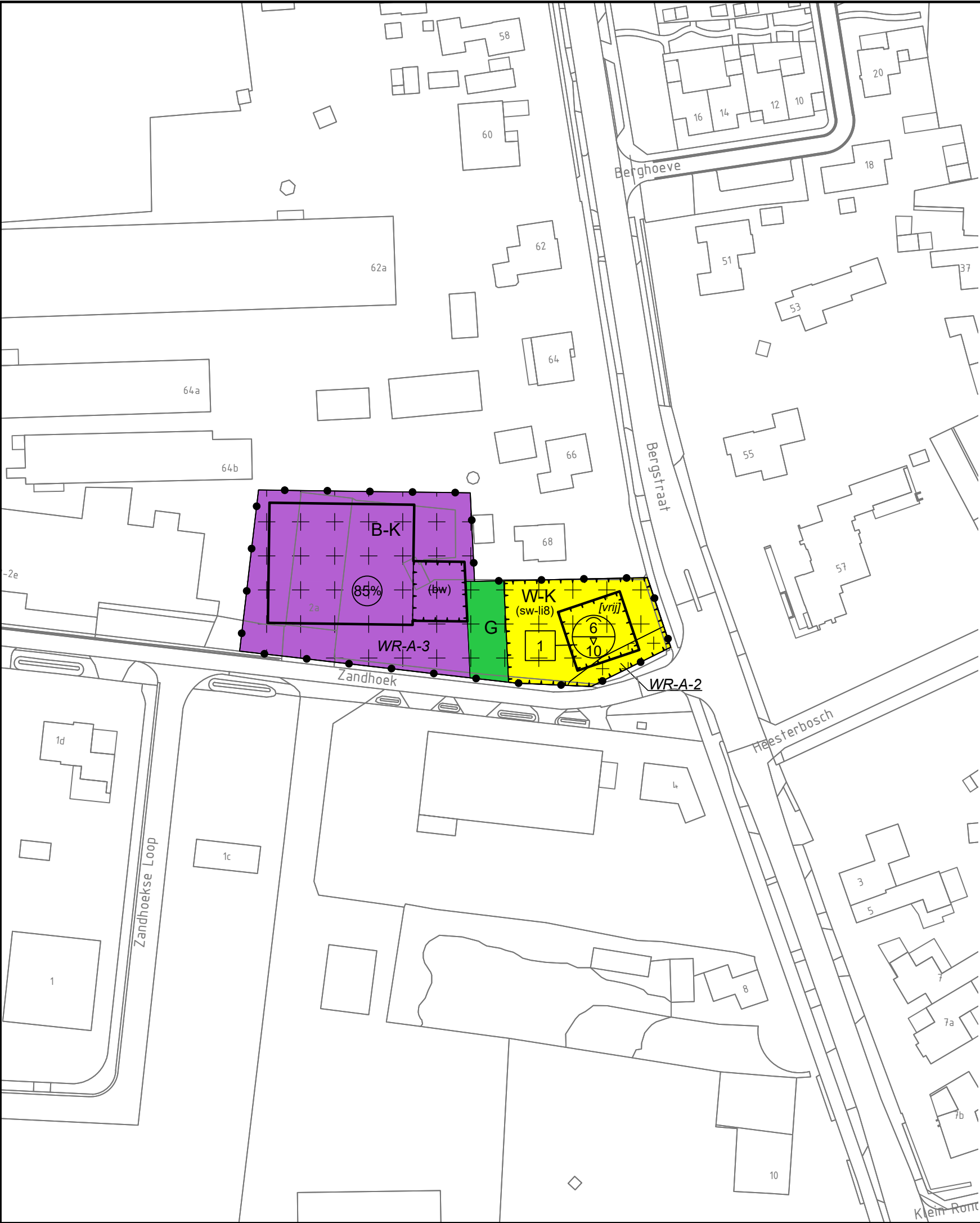
PROJECT 20240360
FORMAAT A3
SCHAAL 1:1000
KAART 1/1
GETEKEND K. Heijmeriks
IDN NL.IMRO.0755.TAM22a-ON01

Ter vaststelling 02-10-2025
Ontwerp 15-07-2025
Concept 21-02-2025

RHO ADVISEURS

info@rho.nl
www.rho.nl

- Plangrens
- B-K Bedrijf - Kernen
- G Groen
- W-K Wonen - Kernen
- WR-A-2 Waarde - Archeologie 2
- WR-A-3 Waarde - Archeologie 3
- Bouwvlak
- (bw) bedrijfswoning
- (sw-li8) specifieke vorm van wonen - landschappelijke inpassing 8
- [vrij] vrijstaand
- 3 maximum aantal wooneenheden
- 85% maximum bebouwingspercentage (%)
- 6/10 maximum goothoogte (m)
maximum bouwhoogte (m)

GEMEENTE BOEKEL

TAM-omgevingsplan Hoofdstuk 22a, Herziening 2025

Locatie Zandhoek 2A, Hoek Zandhoek/Bergstraat, Boekel

PROJECT 20240360
FORMAAT A3
SCHAAL 1:1000
KAART 1/1
GETEKEND K. Heijmeriks
IDN NL.IMRO.0755.TAM22a-ON01

Ter vaststelling 02-10-2025
Ontwerp 15-07-2025
Concept 21-02-2025

RHO ADVISEURS

info@rho.nl
www.rho.nl

